

ISSN 0454-7357

KYLKIRAUTA

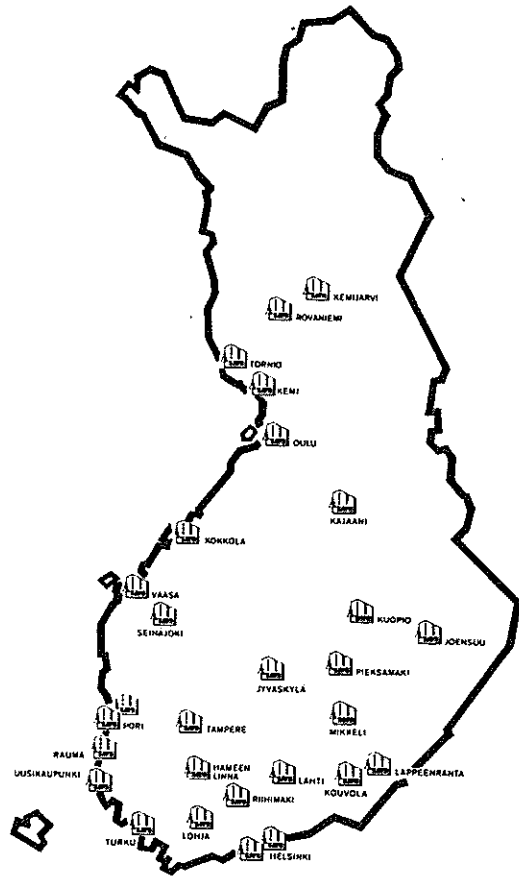
N:o 2/1977

FARMOSYHTIÖT

**35-VUOTTA SATOTOIMINTAA
YLI 50.000 SATOASUNTOA**

**SATO-YHTIÖT
KESKUS-SATO**

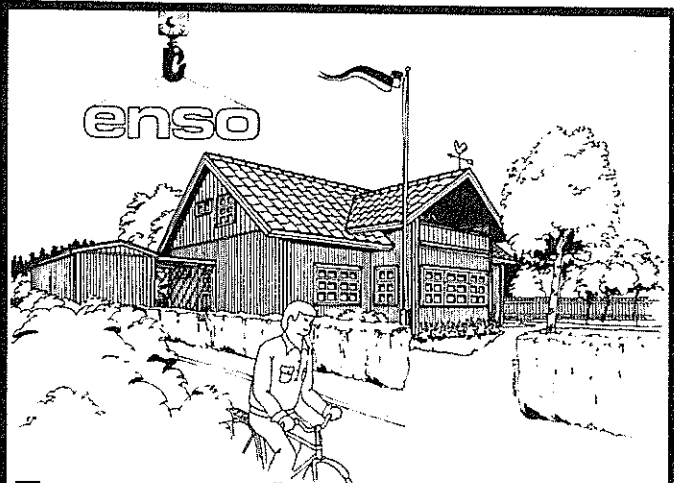

Virkapukujen lisäksi valmistamme myös
mittatilaustyönä **SIVIILIPUKUJA**.

- MITTAPUKU LÄHES NUMERO-
PUVUN HINNALLA!
- KANNATTAA OTTAA
NEUVOTTELUYHTEYS

Valtion Pukutehdas

HÄMEENLINNA - PUH. 917 - 28 121

**Enson suurelementit säästävät
ratkaisevasti aikaa, työtä
ja rahaa pientalojen
rakentamisessa**

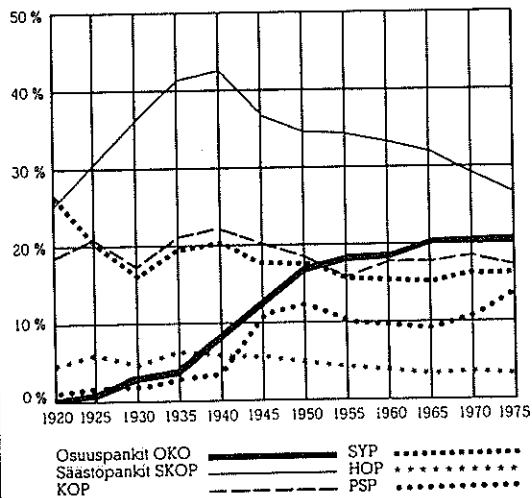
Enso suurelementtirakenteisten pientalojen etuja ovat runsas typpivalikoima, hyvä suunnittelu ja tilankäyttö, samoin suuri ajan ja kustannusten säästö työpaikalla, varmat toimitukset sekä taloudellisesti riskitön yhteistyö luotettavan ja kokeneen toimittajan kanssa.

ENSO-GUTZEIT OSAKEYHTIÖ

Rakennusteollisuus
Säynätsalo, puh. 941-74 13 22, Helsinki, puh. 90-71 88 99

Totuus pankista

Rahalaitosten markkinaosuudet ottolainauksessa
1920-1975 (vuoden lopun tilanne)

Kehityksen voimaviivat

Osuuspankin kasvu on tasaisen nopeaa. Sillä on kautta vuosikymmenien ollut vain yksi suunta: ylöspäin. Kehityksen voimaviivoissa ilmenee asiakunnan luottamus ja vahva turvallisuuden tarve, jonka vain osuuspankin kaltainen rahalaitos voi tyydyttää.

Kaikkien pankki

Osuuspankilla on oma erikoinen kehitystiensä, joka on pohjautunut ja pohjautuu ihmisten muuttuviin tarpeisiin. Osuuspankki jatkaa yhä samalla tiellä, koska demokraattisen, jäsentensä omistaman pankin idea vastaa parhaiten myös tämän hetken ja tulevaisuuden vaatimuksia.

Valtakunnallisesti osuuspankit ja Osuuspankkien Keskuspankki Oy (OKO) vaikuttavat merkittävästi maamme talouden kehitykseen. Kukin osuuspankki toimii omalla paikkakunnallaan yksityisen ihmisen ja yrittäjän hyväksi.

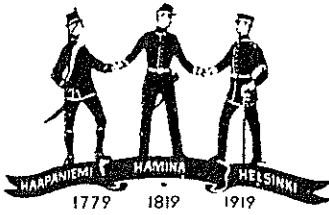
Pankin osuustoiminnallinen ja ihmisläheinen yntysmuoto on osoittautunut menestykselliseksi. 1195 toimipaikan palvelut kattavat koko maan. Osuuspankki on koko kansan pankki.

Osuuspankit OKO

SISÄLTÖ

Väkivallan huumori	3
Sodassa oikea demokratia tuli esille	4
Suomen Joutsenen seitsemäs matka	10
Suomalaisten sotilaiden muistomerkit Sveitsissä	14
Ruusukkeen takaa	16
Itsenäisyysajan upseerikoulutus ..	18
Muuan sotiemme armeijan heikkous	22
Kuka vesittää — ja mitä?	26
Näköalapaikalla	28
Vuoden kadettiupseeri	29
Pioneerit ja vaatetus	30
Kenraali Pattonin ajatuksia	31
Puolustusvoimien huolto esi- ja varhaishistoriallisena kautena .	32
Kadettipiirien toimintaa	36
Kadettikurssien kuulumisia	38
Uudet luutnantit	40
Itse asiasta	43
In memoriam	III-kansi

Vyötti miekan vyötärölle
Kupeellensa kylkiraudan

KYLKIRAUTA

N:o 2/1977

Kadettikunta ry:n järjestölehti n:o 116

Päätoimittaja: Evi Martti Sinerma
Jääkäripatteristo, Hämeenlinna, puh.
917-25631, kotiin 90-590787

Toimitussihteeri VTM Erkki
Paukkunen, Pääesikunta
puh 90-625801

Päätoimittajan neuvotteluryhmä:

Jaakko Isotalo
Hannu Karpo
Matti Kohva
Eero Sauri
Hannu Sinerma
Juha Tantt
Sakari Virkkunen

Toimitusneuvosto

Per Heinrichs
Anssi Huovila
Erik Lagerström
Toivo Lehmusvirta
Pentti Palmu
Lauri Reunala
Reino Waris
Gunnar Öhman

Ilmoitushankinta

Evi Toivo Lehmusvirta
Nahkahousuntie 6 C 76
00200 Helsinki 20, puh 90-671983

Taloudenhoito ja ilmoitusaineisto:

rouva Irja Wonkka, Kadettikunnan
toimisto

Osoitteen muutokset: Kadettikunta ry/
rouva Sirkka-Liisa Törmänen, Puna-
vuorenk. 14 B 32 00150 Hki 15, puh
Hki 665 739

Tilaushinta 10 mk/v

Irtonumerot 3 mk

Aikakauslehtien liiton jäsen

VÄKIVALLAN HUUMORI

Kaikki varmaan muistavat jutun pikku pojasta, jolle kerrottiin, että isoäiti oli kuollut. "Kukä hänet ampui?" poika oli kynsynyt samaan hengenvetoon. Useimmat ovat suhtautuneet hymyillen tarinaan. Kenties se on tosi. Mutta onko hymyily osoittanut todellista huumorintajua? Olemmeko tosiaan tajunneet, mitä tuohon ymmärtämättömän poikasen sanontaan sisältyy.

Pistäydyin eräänä iltana elokuviin. Teatterissa esitettiin monin tavoin mainostettua jännityselokuvaa. Se oli kiellettykin alle 18-vuotiailta. Hyvä jännityselokuva voi joskus olla mitä parhaita rentoutumislääkettä. Toivoin mielenkiintoista iltaa, mutta mitä tapahtuikaan?

Elokuva alkoi muutamalla hyvällä sutkauksella, jotka eivät saaneet suuriakaan nauruja yleisöltä – valtaosa 16-20 vuotiaasta nuorisoa (filmihän oli kielletty alle 18-vuotiailta!) – mutta vitsit oli kyllä ymmärrettävä. Eipä kuitenkaan aikaakaan, kun alkoi tapahtua.

Kaksi vanhaa miestä ajoi autoillaan kilpaa pitkin katua. Säiliöauto peruutti porttikäytävästä tielle, ja kilpa-ajajat syöksyivät täydessä vauhdissa sitä päin. Toinen miehistä kuoli heti kasvot hirvittävästi silpoutuneina ja toinen paloi autoonsa tuskissaan vääntelehtien. Kohta lastenvaunuja työntävä mies jätti nukan ja pommin sisältäneet vaununsa erään liikkeen eteen. Räjähdyksessä puoli korttelia sortui ja ihmisiä lensi kappaleina ilmaan.

Lopuksi kuvaan astui mies, jonka hihasta lennähti terävä tikari, millä hän viilsi vastustajiensa kurkkuja auki kuin makkaranleikkuukoneella. Mutta mitä luulette tuon teini-ikäisen yleisön tehneen? Se nauraa hörötteli tyytyväisenä, joku kikateli pakahtuakseen. Itselläni oli kylmä hiki ja karvat pystyssä.

Onko ihmiskunta muuttumassa? Olemmeko tehneet jotain väärin vai onko tuollainen käyttäytyminen aivan luonnollista? Mikä onkaan siihen johtanut? Onko tämä sitä rauhan puolesta taistelevaa nuorisoa? Entä kun se saa päähänsä nauttia maailmanlaajuisesta väkivallasta? Luoja varjelkoon meitä sellaisesta!

Martti Sinerma

ERKKI SETÄLÄ:

SODASSA OIKEA

DEMOKRATIA TULI ESILLE

Kaikkien upseereiden ei suinkaan tarvitse päästä joukko-osaston komentajaksi.

Sotien käytännön kokemukset tulee ehdottomasti tallentaa ja niitä pitää käyttää järkevästi hyväksi.

Upseereilla on työssään valtava vastuu.

Kadettikunta on löytänyt oman tiensä.

Tässä eräitä pitkän päivätyön puolustusvoimien palveluksessa tehneen kenraaliluutnantti Erkki Setälän ajatuksia herättäviä mielipiteitä.

HAASTATTELU:
MARTTI SINERMA

Kun kenraali lähtee eläkkeelle, niin siinä on hyvä syy tehdä hänestä haastateltu. Mutta kun kenraali sattuu samalla olemaan Kadettikunnan entinen puheenjohtaja, niin syytä on kaksinverroin enemmän. Puhumattakaan sitten siitä, että kenraalivuosina hänen puheistaan on kirjoitettu milloin minkinlaista. Ja kun kaiken kukkuraksi ”eräiden tahojen” tietojen mukaan hän ryhtyisi ankaaraan kilpaan seuraavissa presidentinvaaleissa ylipäällikön kanssa, on uteliaisuus varmasti huipussa.

Kenraaliluutnantti Erkki Setälä jäi 4.4.1977 eläkkeelle Kaakkois-Suomen sotilasläänin komentajan virasta täytettyään tuolloin kuusikymmentä vuotta. Kaiken kaikkiaan palvelusta tuli puolustusvoimissa varusmiesaika mukaan lukien tarkalleen 40 vuotta ja 7 kuukautta. Alkunsa sotilasura sai syyskuun alussa vuonna 1936 Joensuun Rajavartiostossa, jolloin alokas Setälä astui rajamiesten kasarmiin. Nyt on aikaa vanhoille muistoille, vai eikö työpäivä vielä olekaan täysi?

Kenraaliluutnantti huitaisee kädellään, naurahtaa — tosin selvästi harmistuneena — ja katsoo terävästi silmiin.

— Presidenttiehdokkuudesta ei minulta ole kukaan kysynyt mitään. En ole mikään suuruudenhullu. Kyllä minulla vielä on niin paljon suhteellisuuden tajua jäljellä, etten sellaiseen lähtisi mukaan. En ole ollut missään tekemisissä minkään poliittisen puolueen kanssa.

JO POIKASENA AJATUS: SOTILASURALLE

Erkki Setälän palvelusura on ollut harvinaisen monipuolinen. Hän on ollut mm. neljän eri joukko-osaston komentajana. Myös ne vaiheet, jotka hän on ollut eri esikunnissa, mm. Rajavartiolaitoksen esikunnassa ja Pääesikunnassa ovat enemmän tai vähemmän sivunneet koulutuspuolta. Viimeksi hän lähti Pääesikunnasta jalkaväen tarkastajan tehtävästä.

— Sotilaspiiri ja siellä palvelu jäivät minulta kokematta, mutta tulipahan niihin perusteellisesti tutustuttua viimeisessä palvelupaikassani. Ajallaan kukin niistä oli mielenkiintoinen, kuten Lapin Rajavartioston komentajan apulaisen tehtävä tai RUK:n johtajana toimiminen. Erityisesti pidin tehtävästäni Rajajääkärikoulun johtajana, olihan se sitäpaitsi Lieksassa, joka oli kotiseutuani.

— Nämä kaksi viimeisintä paikkaa olivatkin pisimmät lukuun ottamatta sotilasläänin komentajana toimimista. Ne kestivät molemmat hieman yli kolme vuotta. Tämän takia onkin muuttoa kertynyt paikkakunnalta toiselle kaikkiaan 17.

RUK:n kurssi 36:n oppilas vuonna 1937

Sotilasuran parasta aikaa on kyllä ollut Kaakkois-Suomen sotilasläänin komentajana toimiminen. Tämä sotilaslääninhän on suhteellisen laaja. Siellä on runsaasti joukko-osastoja. Sain olla tässä tehtävässä lähes kuusi vuotta, jolloin vasta tunsin, että voi jotakin antaa. Tietysti tuo aika oli sotilasurani monipuolisinta, koska siinä joutui tekemisiin koulutustehtävien, puolustusvalmiuden ja organisaatiokysymysten kanssa. Lisäksi eikä suinkaan vähäpätöisimpänä on mainittava tutustuminen teollisuuteen ja eriasteisiin siviiliviranomaisiin.

Erkki Setälälle sotilasura oli selvä jo koululaisena. Hän toimi suojeluskunta-poikana ja pääsi näin ollen kesäisin poi-

kaleireille mukaan. Leirielämä kiehtoi nuorta poikaa ja sotilaallinen täsmällisyys jäi ikäänkuin päällimmäisenä mieleen.

— Ei ammatinvalintaan kukaan vaikuttanut millään tavalla. Vanhemmat eivät kehoitelleet mutta eivät kieltäneetkään. Kyllä upseerin ura tuli minulle alunperin kutsumusammattiksi. Lähiympäristössä tosin oli hyviä esimerkkejä, sillä Pielisjärvellä, missä asuin, oli rajavartioston osia. Joensuun Rajavartioston komentaja jääkärieversti E.J. Raappana oli lisäksi perhetuttava, joten näillä seikoilla oli varmasti vaikutusta.

SOTA-AJAN KOKEMUKSISTA OPIA

Sotaan Erkki Setälä joutui nuorena vänrikkinä suoraan Kadettikoulun penkiltä. Se oli järkyttävä kokemus nuorelle miehelle.

— Mutta sodassa opin, johtajan vastuun ja millä tavalla suomalaista miestä on käsiteltävä. Johtajan ja miesten välinen suhde voi muodostua todella läheiseksi ja kestäväksi.

Tuosta läheisyydestä on mitä parhaimpina esimerkkinä se, että Erkki Setälä on edelleenkin kutsuttuna ja toivotuna osanottajana aseveljien kokoontuessa vuosittain. Sodassa solmitut veljesiteet ovat pysyneet katkaisemattomina.

Ennen sotaa kenraali ei ehtinyt pitkään palvella joukoissa. Joka tapauksessa hän ehti oppia vastuullista toimintaa huollon eri alojen johtajana silloisen yksikkötalouden puitteissa. Kuukausi kerrallaan kukin kouluttaja joutui vastaamaan, milloin vaatetuksesta, milloin taisteluvälineistä aina viimeistä piirtoa myöten — tietenkin asianomaiset vaivastenhoitajat apulaisinaan.

Kapteeni Setälä taistelulähtiensä seurassa

— Sodan aikana ymmärsin sitten lo-
pullisesti huollon suuren merkityksen ja
mitä se vaatii jokaiselta johtajalta. Vas-
tuussa ei voi olla yksin huoltohenkilöstö,
vaan siitä täytyy vastata myös johtajan.
Näin pitäisi vieläkin olla. Tässä mielessä
meillä on menty kovasti taaksepäin.

— Muutenkin tuntuu siltä, että näissä
sota-ajan kokemuksissa me olemme
menossa enemmän tuollaiselle teoret-
tiselle linjalle sotakouluissa ja puolustus-
voimissa yleensäkin, — jopa ryhmänjoh-
tajakoulutuksesta lähtien. Olemmeko
unohtaneet käytännön sanelemat vaati-
mukset koulutuksessa. Teoriaa on mah-
dollisuus saada myöhemmin. Teo-
reettisesti olemme varmasti pitemmällä
kuin ennen sotia, mutta kun puhutaan
käytännöstä, niin se on jo toinen asia.
Joskus tuntuu siltä, että jalat eivät aina
ole oikein tukevasti maassa.

— Käytännön kokemuksia sodis-
tamme meidän tulisi nytkin ja edelleen-
kin käyttää hyväksemme. Kouluttajat
asettautuvat liian usein lehtorin asemaan
unohtaen, että sotilas tarvitsee ennen
kaikkea käytäntöä.

DEMOKRATIA JA UUDISTUKSET

Demokratiaa on yritetty puolustus-
voimiin ujuttaa milloin minkin asian var-
jolla. Normaalisti tämän asian puolesta
taistelevat ovat lähteneet siitä, että de-
mokratiaa ei puolustusvoimissa ikinä ole
ollutkaan. Kenraaliluutnantti Setälä ei
näe demokratian ja puolustusvoimien
välillä mitään epäselvyyksiä, kunhan
vain otetaan huomioon, että pystyäk-
seen toimimaan sotaväen on oltava joh-
tajavaltainen.

— Ei sotilasyhteisössä voida sentään
äänestää. Olen kyllä itse ottanut
monissa ratkaisuisani huomioon eri
henkilöstöryhmien mielipiteet. Sotilas-
läänin komentajana ollessani katsoin,
että minulla tuli ensiksi olla hyvin luotta-
mukselliset suhteet komentajistoon. Eri
henkilökuntaryhmiin kuuluvien vanhim-
man kanssa olin aina valmis rakenta-
vasti keskustelemaan. Nykyisin otetaan
huomioon henkilökunnan tarpeet hu-
omattavasti voimakkaammin kuin ennen.

— Kyllä sodassa todelliset johtajat
nousivat helposti esiin ryhmänjohtaja-
tehtäviin. Toisaalta heillä ei ollut mitään
mahdollisuuksia, jolleivät he olleet jou-
kon hyväksymiä ja pelkuria joukko ei
hyväksynyt. Siinä mielessä he olivat
ikään kuin joukosta valittuja. Sitä pi-
täisin oikeana demokratiana.

Erkki Setälä sanoo hyväksyvänsä jär-
keväät uudistukset, mutta puolustusvoi-
mien piirissä tulee uudistuksia tehdä va-
rovaisesti. Monien negatiivisia vaikutuk-
sia ei voida ennalta edes aavistaa. Tulee
kiiruhtaa hitaasti. Mitään ei pidä tehdä
pelkän uudistuksen vuoksi. Hyvää ja ko-

eteltua voi mennä silloin liian helposti
hukkaan. Tällaisena esimerkkinä ken-
raali mainitsee mm tervehtimisestä luo-
pumisen joitakin vuosia sitten.

— Ehkä sillä on perustelunsa, jos mies
vapautetaan tervehtimisestä palveluksen
ulkopuolella, mutta ilman muuta sillä on
vaikutuksensa kurin hölymiseen. Eikä
se ole enää normaalia sotilaallista käyt-
täytymistä. Tietenkin tämä tervehtimisa-
sia on yksittäinen pikku seika, mutta si-
täkään ei olisi pitänyt näin voimakkaasti
muuttaa. On otettava huomioon, että me
kaikki kuitenkin palvelemme pienissä
puolustusvoimissa. Kyllä me voimme
olla kohteliaita toisillemme ja suorittaa
tervehtimisen. Se tuo esille yhteishengen.

— Toisaalta sellaiset uudistukset kuin
varusmiesten vuorottaiset viikonloppu-
yapaat ovat mielestäni aivan oikeaan
osuuteen.

SELVÄSANAINEN PUHUJA

Kenraaliluutnantti Erkki Setälä on ol-
lut voimakkaasti julkisuuden henkilö vii-
meisinä palvelusvuosinaan. Jotkut tiedo-
tusvälineet ja jopa henkilötkin suoras-
taan odottivat sellaisia suuria juhlapäi-
viä, jolloin Kaakkois-Suomen sotilas-
läänin komentaja piti jossain puheen.
Etusivuille hän on päässyt useita kertoja
ja eduskuntakyselyjä puheiden sisällöstä
on tehty pariinkin kertaan. Ensimmäinen
häly nousi vuoden 1971 itsenäisyyspäi-
vän puheesta. Siinä Erkki Setälä pyrki
tuoamaan esille isänmaallisuutta, ja mitä

isänmaallisuus nimenomaan hänelle
merkitsee.

— Minua ihmetyttää, että yleensä täl-
laisesta puheesta ryhdyttiin keskustele-
maan. Ehkä sanoin siinä määrättyjä asi-
oita suoraan, mutta siinä ei ollut mitään
politiikkaa, ei puolustuspolitiikkaa — ul-
kopoliitikasta puhumattakaan — eikä
mitään muutakaan politiikkaa. Seuraa-
van kerran pääsin otsikoihin, kun uskal-
sin pioneerien vuosijuhlassa arvostella
yleisradion aamuohjelmaa, mikä tuli sa-
mana aamuna. Ohjelma oli niin vallan-
kumouksellista, ettei sellaista voinut sie-
tää.

— Itsenäisyyspäivän puhe -76 puo-
lestaan käsitteli pääasiallisesti kuria,
mikä mielestäni ei ole politiikkaa. Tote-
sin, etteivät kaikki yhteiskunnassa ta-
pahtuvat uudistukset ole välttämättä ke-
hitystä, eivätkä ainakaan kaikki sovi
meidän puolustusvoimiimme. Mainitsin,
että puolustusvoimat kouluttavat miehiä
kriisiaikaa varten, eikä yksinomaan rau-
han tehtäviä varten. Näinhän on jo-
kaisessa armeijassa. Jos me koulut-
taisimme yksinomaan rauhantehtäviin,
niin silloin tämä instituutio olisi aivan
liian kallis ja raskassoutuinen ylläpidet-
täväksi. Itsenäisyyspäivän puheestani
sanottiin, että siinä on puolustuspolitiik-
kaa eikä siitäkään saisi puhua. Mutta
olen sitä mieltä, että sotilas, joka on ollut
neljäkymmentä vuotta koulutustehtä-
vissä, voi puhua sotilaskurista ja sen
merkityksestä yms aivan vapaasti. Us-
kon, että kokemus ainakin riittää.

Erkki Setälä hieman arvelee, että ehkä hän on sanonut tärkeitä asioita maanpuolustuksen alalta useammin kuin jotkut muut tai ehkä se on tullut sanotuksi muita selvemmin. Mutta ennen kaikkea hän uskoo, että hänen sanomansa ovat "eräät harvat" tiedostaneet tahallisesti väärin. Ulkopoliitikasta hän vain on todennut sitä arvotettavan maamme rajojen ulkopuolella, mihin valtaosa Suomen kansasta yhtyne.

— Ulkopoliitikamme on kansalaisten ja varsinkin meidän upseerien hyväksymää. Setälä painottaa. Olen eräissä haastattelussa, missä minulta asiaa kysyttiin, sanonut, että meillä ei ole mitään syytä arvostella ylipäällikköämme tässä suhteessa. Arvostelkoot ne, jotka katsovat siihen olevan aihetta.

MITÄ JÄI TEKEMÄTTÄ?

Työelämässä ihmiset painiskelevat monenlaisten ongelmien kimpussa. Valtavat projektit antavat työtä tuhansille ja taas tuhansille. Kun yksi työ on saatu päätökseen toinen odottaa jo puoleksi tehtynä tai ainakin aloitettuna. Erkki Setälä on sitä mieltä, että kukaan ei voi sanoa eläkkeelle lähtiessään kaiken tulleen tehdyksi.

Vastuunaulius ja vastuuntunto ovat käsitteitä, joihin Setälä tuntuu suhtautuvan sangen kunnioittavasti. Ne olisi hänen mielestään saatava juurrutetuksi niin henkilökuntaan, varusmiehiin kuin reserviläisiinkin. Siinä hän olisi vielä halunnut päästä pidemmälle työssään.

— Me unohtamme aivan liian usein sen valtavan vastuun, mikä meillä on työssämme. Se tulee esille niinkin yksinkertaisissa asiassa kuin valtion omaisuuden hoidossa. Sodassa vastuuntunto kyllä tulee esille, mutta se saattaa tulla liian myöhään. Sielläkin, jos emme osaa omaksua sitä jo nyt. Nämä asiat kyllä tunnetaan ja tiedetään, mutta miten ne opetetaan ja miten ne muistettaisiin jatkuvasti joka päivä, on jo toinen kysymys. Siinä meillä on vielä tänä päivänä aukko.

Kukaan ei voine väittää, etteikö puolustusvoimissa olisi ongelmia. Onhan niitä pienemmissäkin laitoksissa. Kysymys on vain siitä, miten niitä arvostetaan, mikä asetetaan tärkeysjärjestykseksi ja miten niitä pyritään ratkomaan. Mitään voittamatonta tuskin löytyy mutta pienistäkin murheista on hyvä puhua.

EI KAIKKIEN TARVITSE OLLA KOMENTAJIA

Erkki Setälä on ollut aina huolissaan ja kiinnostunut henkilökunnasta ja sen asioiden järjestelystä. Lähinnä upsee-

Karjalan Jääkäripataljoonan komentajana. Keskustelukumppaneina jääkärikenraali E J Raappana (vas.) ja kauppaneuvos E Aro.

rien uran suunnittelussa hän näkee nyt sektorin, mihin tulisi tarttua voimakkaasti ja ehkä kääntää hieman vaihdetta uusille raiteille.

— En hyväksy sitä, että jo etukäteen suunnitellaan joukko-osaston komentajuus lyhytaikaiseksi. Vuoden-kahden karriääri käynti joukko-osastossa on aivan liian lyhyt. Sinä aikana ei ehdi vaikuttaa juuri moneenkaan asiaan. Joukoissa tulisi tehtävään sopivien miesten ansaita kannuksensa 4-5 vuoden aikana. Sen jälkeen heitä tulisi ryhtyä viemään eteenpäin, jos tuona aikana ovat osoittautuneet pystyviksi.

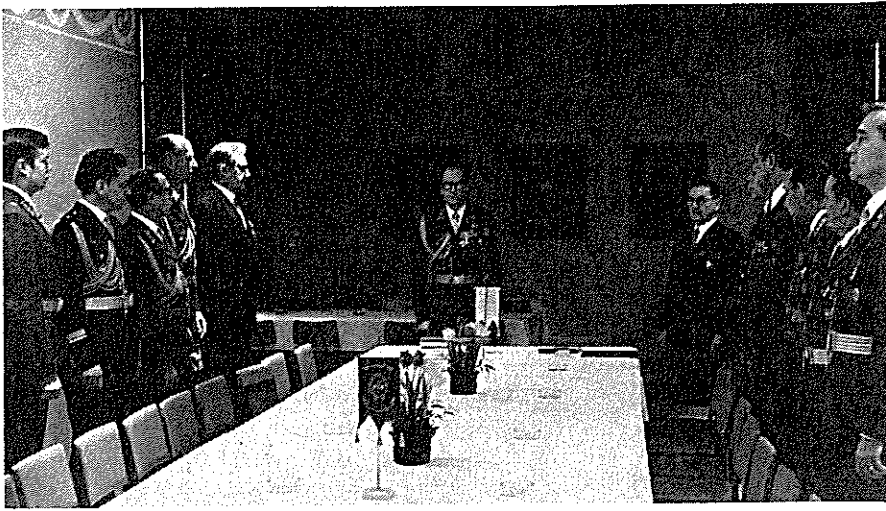
— Armeijamme on siksi pieni, ettei kaikkien joukko-osastopalvelukseen sopivienkaan — saati sitten vähemmän sopivien — tarvitsisi käydä komentajan arvonimeä hakemassa. Onhan meillä paljon sellaisia tehtäviä, joissa asianomainen voi hyödyntää puolustusvoimia paremmin ja siitä huolimatta kohota tällä sektorilla virkaurallaan eteenpäin.

Kenraaliluutnantti Setälä pitää ongelmana myös sitä, että joukko-osastopalvelukseen Sotakorkeakoulun jälkeen mennään sangen myöhään, everstiluutnantti-eversti vaiheessa. Sa-

moin Sotakorkeakouluun joudutaan ilman perusyksikön päällikön kokemusta, mitä puutetta teoreettiset tiedot eivät koskaan voi korvata. Toisaalta taas eräitä kyvykkäimpiä kenttäkelpoisia esiuupseerikurssin käyneitä tulisi viedä eteenpäin everstiluutnantiksi asti ehkä keskitasoa olevien SKK:n käyneiden kanssa. He ovat joka tapauksessa kannuksensa ansainneet kentällä.

— Nuoremmissa upseereista odotaisin, että he tulisivat Kadettikoulusta hieman valmiimpina kouluttajina ja kasvattajina. Toisaalta taas joukko-osastossa tapahtuvan koulutuksen tehtävänä on hioa nuoremmat upseerit — tämä vaihe jää usealle kuitenkin liian lyhyeksi. Vuosien kuluessa nuoremmissa upseereissa on tapahtunut muutosta, mutta ei negatiiviseen suuntaan. Eivät he mitään maisteriupseereita onneksi ole, mutta ehkä ennen arvostettiin enemmän käytännön avuja.

Erkki Setälä arvelee, että meillä otetaan maanpuolustus joskus liian vakavasti, niin että siihen suunnattu rakentaminen arvostelu koetaan hyökkäykseksi. Jos maanpuolustusta käsitellään rakentavasti, niin voidaan olla jopa joistain

Kadettikunnan hallituksen juhlapöytä 50-v juhlien yhteydessä v 1971

kysymyksistä erimieltä. Arvostelu on silloin paikallaan, mutta repivä asioiden käsittely ei rakenna eikä hyödytä ketään.

— Mutta jos käydään läpi vaikka parlamentaaristen puolustuskomiteoiden mietinnöt, niin valtaosahan kansasta voi yhtyä pääosaan siinä mainituista asioista. Ja se on minusta aika paljon.

KADETTIKUNTA PALVELEE EVP-UPSEEREITA

Kenraaliluutnantti Setälä on entinen Kadettikunnan puheenjohtaja. On selvää, että järjestön asiat kiinnostavat häntä. Mieleissä on myös, että osa kadettupseereista ei kuulu järjestöön.

— Se on tosiaan valitettavaa. Kadettikunnan ulkopuolelle on jäänyt joitakin korkeitakin upseereita. Ehkä siihen on syynsä Kadettikunnallakin. Se ei ilmeisestikään ole pystynyt aktivoimaan tätä joukkoa. He ovat nähneet, että kuuluminen Upseeriliittoon riittää. Ehkä he tekevät mielestään jokapäiväisessä elämässään maanpuolustustyötä niin paljon, että se riittää, toivotaan ainakin. Kuitenkin vapaaehtoisuutta varsinaisen palvelusajan ulkopuolella tässä tarvitaan.

— Kadettikunta on löytänyt oman tiensä. Se on selkiinnyttänyt roolinsa selvästi, ja uskon sen pystyvän antamaan vakinaisessa palveluksessa oleville upseereille paljon. Mutta ennen kaikkea se antaa evp-upseereille paljon olemalla mm. yhdysiteenä muiden maanpuolustusjärjestöjen kanssa.

— Yhteistoiminta Upseeriliiton ja Kadettikunnan välillä on mielestäni kehittynyt mielekkääksi. Tosin samat upseerithan niissä molemmissa toimivat. Kentällä tämä tulee nimenomaan esille. Kyllä mo-

lemmilla siitä huolimatta on tehtäviä. Erityisesti me evp-upseerit kaipaamme maanpuolustusaatteellista toimintaa.

Erkki Setälän mielestä Kadettikunta toimii nyt oikealla tavalla. Se ei ole sotkeutunut politiikkaan, mistä evp-upseereita on joskus syytetty. Jos Kadettikunta ryhtyisi puoluepoliittisiin kannanottoihin, niin silloin oltaisiin harhaiteilla. Kenraali kaipaisi kuitenkin enemmän ”sisäänlämpiävyyttä” järjestön toiminnassa, kuten hän asian ilmaisi. Sen tulisi toimia vieläkin enemmän jäseniin päin.

— Erityisesti näen, että komentajien tukea kaivataan kentän toiminnassa.

— Kylkirauta on maanpuolustusaatteellinen jäsenlehti. Ei sen tehtävänä ole julkaista liiaksi ”toisin ajattelevien” kirjoituksia. Kun lehdessä on em kantaa ottavia kirjoituksia, niin niiden tulee edustaa laajempaa kantavuutta, kuin jonkun ”yksityisajattelijan” suppeita näkemyksiä tai jopa oman pesän likaamista irrallisilla syytöksin.

Kenraaliluutnantti Setälä toteaa, että häntä on harmittanut erityisesti se, ettei maanpuolustuskysymystä ole pystytty käsittelemään kiihottomasti, sellaisena että kysymys on meidän kaikkien edusta. Siihen on pyritty usein sotkemaan mukaan politiikkaa, milloin ulkopoliittikkaa, mutta lähinnä sisäpolitiikkaa.

AIKAA LUKEMISELLE

Kenraali on nyt eläkkeellä oleva valtion virkamies. Pitkä päivätyö maanpuolustuksen hyväksi puolustusvoimissa ja rajavartiolaitoksessa on takana. Onko mieliala haikaa?

— Lähden kyllä aika mielelläni siviiliin. Olin jo urani aloittaessani sitä mieltä,

”Työ on tehty”. Maaliskuu 1977

että palvelen loppuun asti. Kyllä välillä on tullut korvillekin, niin että on joutunut ajattelemaan, pitäisikö tässä lähteä jo aikaisemmin. Viimeinen palveluspaikani oli myös sen verran vaativa, ja voimia kuluttava, että totesin säädetyn eroamisiansä olevan oikean. Onhan tuota jo tullut puuhatuksi!

— Eläkeläisen ajankulumisesta en vielä osaa sanoa. En ole ajatellut ottaa ainakaan mitään vakinaista työpaikkaa. Kyllä tämä minulle riittää. Harrastuksille ehkä löytyy aikaa. Maanpuolustus ilmeisesti tulee olemaan yhtenä. Sitten ovat tietenkin metsästys, retkeily ja muu ulkoilu eli kunnan hoitaminen. Erityisesti mielessä on se, että kirjallisuutta on tullut luetuksi aivan liian vähän. Ne luetutkin ovat pääasiassa liittyneet ammattiin. Monta hyvää kirjaa on jäänyt lukematta — ikäänkuin varastoon.

Kenraali hymähtää ja vilkaisee runsasvalikoimaista kirjajuhllyään. Voi vain kuvitella, kuinka elinvoimainen ja tarmokas sotilas käy päättäväisesti niiden harrastustensa pariin, joille vaativat tehtävät eivät ole suoneet riittävästi aikaa. Ja varmasti hän nauttii nykyisestä tilanteesta vähintään yhtä paljon kuin aikaisemmin elämäntehtäväkseen valitusta ammatistaan. □

Mitä pitäisi tehdä, ettei kotia perustavien tarvitsisi aloittaa puilla paljailla?

Tee Kansallispankissa Kättä päälle -sopimus. Silloin saat etukäteen varmuuden esimerkiksi kodinperustamislainasta. Ja kun asia tulee ajankoh-
taiseksi, pystyt hankkimaan välttämättömät kodin tarvikkeet ilman turhia
päänsärkyjä.

Eikä siinä kaikki. Sopimuksen tekemällä saat neljä muuta pitävää
lainalupausta elämäsi tärkeitä tilanteita varten. Tässä ne ovat:

Kodinperustamis- laina	Säästölainat	Palkkatililaina	Äitiyslainat	Starttilaina
- kodin ensim- mäisiin perus- hankintoihin 5000 mk:aan saakka	- omaan asun- toon 1.5 x sääs- tösomman suu- ruinen laina - muihin säästö- kohteisiin sääs- tösomman suu- ruinen laina, enintään 20000 mk.	- odottamatto- mien tilapäis- menojen rahoit- ukseen tai tu- lonkeskeytyk- seen kuukauden nettopalkan suuruinen laina 3000 mk:aan saakka	- lapsen syntymä- laina 1000 mk - palkattoman äi- tiysloman rahoit- uslaina 2000 mk	- ammatin aloit- tamisesta johtu- vien välttämät- tömiin ja koh- tuullisten kus- tannusten rahoittamiseen

Lainojen saanti edellyttää määrääjän kestänyttä asiakassuhdetta.
Säästölaina nimensä mukaan lisäksi suunnitelmallista etukäteissästämistä.
Keskitä siis raha-asiasi meille ja tee sopimus nyt heti.

Yksityiskohtaiset tiedot Kättä päälle -sopimuksen lainoista ja sii-
hen liittyvistä muista palveluista saat lähimmästä Kansallispankin konttorista.

Kättä päälle Kansallispankissa.

Saat etukäteen varmuuden lainoista.

SUOMEN JOUTSENEEN SEITSEMÄS MATKA

ORVO PEURANHEIMO

Koululaivan reitti seitsemännellä matkalla

Matkasuunnitelmaan sisältyi vierailu viidessä maassa: Portugalissa, Uruguayissa, Etelä-Afrikan liittovaltiossa, Brasiliassa ja Ranskassa. Vierailusatamiksi näissä maissa oli määrätty Madeiran saarella sijaitseva Funchal, Montevideo, Kap-kaupunki, Pernambuco ja Calais. Suunnitelma edellytti neljää Atlantin ylitystä ja karkeasti laskien lähes maapallon ympärysmitan pituista merimatkaa. Vierailusatamia oli vähän ja nekin pitkän matkan päässä toisistaan. Vierailuajatkain satamissa olivat verraten lyhyitä.

Koulutettavia sen sijaan oli tavallista enemmän. Rt-upseeri-aliluutnantti-, merikadetti-, kanta-alipuseeri-, ja kantamiesoppijaksolla oli yhteensä 77 oppilasta. Opettajiksi tarvittiinkin sitten miltei jokainen matkalla ollut meriupseeri oppilaina olevia aliluutnantteja myöten. Laivan päällikkönä oli, kuten aiemmillaakin koululaivan matkoilla, komentajakaaptenei John Konkola, tiukka mutta pidetty mies. Hänen avukseen oli koulutusta johtamaan määrätty komentajakaaptenei Sulho Sipilä. Sipilän hobbyna oli taulujen maalaaminen, mihin hän käytti kaikki vapaahetkensä. Hän oli muistaakseni Suomen Taiteilijaseuran puheenjohtaja eikä ollutkaan mikään plankkumaalari'. Laivan ensimmäisenä upseerina oli kapteeniluutnantti Antero Huima, Kokkolan merikaupungin poikia, joka suutuessaan saattoi olla jörö ja tuima, kuten riimikronikka hänestä kertoo. Pappinamme toimi Erkki Kansanaho, nykyinen Tampereen hiippakunnan piispa ja lääkärinä vanha merikadetti, nykyinen lääkintäkomentaja Eino Launis.

Koululaiva lähti vähin äänin matkalleen 20 päivänä lokakuuta 1937. Kustaanmiekka hinasi laivan lähelle Viron rannikkoa, missä levitettiin purjeet ja matkaa jatkettiin luovimalla hankavastaiseen yli Suomenlahden ja Itämeren. Kööpenhaminassa otettiin postia 25. päivänä ja Skagen sivuutettiin pari päivää myöhemmin. Vauhti oli hyvä, ajoitain 12 solmua, aina Pohjanmerelle saakka.

Marraskuun 1. päivänä sivuutimme Dooverin ja saavuimme Kanaaliin, jossa liikenne oli vilkasta. Toinen toistaan komeampi valtamerijätti, muun muassa saksalainen matkustaja-alus Monte Rosa ja eräs Cunard-linjan 4-piippuinen loistohotelli sivuutti meidät. Olimme purjehtineet hankavastaista mutta Kanaalin länsiosassa tuuli yhtäkkiä muuttui myötäiseksi ja painelimme 10 solmun nopeudella kohti Madeira. Mutta jo parin päivän kuluttua tuuli jälleen kääntyi vastaiseksi. Puolitoista viikkoa ajoivat vastatuulet meitä Biskajan lahdella kohti Espanjan luoteisrannik-

koa. Tuuli kiihtyi kerrankin 10 Beaufortin myrskyksi ja rankkasade pienensi näkyvyyden miltei olemattomiin. Välillä olimme "piissä" ja odottelimme tuulen kääntymistä, sillä koneitamme käyttämällä pysyimme vastatuulella miltei paikoillamme. Ajauduimme uhkaavasti kohti Cap Finisteriä, Espanjan luoteisrannikon pelättyä haaksirikkoapaikkaa. Päällikkömme alkoi jo hermostua varsinkin kun radiouutiset samoihin aikoihin ilmoittivat erään kauppa-aluksen haaksirikosta Cap Finisterren alueella.

Kun olimme enää päivämatkan päässä rannikosta päällikkö antoi määräyksen hätäsanoman antamisesta. Ranskan merivoimien komentaja, amiraali Francois Darlan, joka sillä hetkellä oli taistelulaiva Dunkerquella Atlannilla, ilmoitti ohjaavansa meitä kohti. Mutta silloinpa tuuli muuttui meille edulliseksi ja peruutimme hätäsanoman. Kohteliaat ranskalaiset ilmoittivat kuitenkin määränneensä voimakkaan merihinaajan Brestistä tulemaan avuksemme, jonka matkan me sitten myös kiittäen peruutimme.

FUNCHAL — MADEIRA

Marraskuun 20 päivänä sivuutimme Madeiran saariryhmään kuuluvan pohjoisimman saaren Porto Santon (siunatun sataman) ja illan suussa olimme Madeiran pääkaupungin, Funchalin ulkopuolella, mihin jäimme yöksi mennäksemme vasta aamun valjettua satamaan. Sunnuntaiamun rauha lepäsi korkeitten vuorien yllä kun "navio-escola Suomen Joutsen" laski ankkurin kauniin lahdan rannalla hohtavan valkeana lepäävän Funchalin edustalla. Tai oikeammin sanottuna koukku ei mennyt pohjaan vaan jäi riippumaan jonnekin merenpin-

nan ja pohjan väliin, vaikka koko ankkurikettinkimäärä oli ulkona. Madeiran saaren rannat ovat näet äkkijyrkkiä ja saimme mennä melkein rantaan kiinni ennen kuin ankkuri tapasi pohjan.

Ensimmäisenä päivänä teimme autoretken korkealle vuoristoon, Ribeiro Frioon, saaren keskiosaan. Tällä metkalla ei paljoa nähty, sillä pilvet olivat niin alhaalla, että ne peittivät näköalan alas rannikolle. Aurinkoa ei näkynyt, kylmä tuuli puhalsi ja sataa tihuutteli. Mutta sen kyllä huomasimme, että Madeira oli kukkien saari. Azaleat, rododendronit, kameliat ja hortensiat kukkivat meltei joka polun varrella.

Lähtiessämme paluumatkalle oli jo pilkkosen pimeää. Näkyvyys oli kuitenkin parantunut niin, että näimme alhaalla valomeressä kylpevän Funchalin ja Joutsenenkin parrasvaloineen. Se oli maalauksellinen näky.

Mareida-viini oli todella hyvää ja halpaa. Campanhia Vinicolan madeira-tehtaalla saimme maistella yli sadan vuoden vanhaa madeiralaa, mutta ostettavaksi tämän ikäiset vuosikerrat olivat meikäläisille liian kalliita putelleita.

Tärkein kulkuneuvo, ainakin turistin kannalta, oli härkien vetämä katoksella varustettu reki. Reen kuljettajan "virkapukuun" kuului olkihattu, valkoinen paita ja housut.

Maireida oli meikäläisen pussille yleensäkin kallis paikka, vaika Suomen marka vastasi noin kahta escudoa tai eskadroonaa kuten meikäläiset sikäläisen rahayksikön suomensivat.

Hartan toivomus laivalla oli, kunpa pääsisi maihin ja maissa taasen miten onnistuisi pääsemään laivalle yöksi. Valtameren maininkien lyödessä rantaan ja aallonmurtajan ylikin oli maihinmeno ja

Madeira — Atlantin kuningatar

laivalle tulo useimmiten vähän niin ja näin.

Ohjelmaan kuului myös kuvernöörin ja konsulin tarjoamat lounaat ja kello viiden tee. Kokonaisuutena katsoen oli vierailumme Madeirassa onnistunut ja vastaanotto oli sydämellinen. Funchalin lehdet Diario da Madeira ja Diario de Noticias kiinnittivät suurta huomiota koululaivamme vierailun ja julkaisivat useita kiittäviä kirjoituksia Suomesta ja sen historiasta verraten koululaivamme Portugalin vastaavan kokoisen 3-mastoiseen purjekoululaiva "Sagresiin". Marraskuun 24 päivänä päällikkön oli aika tarjota lähtölounas saaren korkeimmille viranomaisille ja johtohenkilöille.

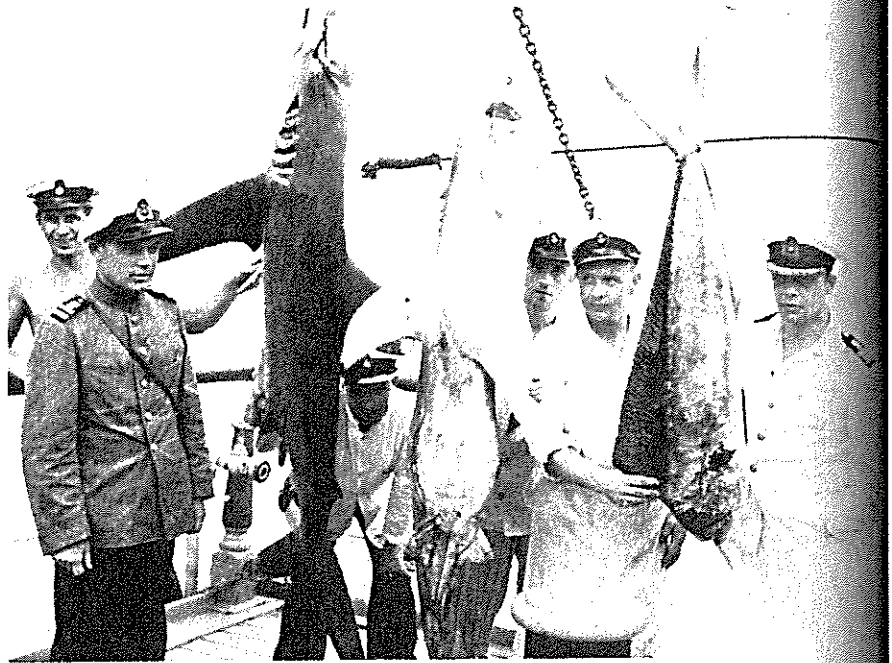
Viimeisenä päivänä oli tavanomaiset lähtötanssiaiset laivalla sadalle kutsutulle. Voimakas eteläinen ryskytteli ankkurikettinkujamme ja merenkäynti oli monta kertaa katkaissut yhdysliikenteen maihin. Oli kova työ saada vieraat laivalle ja yhtä työlästä keplotella yhden sun toisen merisairaaksi tulleen vieraan takaisin maankamaralle. Aamulla nosti Joutsen jälleen ankkurinsa ja suuntasi kohti etelää, kohti Montevideota Uruguayissa.

Parisen päivää näkyi vielä Madeiran Jylhät vuoret Pico Ruivo ylimpänä, pilvien yläpuolelta. Eräänä päivänä näkyi Kanarian saarten Palma ja joulukuun alkupäivinä katosi Kap Verden saariin kuuluvat Sant Antoniuksen mahtavat kamelinkytyrät näköpiiristä. Lähestyttiin päiväntasajaa.

Itsenäisyyspäivänä oltiin kravun kääntöpiirissä. Henkilökunta oli ensikerää paraatipuvuissa valkoisissa tropiikki-asuissa. Juhla-ateria syötiin kannella ja torvisoittokuntamme soitteli marsseja.

Kaikenlaisten merenelävien kalastus oli suosittu harrastus. Isojen kalojen pyynti oli luonnollisesti harrastus numero yksi. Tämän lisäksi oli Helsingin Yliopisto kääntynyt koululaivan henkilökunnan puoleen ja pyytänyt sitä keräämään eläintieteellisen kokoelmansa trooppillisia maita käsittävään osaan muun muassa matelijoita, pieniä imettäväisiä, hyönteisiä ja hämähäkkejä, äyriäisiä, kotiloita, simpukoita ja selkärankaisten päitä, joita matkan varrella tulitisiin tapaamaan. Tohtorimme johti tätä operatiota eikä Helsingin Yliopisto tässä toivomuksessaan varmaankaan pettynyt, sillä matkamme päätyttyä se sai meiltä kokoelmiinsa kaikennäköisiä nilviäisiä "portugalilaisista sotalaivoista" aina albatrosseihin saakka.

Matkan ensimmäisen kalan, kulta-makrillin, veti kersantti Minkkinen marraskuun 29. päivänä ja vähän sen jälkeen laivan päällikkö sai toisen kulta-makrillin. Se oli kalamiestenpikkujoulua.

Kaksi haita ja makrilli samalla kertaa

Jo piti aikaa oli haikoukku riippunut laivan perässä syöttinä silavan kappale, mutta ei ollut täpännyt vaika oltiin havesillä. Suuri kalapäivä koitti joulukuun 8. päivänä jolloin vanaveteen tuli kaksi haita, jotka ennenpitkää ottivat koukkuihin vedettiin riippumaan laivan perään ja ammuttiin kiväärillä hengettömiksi ennen kannelle vetoa.

Päiväntasaja lähestyi ja vanhan perinnäistävän mukaan silloin kastettiin ensi kertaa linjan ylittäneet. Vanha viisu tiesi jo vähän ennen linjalle tuloa kertoa, että

"Napatuksia kuultu on pohjassa, näin kulki laivalla huhu. Ja nainen on nähty meressä, yllään kultainen puku. Oli varma merkki se vanhastaan, mik' ennenkin on saatu. Tultiin seudulle tasaajan, miss kuuma on ilman laatu. Ja viimein päivänä sabin, nousi laivaan Neptuunin väki. Kulki joukko kuuluttajan edellään, sen jokainen kuulija näki."

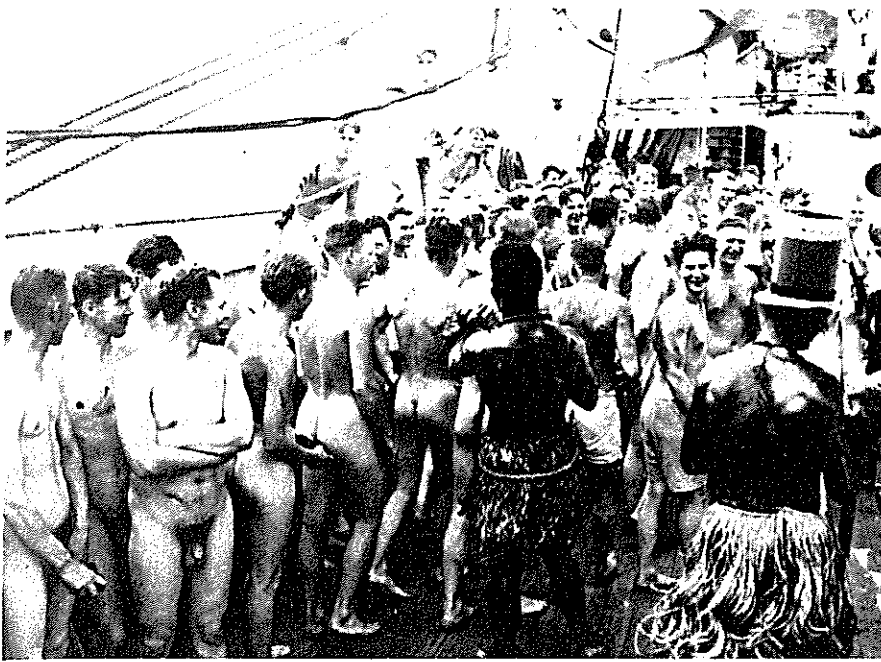
Se sabatti oli sitten 12. päivänä joulukuuta armon vuonna 1937, kun hänen Majesteettinsä Kuningas Neptunus, valtamerien ja kaikkien vesistöjen hallitsija loistavine hoviseurueineen ja orjajoukkoineen nousi laivaan ja suoritti kasteen. Kasteesta annettiin kullekin kastetulle komea plakaatti, kai siltä varalta ettei

toistamiseen tarvittu tervalla tuhria, ja olihan se mukava muistopetyyki.

Joulu juhlista jaloin. Niin se oli täälläkin tropiikissa, Brasilian rannikon tuntumassa. "Enkeli taivaan lausui näin" tuttu jouluvirsi kaikui. Pappi Kansanaho piti joulusaaman. Oli paahtava helle ja peilityni. Lämpömittari osoitti aurin-gossa +54°C ja illan viileydessä siinä +30°C varjossa. Mutta se ei häirinyt joulun viettoa. Kotimaasta tuoduissa joulukuusissa paloivat kynttilät kaikissa messeissä ja joulupöydät notkuivat kotimaan herkuista. Hellekypäräisen pukukontista riitti lahjoja jokaiselle.

Matkaohjelman mukaan meidän oli määrä saapua Montevideoon joulukuun lopulla. Matkan teko oli viivästynyt poikkeuksellisten heikkojen pasaadituulten takia, mutta toisena joulupäivänä alkoi reipas pohjatuuli painaa laivaa kalalelle ja kokka kohisten lähestyimme Rio de la Platan suuta. Tohtorimme kerkesi vielä ennen perilletuloa leikata matruusi Etelävuoren umpisuolen onnituneesti.

"Hopeavirran" suulla kohosi äkki huikea hurrikaani, raivokas pampero, joka vinkuen yritti kiskoa raaolta purjeet. Sade pieksi laivaa ja salamot Olimme kuin uitettu kissa kun tammikuun 9 päivänä 1938 kiinnitimme Montevideon laituriin. 43 vuorokautta oli kulunut siitä kun jätimme Funchalin Madeiralla.

Kastettavia kootaan

MONTEVIDEO

Vierailumme johdosta saapui Buenos Airesin lähettiläämme, ministeri Orasmaa kaupunkiin ja heti saapui laivallemme myös konsulimme ja kauan ja hartaasti odotettu postimme.

Heti ensimmäisenä iltana pääsimme maihin tutustumaan kaupunkiin. Sinne menin minäkin, toverini Oivan ja Matin kanssa. Tuskin olimme päässeet laivan luota, kun sataman varjosta tuli esiin kaksi suomalaista maailmanrannan kiertäjää, jotka pyysivät muutamaa pesoa serveesaa — olutta varten. Nämä munsöörit sitten ohjasivat meidät saksalaiseen olutbaariin, jossa joimme kylmää saksalaista olutta ja söimme argentiinalaisen pihvin, joka oli paksu kuin monokengän pohja. Vastapalvelukseksi antamistamme peson kolikoista he neuvoivat meille hyvän saksalaisen ruokapaikan. Muista matkan varrelle osuneista baareista he varoittivat meitä koska niissä kuulemme varastettiin joka serveesesta — ei saanut täyttä mittaa.

Toisena vierailupäivänä ilmestyi odottamatta Buenos Airesissa asuva maanmiehemme, kauppaneuvos Eino Heinonen laivalle ja teki parin päivän ajan kaikkensa vaivojaan ja varojaan säästämättä viihtyisyytemme hyväksi.

Seppeleen lasku Uruguain kansallissankarin, kenraali Artigaksen patsaalle kuului myös kuvaan. Komensin tropiikkipukuista kunniakomppaniaa soitto-

kuntineen. Yhdysupseeriksi ilmoittautui urugualainen meriväen luutnantti. Se olikin tarpeen suurkaupungin vilinässä. Eräässä kadunristeyksessä erehtyi edellä marssivat pillipiiparimme marssia soitellen kulkemaan väärää katua kadunkulman verran, ennen kuin heidät saatiin pysäytettyä ja ohjatuksi oikealle kompassisuunnalle. Kaikki oli kuitenkin all right, kun ministeri Orasmaa, päällikkö ja konsulimme laskivat seppeleen patsaalle eli kuten montevideolaisten on tapana sanoa, veivät heiniä Artigaksen hevoselle.

Lähtötanssiaiset laivalla lopettivat vierailun Montevideossa. Edessä oli huikea 7000 km:n pituinen valtamerimatka aina Etelä-Afrikan kärkeen, Kapkaupunkiin asti.

Kun tammikuun 15. päivänä otettiin lukua huomattiin, että kaksi soittooppilasta ja yksi lämmittäjä olivat jääneet maihin.

TRISTAN DA CUNHA

Montevideosta lähdettyä mitattiin veden ja ilman lämpö normaalia useammin. Viileä tuuli puhalsi etelästä. Aurin gon laskiessa tuulen henkäilyssä oli selvä jäävuorien lenseys. Vahtimiehetkin pukeutuivat villaisiin. Kurssi oli kohti Tristan da Cunhaa.

Lähestyessämme saarta ilmestyivät ensimmäiset valasparvet näkyviin. Yksi valas, lähes koululaivan mittainen, nousi pintaan vajaa sata metriä laivan vasemmalla puolella, suorittaen välittömästi pi-

kasukelluksen. Samoihin aikoihin tulivat myös ensimmäiset albatrossit seuralaisiksemme.

Helmikuun 2. päivänä olimme Tristanin vesillä. Saaren 700-800 metriä äkkijyrkät kalliot päätyvät laakeahkoon ylänkömaahan, mistä maa kohoaa aina 2300 metriin päättyen tulivuoren kartioon. Saarella on vain yksi kohta, jossa tasankomaa ulottuu rannikolle ja jossa kylä, joka runsas sata vuotta sitten saarella vierailleen silloisen Edinburghin herttuan mukaan sai nimekseen Edinburgh of the Seven Seas (seitsemän meren Edinburgh). Merien kirjoittamaton laki velvoittaa jokaisen näillä vesillä liikujan poikkeamaan saarella ja antamaan saarelaisille heidän tarvitsemansa avun. Niinpä mekin päätimme poiketa saaren luo.

Tristan da Cunha sijaitsee suunnilleen Etelä-Afrikan ja Etelä-Amerikan puolivälissä. Etelä-Amerikan lähimpään päähän on matkaa 1700 meripeninkulmaa ja Kapkaupunkiin 1400 meripeninkulmaa. Saari on ajojaiden pohjoisen rajan tuntumassa.

Saareen emme voineet mennä. Ei ollut lupaa emmekä sinne olisi ennättäneetkään. Ties olisimmeko päässeet poiskaan aivan heti.

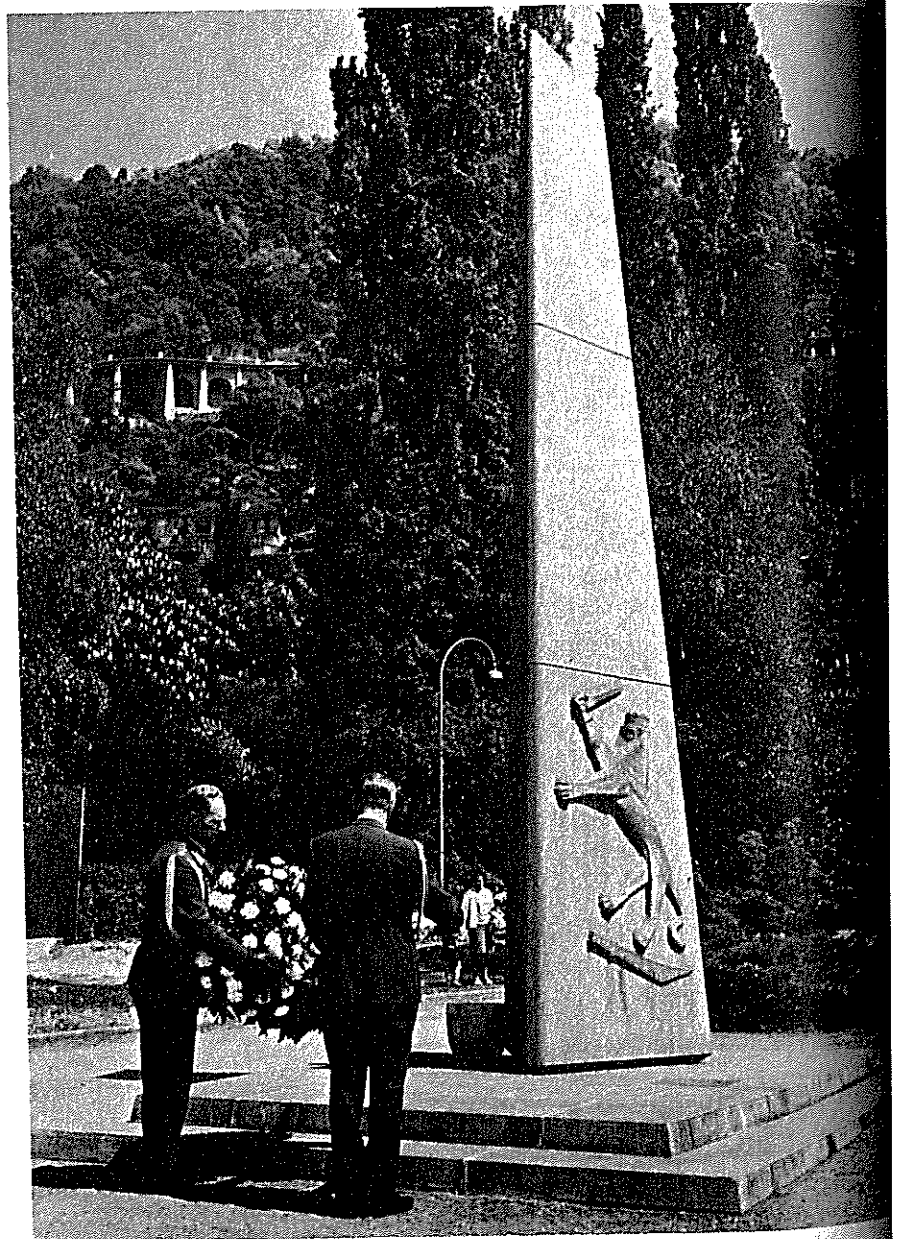
Mutta matkamme jatkui. "Vanha tyttö" juoksi 8 solmun vauhdilla kohti Etelä-Afrikan kärkeä. Lähestyimme uutta maanosaa ja maata, missä Suomen sotailippu ei ollut vielä koskaan liehunut.

Suomalaisten sotilaiden muistomerkit Sveitsissä

Ei ole varsin tavallista, että sotilaille pystytetään muistomerkki hänen oman maansa ulkopuolelle. Suomalaiselle sotilaille omistettu muistomerkki ulkomailla on todellinen harvinaisuus. Sveitsistä tällaisia kuitenkin löytyy kaksi, Suomen Marsalkka Mannerheimin muistomerkki Montreux'ssa Geneven järven rannalla sekä suomalaisten alppilientäjien muistomerkki Zollikonissa Zürichin lähellä. Molempien syntyyn on ratkaisevasti vaikuttanut suuri Suomen ystävä, viime talvena kuollut sveitsiläinen professori Gubert von Salis sekä hänen johtamansa yhdistys "Schweizerische Vereinigung der Freunde Finnlands". Paitsi, että muistomerkit ovat kunnianosoituksia kohdehenkilöilleen, ne heijastavat sitä sympatiaa ja arvontoa, mitä Suomi ja suomalainen sotilas lähinnä viime sotiemme ansiosta Sveitsissä varsin yleisesti vieläkin nauttivat.

SUOMEN MARSALKKA MANNERHEIMIN MUISTOMERKKI MONTREUX'SSA

Keskeisessä Geneven järvelle avautuvassa rantapuistikossa kohoaa Montreux'ssa kuvanveistäjä Franz Fischerin luoma Mannerheim-monumentti. Työnsään kuvanveistäjä on luonut yhteyden Suomen merenkulkijakansan sekä edessä avautuvan Geneven järven välille. Muistomerkki on kaksiportaisella kivijalustalla seisova harmaasta graniitista veistetty 12,5 tonnin obeliski, joka klassillisen nelikulmion sijasta on tyylitelty laivan keulan muotoon. Sen kolme sivua kohoavat kapenevina korkeuteen ja molemmat sivutasot liittyvät kolmanteen pyöristettyyn sivuun niin, että syntyy vaikutelma laivan keulasta. Harmaa Castionen graniitti sisältää punaruskeita aihioita, jotka antavat pinnalle lämpimän sävyn.

Puolustusvoimain komentaja kenraali Sakari Simelius ja sotilasasiamiehemme eversti luutnantti Risto Erjola laskemassa seppelettä Mannerheim-muistomerkille.

Järven puolelta vasempaan sivutasoon on graniitista veistetty Mannerheimin vaakuna ja ristissä olevat marsalkan sauvat. Niiden yläpuolella on teksti:

A LA GLOIRE DE LA FINLANDE
ET DE SON PEUPLE HEROIQUE
A LA MEMOIRE DU NOBLE
CHEVALIER LE BARON CARL
GUSTAV MANNERHEIM MA-
RECHAL DE FINLANDE
1867-1951

Alosassa on Marsalkan tunnuslause:
CANDIDA PRO CAUCA ENSE
CANDIDO

Oikeaan sivutasoon on tyylitelty Suomen leijona.

Takavisulla on tekstit:

TUOSSA ON LUONNE
LAIVAN KEULASSA KYLLÄ
KUN SE, SYVIEN YLLÄ,
TIETÄNSÄ KYNTÄÄ

A Hellaakoski

ETT LITET LANDS STÖRSTA
STYRKA ÄR ENIGHET
16. Mai 1933.

C.G. Mannerheim

ANNO DOMINI MCMLV
AMICI FINLANDIAE HELVE-
TICI POS.

MUISTOMERKIN HISTORIAA

Suomen marsalkka vietti pääosan viimeisistä elinvuosistaan Montreux'n yläpuolella sijaitsevassa Val-Montin klinikassa. Marsalkan kuoltua tammikuussa 1951 Lausannassa ryhdyttiin Sveitsissä professori von Salisin aloitteesta suunnittelemaan hänelle muistomerkkiä. Samana vuonna perustettiin hanketta varten kunniatoimikunta, jota johti Marsalkan henkilökohtaisesti tuntenut kenraali H Guisan, sekä professori von Salisin johtama suunnittelutoimikunta. Varat hankkeeseen kerättiin yksityisenä keräyksenä mukana olleiden yhdistysten ja henkilöiden piiristä. Monien vaiheiden jälkeen päädyttiin muistomerkkin suunnittelussa kolmen kuvanveistäjän kutsukilpailuun, jonka voittajan Franz Fischerein suunnitelma sitten toteutettaisiin. 14.5.1955 paljastettiin muistomerkki arvovaltaiten sveitsiläisten ja suomalaisten kutsuvieraiden läsnäollessa. Suomen hallitusta edustivat lähettiläs H von Knorring, jalkaväenkenraali E Heinrichs ja kenraaliluutnantti A Sundman.

Muistomerkki ja sen ympäristö on pidetty arvonsa mukaisessa kunnossa ja vuosittain varmaan tuhannet ja taas tuhannet rantapromenadin kulkijat pysähtyvät paikalla. Kesäkuun neljäntenä, Marsalkan syntymäpäivänä, laskee Suomen suurlähetystö muistomerkille seppeleen. Suomalaista upseeristoa on tilaisuudessa sotilasasiamiehen lisäksi tavallisesti edustanut stipendiaatti, joka

Suomen Ystävät Sveitsissä-yhdistyksen ansiosta vuosittain näihin aikoihin opiskelee Sveitsissä. Kuvassamme nähdään kenraali Sakari Simelius, joka puolustusvoimain komentajana Sveitsiin tekemällä vierailulla keväällä 1965 sotilasasiamiehemme kanssa laskee seppeleen muistomerkille.

ALPPILENTÄJIEN MUISTOMERKKI ZOLLIKONISSA

Zürichin järven koillisella rantaterassilla Zollikonissa, kymmenisen kilometriä Zürichistä on perin toisenlainen muistomerkki. Kuulup englantilaisen kuvanveistäjän Henry Mooren teos "Kuoleva taistelija" lepää kivijalustalla ja vieressä on pronssitaulu, josta on luettavissa seuraava teksti:

Den finnischen Fliegern im Gedenken
an Major V.W. Mikkola/Lt. Ae. R.L.
Durchman Fähnrich C.-E. Leijer/
Bordmechaniker C. Riva Abgestürzt
am Tödi und über Zollikon am
7. September 1920

AeCS Schweizerische Vereinigung der
Freunde Finnlands AVIA

Henry Moore/Fallender Krieger/1956
W.A. Bechtler - Stiftung für moderne
Plastik

Mooren moderni pronssiveistos on vaikuttava kuvaus rintaan haavoittuneen sotilaan kuolinkamppailusta. Teos koskettaa alustansa vain kolmesta kohdasta: kivistä, kädestä ja jalasta. Sotilaan ruumis on jännittynyt viimeisen kerran ennen lopullista lepoa, vartalo, jalat ja kädet kuvastavat äärimmäistä tuskaa, abstraktisti kuvattu pää säteilee klassista kylmyyttä.

Kuten pronssitaulun tekstistä ilmenee, on muistomerkki omistettu kolmelle suomalaiselle alppilentäjälle ja heidän italia-

laiselle mekaanikolleen, jotka kaikki saivat surmansa 7.9.1920 lentäessään kahta vesitasoa Pohjois-Italiasta Suomeen. Värikkö Leijerin ohjaama kone syöksyi Zürichin järveen Zollikonin edustalla. Toinen kone oli jo hieman aiemmin syöksynyt vuoristoon heti Alpit ylitettyään.

Tämänkin muistomerkkin takana on professori von Salis ja Suomen ystävien yhdistys. Veistoksen on hankkinut Zollikonissa asuneen taiteenystävän Walter A. Bechtlerin perustama säätiö. Muistomerkki paljastettiin juhallisesti 6.9.1959 mm kolmen suomalaisen lentäjäupseerin ollessa mukana. 50 vuotta onnettomuuden jälkeen pidettiin 6.9.1970 paikalla muistotilaisuus, josta kertoo oheinen kuva.

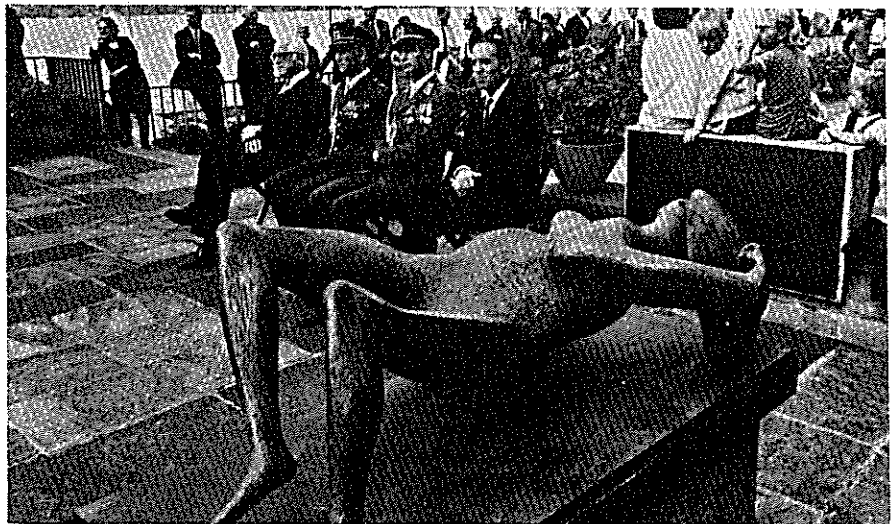
LOPUKSI

Mitä kertovat nämä muistomerkit tämän päivän ihmiselle, mitä ne kertovat tämän päivän suomalaiselle upseerille? Parhaiten pystyy niiden tarkoituksen esiintuomaan Gubert von Salis, suuri persoonallisuus, jonka sydän aina löi lämpimästi Suomelle. Vuonna 1956 kirjoittamansa raportin Marsalkka Mannerheimin muistomerkkihankkeesta hän päättää seuraavasti:

"Kauneimmassa ympäristössä, avoin näköala Geneven järvelle, kohoaa sen rannalla mahtava paasi St. Gotthardin graniitista, todisteena syvälle ankkuroituneesta ystävydestä suomalaisten ja sveitsiläisten välillä,

kunniantekona Suomen Marsalkka Mannerheimin suurelle hahmolle,

kehoituksena antaa vaikeina aikoina kaikkensa, jos on puolustettava isänmaansa vapautta ja riippumattomuutta — kuten tekivät suomalaiset Marsalkkansa johdolla." □

Alppilentäjien muistomerkki. Istumassa 50-vuotismuistotilaisuuden seppeleenlaskijat vasemmalta professori W Nigg, Sveitsi, ilmavoimiemme esikuntapäällikkö eversti Martti Uotinen, sotilasasiamiehemme, everstiluutnantti Allan Aarnio sekä kansleri Tiberio Rufini, Italia.

Ruusukkeen takaa

Upseereiden elämästä näkee kuvauksia erilaisissa teoksissa. Niiden mukaan upseerit lähes asuvat kerholla ja viettävät muutenkin varsin omituista elämää. Nämä kertomukset antavat täysin väärän kuvan, koska ne ovat muiden kuin upseerien kirjoittamia. Everstiluutnantti Jyri Paulaharjun mielestä upseereiden itsensä tulisi muuttaa tätä kuvaa. Olisiko aika tarttua kynään?

Ilmestyipä tässä päivänä muutamana eräältä aikamme kuuluisalta ja luetulta kirjailijattarelta uusi teos, joka kuvaa elämää pienessä yhteiskunnassa vapaussodan jälkeen. Lukijan silmiin osui kohta, jossa luonnehditaan armeijamme silloista päällystystä luonnevikaisiksi lähes laidasta laitaan, samaan virkkeeseen sopii myös maininta raakuudesta sekä yleisestä tolkuttomuudesta. Sinänsä tuo ei nyt utta ole, ei erityisesti näinä aikoina eikä kenties aiemminkaan. Upseeristomme on lähes aina ollut erilaisten kirjantekijöiden hampaissa. Osa on kirjoittanut yksityistapauksia yleistäen, toisten taas purkaessa tekstiään vain sillä päättäväsyydellä minkä täydellinen tietämättömyys tai pahansuopuus antaa. — Kuitenkin on tässä mainitussa tapauksessa todettava, että juuri vapaussodan jälkeen oli upseeristoomme pesiytynyt kelvotontakin ainesta, josta kuitenkin ajan mukana pääosin päästiin eroon. Näistä nuoren armeijamme murrosajoista kertoo seikkaperäisesti ja selvästi eversti W Halsti muistelmissaan.

Upseeristoomme käsittelevät kirjoitukset, myönteiset ja kielteiset, olivatpa ne romaaniin sujutettuja tai lehtiartikkelin muotoon laadittuja, vaikuttavat poikkeuksetta myös jälkikasvuunne. Vaikutusasteen määrittäminen edellyttäisi kuitenkin perusteellista tieteellistä tutkimusta, siihen ei nyt ole tarkoitus sen enempää kajota. Tässä yhteydessä on tarkoitus eräällä tavalla vain luoda niitä jälkikasvuun mahdollisesti vaikuttavia tekijöitä, jotka jäävät varsinaisen ammatinvalinnan ohjauksen ulkopuolelle. Ja niitä tekijöitä on monia.

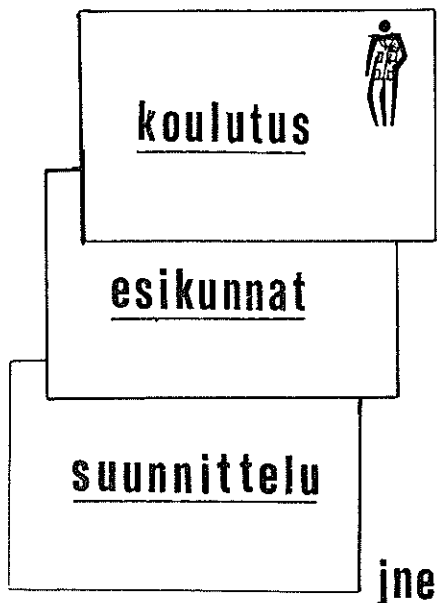
Joskus vuosia sitten, taisi olla vuonna 1957 Kylkirauta julisti kirjoituskilpailun aiheena "Upseeri viran ulkopuolella". Kilpailuun osallistui tiettävästi vain yksi ainoa kirjoitus, ansiokas ja selkeä. Vahinko vain, että asia lopahti siihen, jatkoa ei ainakaan lehtemme palstoilla aiheen edellyttämässä muodossa esiintynyt.

Sitä vastoin monet ulkopuoliset kirjoittajat ovat pitäneet huolen upseeritoiminnan kuvaamisesta palveluksen ulkopuolella. Johtavana teemana on hyvin usein ollut näissä kuvauksissa lähes asemiseen verrattava olotila upseerikerhoilla sekä upseereiden kaikinpuolisen kykenemättömyys. Aniharva kynäkäyttäjällä on käsitellyt aihetta objektiivisesti. Kielteisistä artikkelista ja kirjoista huokuu selvänä johtolankana vuosituhansien takainen mielle siitä, et kirjoittajat ovat aina väärässä ja johdetut aina oikeassa. Tätä samaa menetelmää sovelletaan tänä päivänä kaikkien muuhunkin toimintaan, viisastakin kivi onkin kokonaan muualla kuin missä sen luulisi olevan. — Eräänä perussyynä tähän tilanteeseen upseereiden osalla on oma passiivisuutemme, suomalaisen upseerin toimintaa palveluksen ulkopuolella ei riittävästi tuoda esille niiden tilanteista, jotka sitä todella elävät.

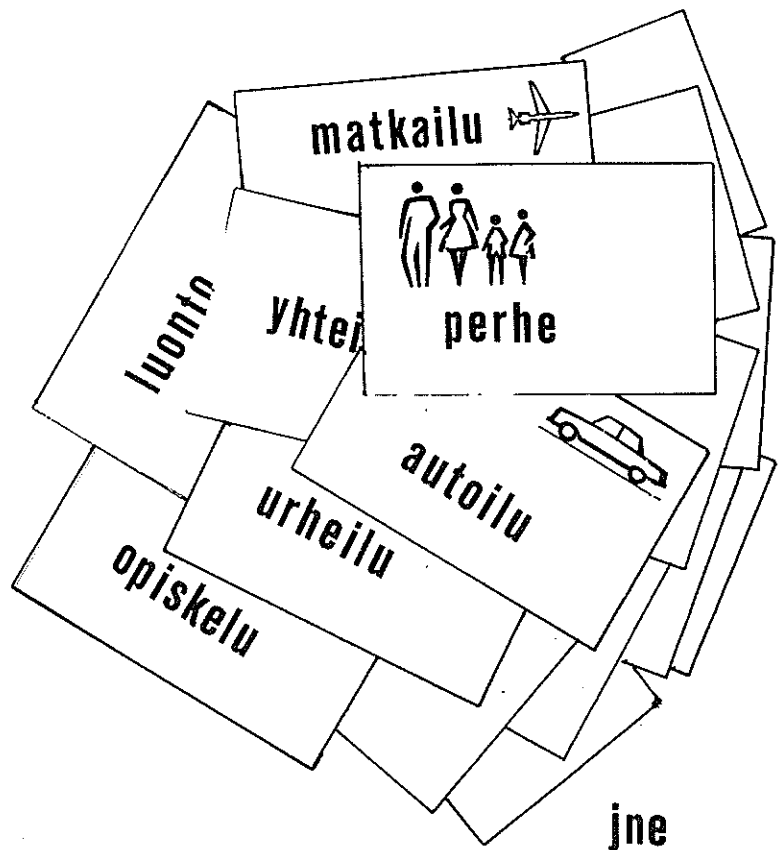
Valitettavan vähän on julkaistu upseereiden kirjoittamia kirjoja ruusukkeiden takaa, palveluksen ulkopuolisesta elämästä. K. A. Järventauksen "Kade 117" lienee ollut ensimmäinen, sekin kirjoitettiin vain Kadettikoulun miljöön kaivamiseen. Muistelmateokset, joita viime aikoina tullut kohtalaisen mukavasti, valottavat tietenkin osaltaan teijää ja hänen elämänsä myös virallisen kiilven takana mutta valitettavasti kaikki muistelmat eivät saavuta suurta yleisillä samalla tavoin kuin luettava, sujuvasti elävästi kirjoitettu romaani.

Kyllähän kasarmien poikien kirjoittamia romaaneja on ilmestynyt, teoksia jotka kuvaavat mm upseerielämää mutta tekijät eivät ole sittenkään i kasvaneet siinä ilmapöyrissä, monet yksittäiset kohdat ovat toisen käden tietoa usein myös oma mielikuvitus täydentä asioita eikä aina oikeaan suuntaan, mutta tapahtuneeseen.

Eversti Halstin muistelmat samoin kuin majuri Palmrothin teokset lähenlevät hyvin tuota kaunokirjallista astein mutta eivät kenties sittenkään saava

PALVELUS

VAPAA-AIKA

niitä, joiden tietous tältä alalta on vähäisin, vääristynein ja korjaamisen tarpeessa. Jälkikasvun kannalta asiaa tarkasteltuna niiden tulisi ennen kaikkea saavuttaa nuorisomme.

Informaatiotulvaan olisi syöksyttävä mukaan rohkeasti, olisi kirjoitettava mahdollisimman monipuolisesti upseerin elämästä, myös ja ennen kaikkea siitä elosta, joka tapahtuu palveluksen ulkopuolella. Olisi kertakaikkiaan käännettävä nurin se turkki, joka peittää harrasteemme, toimintamme erilaisissa yhteisöissä, itseopiskelumme jne. Virallinen ammatinvalinnan ohjaus kyllä selvittelee ns pääasiat, etenemismahdollisuudet virkauralla, koulutuksen sekä taloudelliset seikat mutta se ei esitä edellä mainittuja ruusukkeiden takaisia seikkoja. Ja kuitenkin näillä on olemassa melkoinen ominaispaino valittaessa elämänuraa.

Muutaman hetken ajattelu toi mieleen jo monia palveluksen ulkopuolisia harrasteita. Upseerifilatelialta on usein esiintynyt julkisuudessa näyttelyillään. Upseerien ampumahdistys UAY ei ole

myöskään tuntematon seura, kuten eivät useat paikalliset metsästys- ja urheiluseuratkaan. Autoilua harrastavien piiri ei ole lainkaan pieni, puhumattakaan ratsastusurheilusta. Yleisurheilua harrastetaan monin eri lajein, suunnistus- ja viisiottelu kuuluvat myös monen ohjelmaan. Tenniksen pelaajat pomputtelevat palloaan ahkerasti keskenään ja eri seuroissa aina mestaruuskilpailuja myöten.

Opiskelumahdollisuudet tulisi myös olla kadettiupseerin uraa valitsevan tiedossa hyvissä ajoin. Tässä yhteydessä ei kyseessä ole varsinaiset ammattiin liittyvät kurssit vaan niiden ulkopuolinen vapaa itseopiskelu. Monet kadettiupseerit ovat vielä työpäivänsä päätyttyä hankineet vapaa-ajan opinnoillaan eri alojen pätevyyskursseja. Joukostamme löytyy diplomi-insinöörejä, lakimiehiä, ekonomieja, maistereita eri tiedekunnista jne.

Työskentely nuorisotoiminnan parissa antaa myös tuntuman tulevaan varusmiesaineeseen ja samalla saattavat nuoret itse nähdä upseerin julkisivun taakse ja näin muodostaa itselleen kuvan

tästäkin puolesta. Partiolippukuntia on useilla eri paikkakunnilla ja toimiminen joko suoraan johtajatehtävissä tai vanhempainneuvostossa on kiitollista; työtä nuorisomme hyväksi.

Monien seurakuntien luottamustehtävissä samoin kuin useissa varuskunta-paikkojen kunnanvaltuustoissa istuu upseeri palveluksen ulkopuolella. Kuinkahan moni varusmies uraansa valitessaan tämänkin seikan tietää.

Harrasteita, aloja on lukuisia eli lyhyesti todeten, upseeri viran ulkopuolella on tavallinen kansalainen iloinen ja murheinen. Hän harrastaa monenlaisia asioita ruusukkeiden takana, askartelee, lukee, kirjoittaa ja tutkii kukin, luonteensa mukaisesti. Tämä olisi tuotava uraansa puntaroivan nuoren miehen tietoisuuteen, asuminen kerholla lienee jo haudattava käsite, korostettakoon sen sijaan yksityiselämämme monivaihteisuutta, sen rikkautta ja sen luontevaa saumautumista suomalaiseen yhteiskuntaan. — Kirjoittakaamme siitä itse, lopultakin. □

Itsenäisyysajan uudistuva upseerikoulutus

PENTTI PALMU

— Vuodesta 1799 alkaen ovat sotilauralle valmistautuneet nuoret miehet saaneet tiettyjä poikkeuksia lukuunottamatta peruskoulutuksensa kotimaassa. Alusta lähtien on opetus perustunut erikoisolosuhteisiimme ja näiden edellyttämään omaperäiseen taktiikkaan. Suomalainen upseeri ei ole muodostanut muusta yhteiskunnasta erottuvaa ryhmää, sillä sen jäsenet tulevat kaikista kansalaispiireistä ja suorittavat asevelvollisuutensa ennen upseerikoulustaan. Näin saavutetaan se suuri etu, että jokainen upseeri voi toiminnassaan tukeutua omakohtaisiin kokemuksiin. Kadettikoulu on ainoa opetuslaitos maassamme, jossa annetaan järjestelmällistä johtajakoulutusta. Tämä vartenotettava seikka hyödyttää koko yhteiskuntaa, ei yksinomaan puolustusvoimia.

UUDISTUVA UPSEERIKOULUTUS

Puolustusvoimat ja koko sen upseerikunta ovat tänä vuonna uudistuvan upseerikoulutuksen kynnyksellä. Toimikuntatyö on valmis. Esittely maanpuolustuksen ylimmälle johdolle on käynnissä. Kadettikoulu aloittaa valmistelun. Upseerikoulutuksen täyttävässä maassamme vuonna 1979 200 vuotta tavoittaa se nuorimmat aktiiviupseereiksi koulutettavat perehtymässä yhteiskuntakehityksen mukanaan tuomiin ajankohdaisiin opetustavoitteisiin.

Tämä ei ole ensimmäinen eikä ainutlaatuinen vaikkakin merkittävä tapahtuma. Itsenäisyydenajan upseerikoulutusta on aikaisemminkin olosuhteiden mukaan täydennetty ja uusittu. Oleellisinta kuluneille itsenäisyyden vuosille ja Kadettikunnalle on ollut se koulutus ja ne uudistukset, jotka ovat vaikuttaneet ja tulevat vielä sukupolven ajan vaikuttamaan kaikkeen maanpuolustuskoulutukseen ja sen kautta Isänmaahan ja sen turvallisuuspolitiikkaan.

Kadettikoulun toiminta alkoi uusissa ja uudistuvissa olosuhteissa vuonna 1919. Edellisen koulun — Haminan kadettikoulun — lakkauttamisesta oli kulunut kuusitoista vuotta. Vanhat opetusohjelmat eivät enää vastanneet tarkoitustaan. Siksi Kadettikoulun ensimmäiset opetussuunnitelmat lainattiin Ruotsin kadettikoululta.

Opetuksen käynnistämistä ja suunnittelua helpotti se, että kouluttajat olivat osallistuneet maailmansotaan ja kaikki ensimmäisen kadettikurssin 60 kadettia vapaussotaamme.

Itsenäisen Suomen kadettikoulun ensimmäinen, vuosikymmen koulutusajan ollessa puolitoista vuotta, oli opetusohjelmien osalta jatkuvaa käymistilaa. Upseerikoulutukselle samoin kuin koko

nuorelle tasavallalle etsittiin kiihkeästi pysyviä toiminnan ja päämäärän muotoa.

Opetusaineet jakaantuivat ensimmäisestä kurssista alkaen sotilaallisiin ja yleisiin aineisiin. Sotilaallisia aineita olivat taktikka, pioneerioppi, aseoppi, topografia, kartanpiirustus, sotilaitosoppi, sotilaslainsäädäntö, sotilasmaantiede ja ohjesäännöt.

Yleisiä tai voidaan sanoa yhteiskunnallisia aineita olivat suomenkieli, opetusoppi, isänmaan historia, matemaatiikka, piirustus, terveysoppi sekä saksan, ranskan ja venäjänkielet, joista kaksi oli pakollista.

Opetukseen sisältyi myös harjoitusaineita kuten kenttä- ja aseharjoitukset, ampumakoulutus, konekivääri-, kranaatinheitin- ja hyökkäysvaunukoulutus, tykistö- ja miekkailu, voimistelu, miekkailu ja ratsastus. Opetus oli kuitenkin kovin teoreettista mm siitä syystä, että pääosa opettajista oli tuntiopettajia. Kiinnkohdat koulusta valmistuvien nuorien upseerien tehtäviin olivat vähäiset. Koulutusta ja sen järjestelyä häiritsi myös ohjesääntöjen ja opetusvälineiden puute. Jääkärimajuri H Nurmio (eversti Heikki Eliel Nurmio, kutsuttu Kadettikunnan kunniajäseneksi 19.2.1938) tultuaan vuonna 1925 koulun johtajaksi totesi, ettei Kadettikoulun tehtävänä voi olla vain ammattitiedon antaminen, vaan erityisesti kadettien kehittäminen kouluttajiksi ja kasvattajiksi. Ei luentoja vaan oppitunteja ja harjoituksia, oli hänen ja itsenäisyydenajan ensimmäisen upseerikoulutuksen uudistuksen tavoite.

KOULUTUS KAKSIVUOTISEKSI

Syksyllä vuonna 1930 annettiin Kadettikoulusta uusi asetus. Koulutuksen pituudeksi vahvistettiin kaksi vuotta. Samalla asetuksella tuli voimaan linjajako. Koulutettavat jaettiin yleiseen (jv), teknilliseen (tyk.pion.viesti) ja ilmasotalinjaan.

Kurssinajan pidentyminen johti opetusohjelmien uusimiseen. Aineiden lukumäärää lisättiin kuitenkin vain kolmella: yhteiskuntaopilla, kansantaloudella ja moottorijoneuvokoulutuksella.

Tämä ei tyydyttänyt koulun johtoa, joka totesi opetusohjelmissä samat heikoudet kuin 1920-luvulla. Teoreettisen ja käytännöllisen opetuksen suhde ei ollut oikea. Opetusohjelmien johtua vahvistetuksi esitti koulun johtaja eversti T Laatikainen (jalkaväenkenraali Taavetti Laatikainen) erityisesti teknillisen ja ilmasotalinjan teoreettisen opetuksen tuntimääriä vähennettäväksi.

Esitys johti siihen, että sotaväen päällikkö käski sotakoulujen tarkastajan yhdessä Kadettikoulun johtajan kanssa tarkistamaan opetusohjelmat ja tekemään yksityiskohtaiset muutosehdotukset koulutukselle asetettuja tavoitteita vastaaviksi.

Upseerin peruskoulutuksen tavoitteeksi oli asetettu taito suunnitella, ja johtaa joukkueen ja jaoksen harjoitus, taito kouluttaa asevelvollisia, ohjesääntöjen ja niiden perusteiden tunteminen ja upseerille välttämättömät tiedot yleissivistyksessä sekä tapakasvatus ja fyysinen kestävyys.

Pääskylahden leirikautena opittiin piikkilankalieriön teko

Taktiikan opetuksen yksityiskoh-
taiseksi tavoitteeksi oli määritetty jouk-
kueenjohtajalta vaadittava taistelutaito,
kyky toimia välttävästi komppanian
päällikkönä, vahvennetun pataljoonan
toiminnan perusteiden tunteminen ja
kyky toimia pataljoonan ja rykmentin
esikunnassa nuorempana upseerina.

Taistelukoulutuksen päämääränä oli
mm. kehittää kadettien taktillista arvos-
telukykyä opettamalla heidät oikein ar-
vioimaan tulen ja liikkeen vuorovaiku-
tusta taistelukentän olosuhteissa ja juur-
ruttaa heihin kaikille aselajeille välttämät-
tön ratkaisua hakeva hyökkäys- ja puo-
lustushenki.

Näille päämääriin perustuvat opetus-
suunnitelmat ja niiden mukaan laaditut
ohjelmat taistelu- ja sotaharjoituksineen,
maasto- ja kenttäkoulutuksena, kartta-
harjoituksina ja opintoretkinä osoittau-
tuivat liiankin pian oikein mitoitetuiksi ja
suunnatuiksi niiden kohtalokkaiden teh-
tävien ratkaisemiseksi ja liikekannal-
lepantujen joukkojen johtamiseksi, jotka
vuosina 1939-1945 tulivat koko
maamme upseerikunnan kannettavaksi.

KOETTELEMUKSEN VUODET

Talvisota keskeytti Kadettikoulun toi-
minnan koko sodan ajaksi. Säännöllinen
koulutyö alkoi toukokuun 6. päivänä
1940 keskeytyäkseen tasan vuoden ku-
luttua. Sodan syttyessä kesäkuussa 1941
komennettiin kadetit kenttäarmeijaan ja
vasta heinäkuussa 1942 aloitti koulu toi-
mintansa.

Koulutuksen päämäärä vuonna 1942
oli tehdä kadetista vuodessa käyttökeli-
poisia joukko-osastoupseereita anta-
malla heille välttämätön yleis-
sotilaallinen ja aselajin peruskoulutus.
Päämäärä sotaa edeltäneeseen aikaan
nähdessä oli sama. Aine määriä ei vähen-
netty. Aineista vain poistettiin osa vaati-
muksista. Suurimmat poistot tehtiin
liikunta- ja taistelukoulutuksen sekä
kenttätöiden osalta koska kadetit olivat
jo saaneet sotakokemusta.

Merkillepantavaa on, että taktiikan
opetuksesta ei tingitty ja että ampuma-
koulutusta lisättiin.

Uutena aineena oli joukon sisäisen
hengen kasvatus. Sen tarkoituksena oli
luottamuksen ja lujan taisteluhengen
luominen johtajan ja joukon välille.
Taistelukentän kokemukset olivat olleet
tässä asiassa parhaina oppimestareina.
Talvisodan yksikköhengestä kehittyi se
voima, joka mahdollisti vielä kesällä
1944 suurtaistelujen kestämissä, Lapin
sodan ja asevelvollisten välittömän kou-
lutuksen jatkamisen heti aselevon jäl-
keen erittäin poikkeuksellisissa olosuh-
teissa.

RAUHAN TOIMISSA

Maamme oli taistellen säilyttänyt it-
senäisyytensä. Eräs oleellisimmista to-
disteista itsenäisyydestämme oli se, että
saimme säilyttää puolustusvoimamme.
Tosin rajalliset mutta sittenkin. Se edel-
lytti upseerikoulutuksen viivyttelämä-
töntä jatkamista. Tammikuussa 1946
aloitti ensimmäinen sodanjälkeinen ka-
dettipolvi opintonsa.

Opetuksen päämääränä oli antaa en-
simmäisellä vuosikursilla kaikille kade-
teille upseerin yleiskoulutus, perehdyttää
heidät jalkaväen toimintatapoihin ja
aseistukseen, tutustuttaa heidät eri ase-
lajien toimintaperiaatteisiin ja näiden yh-
teistoimintaan jalkaväen kanssa. Toisen
vuosikurssin tavoitteena oli syventää
opetusta ja opettaa kadetit johtamaan
kaikilla aselajeilla tuetun perusyksikön
taistelua, kouluttamaan ja kasvattamaan
varusmiehiä sekä perehtymään tavan-
omaiseen joukko-osastopalveluun.

Sodan kokemukset käytännöllistivät
opetustapoja. Toisaalta alettiin ymmär-
tää, että joukko-osastot olivat osa yh-
teiskuntaa, jonka kanssa oli kyettävä
päivittäisiin normaali toimiin.

JÄRJESTELMÄ TÄNÄÄN

Puolustusvoimain komentaja asetti
syksyllä vuonna 1961 komitean, jonka

tehtävänä oli esittää toimenpite-
kinäisen väen upseerikoulutuksen
telyksi. Komitean työn tuloksien
teella laadittiin opetussuunnitelma
on noudatettu vuodesta 1962 alkaen
Koulutus kestää kaksi ja puoli vuotta
Koulutusaikaa on jaettu kolmeen
kurssiin.

Ensimmäisellä ja toisella vuosiku-
silla annetaan maavoimien kadeteille
tenäinen peruskoulutus Kadettikoulu-
Ilmavoimien kadetit opiskelevat vuorok-
Kadettikoulussa ja siirtyvät sen jäl-
Ilmasotakouluun. Merivoimien kadetit
ovat puoli vuotta Kadettikoulussa ja
kavat sitten Merisotakoulussa.

Jokainen kadetti on kirjoitettu Hei-
gin Yliopistossa filosofiseen tiede-
taan historiallis-kielitieteelliseen
toon. Kadeteilta vaaditaan kasvatustieteiden
valtio-opin approbatur ja yhden vieras-
kielen pro-exercitiokoe.

Nykyiseen järjestelmään siirryttyä
1960-luvulla tapahtui voimakas
aineiden lisäys. Luonteenomaisinta
laajan perustietouden antaminen. Teori-
tiikka, on kuten aikaisemminkin, koulun
pääaine. Tämän päivän kadetti ei elä
omaa koulusta valmistuessaan yhtä
jon käytännön kokemusta kuin ennen
mutta hänen mahdollisuutensa kehittyä
edeltäjiään pitemmälle ovat parantuneet.

Kenttälainnoitustöistä ei jäänyt osattomaksi yksikään kurssi.

Kadettikunnan merkkien valmistajana tarjoamme järjestäytyneenä ammattiliikkeenä valikoitua laatua, luotettavat takuut ja asiantuntevaa palvelua maamme tulevalle upseeristolle.

K. Kallio
1899
KULTA JA KELLO OY
HELSINKI

Mikonkatu 11 — 00100 Helsinki 10 — Puh. 632 544

Perheen Moniturva

tarkoittaa sitä, että edustajamme selvittää kanssasi, mitä ja minkä kokoisia vakuutuksia perheesi tarvitsee. Saat vakuutus suunnitelman, jonka voit toteuttaa oman harkintasi mukaan.

Perheen Moniturvan piiriin voidaan liittää henki-, työkyvyttömyys-, sairaala-, tapaturma-, nuoriso-, koti-, auto-, kesämökki-, vene-, ym. perheellesi tärkeät vakuutukset.

POHJOLA-YHTIÖT SUOMI-SALAMA

Muuan sotiemme armeijan heikkous

Tiedotus- ja valistus toiminta oli viime sotiemme aikana hucnosti hoidettu. Se merkitys havaittiin liia myöhään. Aktiivisin valistustoimisto oli liia usein "töpinä". Mutta onko asia nyt kurnossa, kysyy toimittaj Eero Kiviranta.

Lienee vieläkin selvittämättä olisiko sotapropaganda oikeassa, kun se esitti Puna-armeijan sotilaan huopatossuisena ja toppatakkinena. Huopatossuistahan tuli muuan evakuoinnin kohde. Ja kuinka oiva talviasuste toppatakki olikaan, nyt se ”hyväksytään”. Toisaalta oli perusteltua, että yhden suhde kymmeneenuskoa piti idättää. Kannakselainen suojeluskuntalainen sanoi pätevästi: ”Jos myö ois hoksattu laskee, jot Leninokraatis asu neljä miljoonaa vanjaa, niin liikaa ois pelottant Summakylä laijal.” Edelleen: voi hyvinkin olettaa, että ”moitittujen” politrukkien ansiota oli Puna-armeijan sotilaiden sinnikkyys ja karkausilmiöiden minimoituminen takamaastoon.

Liian myöhään alettiin sotamiehelle ilmoittaa sotatoimien tarkoitus, hyökkäyksen kohde jne, kun näin alettiin menetellä vasta Talvisodan aikana. Kunnia tosin tästä uudistuksesta kuuluu Suomelle. Mutta kun oli kyseessä armeija, uudistus lähti liikkeelle liian taasti. Liian kauan puhuttiin tykinruoasta, kun tarkoitettiin jalkaväkimestä. Tämän sanojan säilymiseen syyllistyivät alun alkaen osin jääkärit. Preussilainen hyökkäystapahan oli liian usein: eteenpäin aukean yli! Tämä taistelutyyli ei sopinut metsä-suomalaisen mentaliteetille. Koukkaustaktiikkaa olisi pitänyt harrastaa sittenkin useammin ajan menetyksenkin kustannuksella. Näin, jos olisi ajoissa puntaroitu niiden 32.000 karkaamis-, kapina-, pelkuruus- ja sotapetostapausten minimoimista, joista mm. Salmisen Sotapropaganda rintamajoukoissa tilastoi.

Suomen armeijassa vähäteltiin valistusupseerien merkitystä ennen Talvisotaa ja vielä Jatkosodassa. Siihen vähätelyyn syyllistyivät jopa rintamakomentajat. Näin, vaikka Suojeluskuntajärjestyksessä oli riittävän hyvä malli, valistusohjaajat. Kun upseerina tajuttiin, mikä on asevelvollisuuden tarkoitus, oletettiin että Tuppuraiset ja Änäskeäisetkin sen tajusivat.

Tiedotus- ja valistustoiminnan ja siihen liittyvän psykologisen valmentamisen taso oli vielä välirauhan aikana aivan lapsenkengissä. Kun muuan eversti piti Tuusulan päällystökoululla suojeluskuntajärjestyksen alisotilasohjaajille oppitunnin sotapsykologiasta, hän kaiketi arvio oppilaiden, reserviupseerien tason väärin, niin heikko oli esitys. Jos hän olisi hoksannut lukea vaikka Kailan ”Persoonallisuutta”, esitys olisi antanut jotain. Nyt se oli yhtä psykologisesti naiivi, kuin papin kenttähartaus ennen hyökkäykseen lähtöä...

Sotilasappien valjastaminen valistusupseerien tehtäviin olikin valistusasioissa suurimpia osavirheitä. Tehokkain

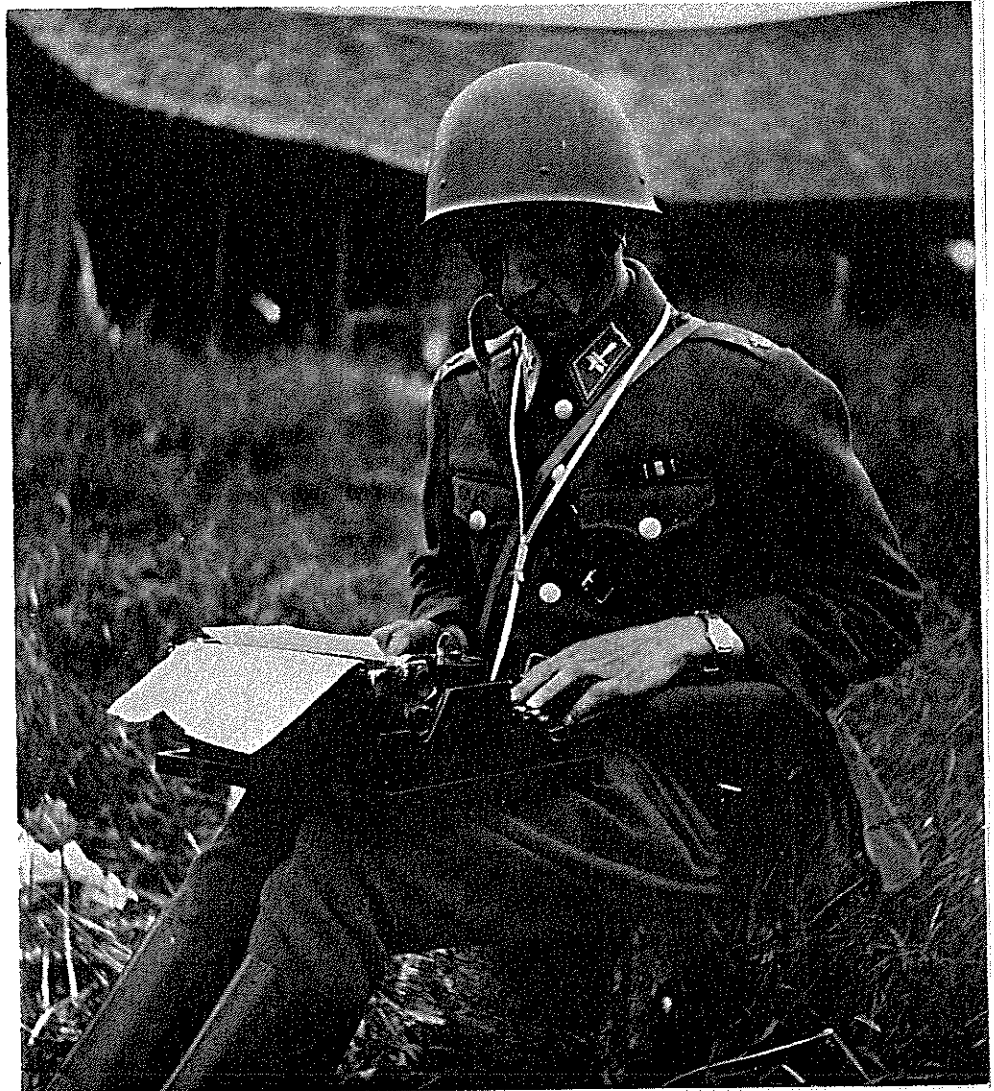
valistusupseeri oli rintamakokemusta omaava välitön ”kaveri”, joka vaistosi milloin oli aika hänen olla remmissä, milloin hän luovutti tietonsa komppanianpäällikölle tai joukkueenjohtajalle. Hyvin pätevä hän oli siinä tapauksessa, kun hän jättäytyi korsiin joukkueen miesten kuulusteltavaksi, koska hän varmasti tiesi asioista enemmän kuin etulinjan mosuri. Mutta paras valistusupseeri oli se komppanianpäällikkö, joka saapui parin rajan ylitystä kapinoivan joukkueen luo ja totesi seuraavaan tapaan:

— Oletteko te todella sellaisia taulapäitä, ettette tajua, mitä tämä eteneminen rajan yli merkitsee. Annatteko te viholliselle tilaisuuden listit pommikoneillaan vaimonne, äitinne ja lapsenne samalla tavalla kuin se teki talvisodassa. Me siurrämme etulinjan riittävän kauas, ettei sen lentosäde ylety koti-Suomea tuhoamaan. Ja jos Salmela ei tätä sodankäyntiä tajua, niin annetaan hänelle mahdollisuus tajuta. Kun se alkaa syyttää tänne kranuja, me höökimme sen kintereille, suojaan sirpaleitakin, ja Salmela saa kytkiä täällä kranujen kohteena. Kai silloin Salmelallekin syyttää, että puolustus ei aina ole paikallaan kyjöttämisestä. Samoin kuin vastaiskulla pitää ottaa asemat takaisin, on syytä joskus etsiä edestä päin paremmat puolustusasemat... Läheltä tai kaukaa.

Valistustoiminnan heikkous, etulinjan miesten omiin hoteisiin jättäminen tiedotusmielessä, ei suinkaan ollut sen ajan munaus. Se on suomalaiskansallinen heikkous. Maassa on toiminut Jatkosodan päättymisestä lähtien Tiedotusmiehet-niminen yhdistys. Sen piirissä työskentelevistä monet ovat käytännössä osoittautuneet vallan kehoiksi tiedottajiksi, kun kyseessä on sisäinen tiedotus. Ja se on yhteisössä usein tärkein. Sen puuttuminen aiheuttaa pahimmat säröt.

Paradoksisesti voidaan todeta, että Jatkosodan armeijamme aktiivisin valistustoimisto, oli liian usein Töpinä, sen ”tietotoimisto”. Sieltä siirtyivät muonantuojien keralla mittavimmat huhut, mutta tuli oikeaakin tietoa. Kuinka moni valistusupseeri äkkäsi silloin, että töpinä olisi ollut erittäin tärkeä tiedottamisen ja valistamisen kohde. Ei olisi ollut lainkaan väärin muuttaa valistusupseerien nimitys tiedotusupseeriksi aivan samalla perusteella kuin luovuttiin propagandasananasta. Kyllä sanan kaiulla on riittävän suuri merkityksensä.

Jos edellä mainittua ikävää lukua, 32.000, olisi alun alkaen, ennakoiden, ryhdytty pienentämään, niin eräänlainen tuotantokomitea-järjestelmä — sodan aikana — olisi varmasti auttanut. Siviililä-

...sotien armeijan heikkous

tehtävä oli, ja näin menetellen he lisäsivät sitä kateutta, mitä etulinjan mies, härmäläinen, usein tunsu noita vierailijoita kohtaan, "jotka saivat vapaasti liikkua, tulla ja mennä, lentää kukasta kukkaan."

Tämä kaikki on jälkiviisautta, sanotaan ehkä. On edistytty ja otettu vaarin virheistä. Toivottavasti näin. Mutta sallittakoon reserviläis-isän sittenkin tehdä puolustusvoimillemme ehdotus. Tämän kirjoittaja oli karvain mielin todennut kahden poikansa asevelvollisuusajaltaan saamansa tiedot. Kun kerran koulu ei kerro lähivuosien historiasta — Puunilaissodasta ym. kylläkin — kun historian

vääristelyssä kilpaillaan, niin armeijan valistushenkilöstön pitäisi se tehdä. Kun lisäksi kaikki koditkaan eivät tuohon tehtävään pysty niin sitten käy niin, etteivät asevelvollisuutensa suorittaneet nuoret miehet, kansankoulun käyneet ja ylioppilaat, täysin tajua, minkä takia heidän isänsä taistelivat kaksi sotaan, miksi etulinja oli pakko siirtää Äänisen ja Syvärin rannoille ja miksi heidän "pitää" suorittaa 8-11 kuukauden mittainen asevelvollisuus (ja miksi se monissa muissa maissa on 2-3 vuoden mittainen) ja miksi Suomen maastossa kyetään puolustautumaan ylivoimaista ja teknillisesti varustautunutta vihollista vastaan. □

mässä tuotantolaitos tekee ajan ollen konkurssin, jos jokaisen änäskäisen ehdotuksen mukaan aletaan pyörittää pyöriä. Mutta hyötyä niistä ehdotuksista voi olla. Ehdottaja tuntee olevansa jotain. Samoin sodassa joukkueen henki olisi tiivistynyt, jos jokainen, taulapäätkin, olisi saanut lausua julki ajatuksensa. Sen jälkeen joukkueenjohtaja olisi tehnyt yhteenvedon ja jos pätevä johtaja olisi ollut, olisi valinnut parhaan ehdotuksen. Usein kaiketinkin se olisi ollut hänen omansa. Näin luonnollisesti vain silloin, kun olisi ollut aikaa pohdintoihin. Varsinkin, kun tuliterä vänrikki saapui joukkueeseen, jossa oli runkona sotakokemuksen jo lunastaneet aliupseerit, mainittu menettely olisi monesti ollut paras ratkaisu. Näin tehden olisi hoidettu joukkueen valistamista paremmin kuin harva ulkopuolinen valistusupseeri pystyy. Tai pikemminkin: valistusupseeri olisi tuonut "tärkeät taustatiedot" vänrikille ja tämä jatkanut sanoman eteenpäinviemistä. Valistusupseerit tosin joutuivat liian paljon esikunnissa työpöydän ja puhelimen vartijoiksi, tilastojen tekijöiksi.

Valistusupseerit varmaan tekivät virheen, kun eivät tutustuneet parin valioaselajin, Ilmavoimien ja kaukopartioiden, harjoittamaan tiedotustoimintaan. Niissä yksiköissä sanoma meni perille ja sen merkitys nähtiin ja todettiin tekojen suuruutena. Mutta sensijaan oli TK-komppanioita, joiden päälliköt eivät joko saaneet tietoja tai eivät hoksanneet pitää etulinjassa liikkuville kirjeenvaihtajilleen ja kuvaajilleen tilanneselostuksia. TK-miehet olisivat voineet toimia valistusupseerien apureina. Toisaalta muutamia rintamakomentajia aliarvioidessaan näitä, toisena tehtävään sotahistorian tallettajia, eivät välittäneet selvittää joukoille, mikä vähälukuisen TK-miehistön

Kymi Kymmene tänään:

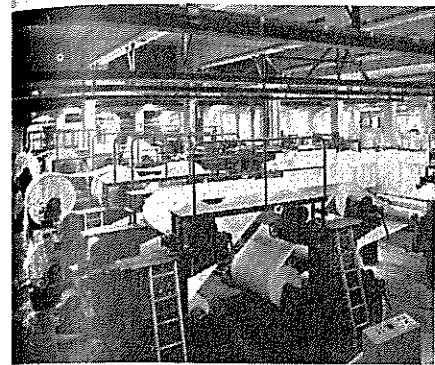
Yhtiömme liikevaihto ylitti vuonna 1974 miljardin markan rajan, mikä merkitsee sitä, että olemme eräs Suomen suurimmista yksityisistä yritysistä.

Tämän lisäksi yhtiömme harjoittaa merkittävää tuotannollista toimintaa myös ulkomailla. Itse asiassa Kymi on suurin suomalainen teollisuusyritys maamme rajojen ulkopuolella.

Kotimaassa on palveluksessamme tällä hetkellä n. 8.600 henkilöä.

Yhtiömme toimialaan kuuluu paperi-, kartonki-, sellu-, saha-, tiili-, metalli- ja kemian teollisuutta.

Organisatorisesti yhtiömme on jaettu tuotannolliselta toiminnaltaan neljään eri ryhmään.

Kymi Kymmene Paperi.

Kymin Paperi tuottaa Kuusankosken ja Voikkaan tehtailla vuosittain 540.000 tonnia paperia, mikä on noin 15% koko Suomen paperintuotannosta.

Lisäksi yhtiön Juankosken tehdas valmistaa taivekartonkia 30.000 tonnia vuodessa.

Kymi Kymmene Perustuotanto.

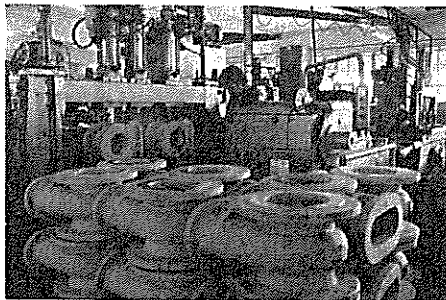
Perustuotannon tehtävänä on huolehtia yhtiömme metsävaroista, selluntuotannosta ja voimansaannista.

Kymi omistaa metsää yli 270.000 hehtaaria. Olemme suurin suomalainen yksityinen metsänomistaja.

Yhtiöllämme on omistuksessaan kolme sahaa: Halla, Soinlahti ja Juankoski, joiden yhteinen tuotantokapasiteetti vuodessa on 210.000 m³.

Sellua tuotamme vuodessa runsaat 300.000 tonnia, joka lähes kokonaan käytetään edelleenjalostukseen omissa tuotantolaitoksissa.

Yhtiömme voimantuotanto turvataan omilla voimaloilla sekä osakkuuksillamme eri voimayhtiöissä.

Kymi Kymmene Metalli.

Suurin osa Kymin Metallin tuotteista markkinoidaan perinteisellä Högfors-nimellä, joka on ollut tunnettu jo yli 150 vuotta.

Yhtiömme tämän alan tuotantolaitokset sijaitsevat Heinolassa, Helsingissä, Karkkilassa ja Salossa.

Kymin Metallin on keskittynyt ensisijaisesti suurten höyry- ja lämpökattiloiden sekä muiden LVI-alan, valu- ja messinkiventtiilien sekä mekaanisten voimansiirtolaitteiden valmistukseen.

Kymi Kymmene Kemia.

Vuosisadan alusta lähtien Kymi on ollut eräs merkittävimmistä kemian teollisuuden kehittäjistä maassamme.

Erityisesti viime vuosina on yhtiömme kemian teollisuus tuotannon arvolla mitattuna moninkertaistunut.

Kymin Kemian tuotantolaitokset sijaitsevat Kuusankoskella ja Porvoon maalaiskunnassa.

Kuusankoskella tuotetaan pääasiassa metsäteollisuuden tarvitsemia valkaisuaineita, klooria sekä lipeää.

Porvoon tehtaamme tuottavat puolestaan muoviteollisuuden tarvitsemia raaka-aineita, ftalihappoanhydridiä, pehmitinaineita ja polyesterihartseja.

Suurin osa kemian tuotannostamme käytetään kotimaan tarpeisiin.

Kymi Kymmene

Annamme lainan saannista TAKUUKIRJAN

**Tule varmistamaan
lainan saantisi.**

YHDYSPANKKI

KUKA VESITTÄÄ

JA MITÄ?

Yksi tämän päivän poliittisia iskulauseita on vapaamielinen moniarvoisuus. Moni joutuu kysymään, mitä tämä on? Onko se poliittisten puolueiden sisällä käytävää kissa-koira-tappelua, johon puolueen johto ei saa otetta, onko se tekemisissä niiden kalliiden yhteiskunnallisten uudistusten kanssa, jotka on viety läpi sellaisella vauhdilla, että moni vauraampikaan maa ei olisi sitä kestänyt. Onko se tekemisissä siihen valtion varojen ylettömään käyttöön, jota on harjoitettu välittämättä taloudellisista suhdanteista ja vastoin kaikkien talousmiesten antamia neuvoja vai onko se sitä, kun ylistettiin vapaita tapoja, tuotiin politiikka kouluihin, pantiin tupakka koulu-laisten suihin ja keskikalja kyläkauppiihin ja luotiin tilanteita, joissa poliitikot nyt ovat hyvää vauhtia kerimässä lankojaan takaisin. Onko se sitä kun nyt puhutaan koti-, koulu- ja tapakasvatuksesta ja säädetään erilaisia kieltolakeja?

Kaikki nämä touhut eivät suinkaan kerro poliittisten johtajien taitavuudesta ja tätä voidaan pitää eräänä nimenomaisena syynä siihen, että näiden samojen poliittisten piirien muodostaman Puolustuslaitoskomitean aikaansaannoksiin on pakko suhtautua mitä suurimmalla kriittisyydellä. Puolustusvoimia on tarkoin varjeltava tilanteesta, jossa naruja keritään kerästä vyyhtiin ja solmuun menneestä vyyhdistä takaisin kerään. Tämä on välttämätöntä yhdistää sen vuoksi, että

— puolustusvoimat on se joka vastaa valtakunnan olemassaolosta sen jälkeen kun politiikka on menettänyt puheenvuoronsa,

— sotilaallisesta ratkaisusta ja vastuusta vastaa kussakin portaassa vain yksi mies,

— rintamalla miehet näkevät esimiehensä ja myös tämän tekojen seuraukset. Suhtautuminen on sen mukainen.

Voiko upseeri, joka tietää, että esimiesasemassa olevalle lankeaa tositalanteessa tällainen rajaton vastuu olla ihmettelemättä poliitikkojen asennetta, jonka mukaan upseerille ei saisi rauhanaikana suoda mahdollisuutta saada sellaista otetta joukostaan, jota ilman hän ei voi sitä sodassa johtaa?

Eiköhän olla yhtä mieltä siitä, että olkoon tilanne mikä tahansa, vihollisemme on aina meihin nähden ylivoimainen. Meidän tulee asennoitua tämän mukaan. Henkisesti niin että kestämmme sen, taidollisesti niin, että osaamme toimia oikein, materiaalisesti, niin että pystymme taistelemaan. Ei maanpuolustustehok-

kuus ole vihteellisyyden vastakohta, mutta koska sota ei ole viihdyttämistä, niin sitä ei pidä "maalata seinälle." Meidän tulee opettaa varusmiehemme käymään sotaa ja siihen kuuluu varautumista sen ikäviin puoliin. Tähän meidän velvoittaa YYA-sopimus. Jos me korostamme kykyä ja aseiden merkitystä niin se ei merkitse sitä, että väheksymme tahtoa. Päinvastoin, tahto on henkisen asenteen luova, voima, mutta olkoon tahtoni vaikka kuinka kuuma ja kova, jos vihollisella on parempi taito ja parempi ase niin se tappaa minut. Se on yksinkertaista aritmetiikkaa jota ei voi kumota yksikään kenraali, sotamies eikä siitä väliltä oleva.

Jokaisen varusmiehen ja reserviläisen tulee voida luottaa siihen, että hänen esi-

"Tuuleekohan siellä johtamisilmastossa?"

Soitellaan vakuutusasiat kuntoon.

SAMPO

yhtä lähellä
kuin lähin puhelin

miehekseen asetettu upseeri on häntä kohtaan tasapuolinen ja oikeudenmukainen. Mutta silloin kun rivissä seisova mies tietää, että rivin edessä seisovan taskussa on jäsenkirja, oli se sitten mitä väriä tahansa, katoaa esimiehen uskottavuus. Sen puoluepolitiikka on saanut aikaan. Upseeristomme epäpoliittisuus onkin armeijan luotettavuuden pantti. Tämäkö halutaan ryöstää, vai mistä on kysymys? En oikein jaksa uskoa, että oltaisiin huolestuneita vain siitä, että upseeri ei saa olla puolue mies.

Olisi ehdottomasti paikallaan järjestää kadeteille ja upseereille käyntejä eduskunnassa ja keskusteluja siellä. Sehän loisi yhteiskunnallista tietoutta, jota he urallaan tarvitsevat. Sehän ei suinkaan merkitse sitä, että heistä tulisi tietolähteittänsä orja. Sitä vastoin uskon, että jos kadeteille, kapteeni- ja esiupeeerikurssien sekä SKK:n oppilasupseereille järjestettäisiin tällaisia tilaisuuksia, tulisi kansanedustajille todella kiire paneutua asioihin. Luulen, että majuri Pokkisen esittämät surulliset prosenttiluvut korjaantuisivat oikopäätä.

Ja lopuksi. Olen varma siitä, että ketään liberaalia tai demaria, joka lankeamatta puolueteknokraattien laatimiin ohjelmiin kirjoittaa Kylkirautaan, ei leimata toisinajattelevaksi. Näin siksi, että ellei hän tietoisesti halua unohtaa, mihin olemme itsemme velvoittaneet, hän ei voi kiistää suomalaisesta puoluepolitiikasta irrallaan olevan sotilaallisena esimiesvalan välttämättömyyttä.

Eikö olisi syytä lopettaa tuo loru armeijan käytöstä työväestöä vastaan? Viimeiset niistä, jotka todella taistelivat vuoden 1918 taisteluhaidoissa, nousivat niistä syksyllä 1939. Olisi haamujenkin aika kömpiä niistä ylös. □

NÄKÖALAPAIKALLA

Näköalapaikalla on jo pitkään ollut kenraaliluutnantti Kai Sarmanne. Puolustusministeriön kansliapäällikkönä ja ministerin lähimpänä apulaisena hän joutuu jatkuvasti olemaan yhteydessä maan korkeimpiin siviiliviranomaisiin.

Puolustusministeriö on puolustusvoimien ylin hallintoviranomainen. Kylkirauta tiedusteli, miten sotilas sopeutuu johtamaan siviilivirastoa ja kuuluuko "kentän" ääni ministeriöön asti.

MILTÄ TUNTUU SOTILAAN JOHTAA SIVILIVIRASTOA? OLIKO TEHTÄVÄÄN HELPPO SOPEUTUA?

Puolustusministeriö on puolustusvoimien ylin hallintoviranomainen ja valtaosa sen käsiteltäviin kuuluvista asioista liittyy suoranaisesti puolustusvoimiin ja sen toimintaan. Ministeriön päällikkönä on ministeri. Kansliapäällikön tulee puolestaan ministerin lähimpänä apuna johtaa ja valvoa ministeriön toimintaa. Tietenkin hän joutuu tärkeimpien asioiden valmisteluun osallistumaan myös henkilökohtaisesti.

Koska ministeriössä käsiteltävät asiat ovat yleensä hallinnollisia, ovat sen työskentelytapa ja asioiden käsittelyjärjestys suuresti poikkeavia puhtaasti sotilaallisen esikunnan työskentelystä. Myös ns esittelijäjärjestelmä, esittelijän asema ja vastuu ovat tyypillisiä valtioneuvostoportaan toiminnassa. Se, että nykyiseen tehtävään joutuessani takanani oli poikkeuksellisen pitkä palvelus pääesikunnassa, joka on päitsi puolustusvoimien johto-esikunta, myös sotilaallisia ja hallinnollisia tehtäviä hoitava "ylempi hallintoviranomainen", helpotti tehtäväni sopeutumista ratkaisevalla tavalla.

ONKO SOTILASKOULUTUS TÄSSÄ TEHTÄVÄSSÄ VÄLTÄMÄTÖN VAI TARPEETON?

Yleisenä periaatteena kaikissa ministeriöissä on, että kansliapäälliköksi pyritään nimeämään henkilö, jolla on laaja ja perusteellinen kokemus sekä asiantuntemus kyseisellä hallinnonalalla. Johdonmukaisesti tämän periaatteen kanssa on puolustusministeriömme kansliapäällikkö perinteisesti ollut sotilas. Kun puolustusministerinä on yleensä siviilihenkilö, on välttämätöntä, että hänen lähin apulaisensa edustaa sotilaallista asiantuntemusta. Pidän itsestään selvänä, että kansliapäällikön ollessa sotilas tulevat puolustusvoimien näkökohdat ja puolustusvalmiuden vaatimukset paremmin huomioon otetuiksi.

ONKO MINISTERIÖSSÄ RIITTÄVÄSTI SOTILAITA?

Sellaisia virkoja, joihin kelpoisuusehdon on yksinomaan kelpoisuus tietyn arvoiseen upseerin virkaan, on vain ministeriön sotilasasiainosastossa, suunnitteluosastossa ja kansliatoimistossa. Sotilaallisten näkökohtien ja vaatimusten huomioon ottamisen kannalta saataisi olla eduksi, että tällaisia virkoja olisi vähäisessä määrässä eräillä muillakin osastoilla. Toinen asia on se, että edellä mainituillakin osastoilla saisi miehitys olla hiukan vahvempi, jolloin pitkäjänteiseen suunnittelu- ja kehittämistyöhön olisi paremmat mahdollisuudet. Nykyisin kuluu suurin osa ajasta välttämättömien "rutiinien" hoitamiseen.

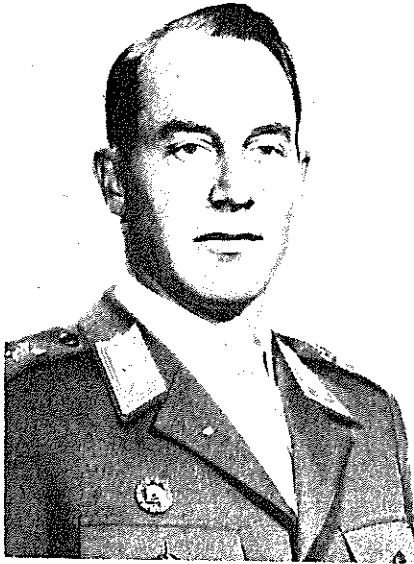
MITEN MINISTERIÖN JA PÄÄESIKUNNAN VÄLINEN TYÖNJAKO MIELESTÄNNE TOIMII? PITÄISIKÖ TYÖNJAKOA JOTENKIN MUUTTA?

Käsitykseni mukaan nykyinen perusratkaisu on oloissamme hyvä ja tarkoituksenmukainen. Eräiden asiaryhmien kohdalla voitaisiin käsittely- ja ratkaisuoikeutta ehkä siirtää jonkin verran nykyistä enemmän puolustusvoimille ja näin on joissakin asioissa jo tapahtunutkin. Organisaatioita ja niiden toimivuutta on kuitenkin syytä aika-ajoin tarkistaa saatujen kokemusten ja toiminnan kehittämisvaatimusten mukaan. Äskettäin onkin käynnistetty puolustusministeriön ja pääesikunnan organisaatioiden perusteellinen selvittely- ja kehittämistyö. En kuitenkaan usko että se tulee johtamaan periaatteellisiin muutoksiin.

TIETÄÄKÖ PUOLUSTUSMINISTERIÖ RIITTÄVÄSTI PUOLUSTUSVOIMIEN TAPAHTUMISTA? KUULUUKO "KENTÄN" ÄÄNI MINISTERIÖÖN ASTI JA HUOMIOIDAANKO SITÄ?

Tiedon kulku on viime aikoina kehitynyt paljon puolin ja toisin. Suuri merkitys on myös henkilökohtaisilla kontakteilla ja sillä että puolustusministeri ja puolustusministeriön virkamiehet tekevät matkoja joukko-osastoihin ja puolustusvoimien muihin laitoksiin. Toimistoiesupseerit ja -upseerit tulevat puolustusministeriöön puolustusvoimista ja palaavat sinne takaisin muutaman vuoden kuluttua. Tämä henkilöstön kiertokulku mahdollistaa mm sen, että "tuoretta" asiantuntemusta on aina käytettävissä. Myös upseerille on varsin kehittävää ja avartavaa uransa jossakin vaiheessa perehtyä syvällisemmin puolustushallintoon ja sen toimintaan. Kyllä "kentän ääntä" kuullaan, mutta puolustusministeriönkin toimintoja ja ratkaisuja säätelevät lait, asetukset ja monet muut hallinnolliset määräykset samoin kuin Eduskunnan myöntämät määrärahat, joiden puitteisiin toiminnat ja ratkaisut on sopeutettava. □

MAJURI V.K. SIMOLA — VUODEN KADETTIUPSEERI

Kadettikunnan vuosikokous nimesi majuri V.K. Simolan Hämeen Ratsujääkäripataljoonasta vuoden 1976 kadettiupseeriksi. Hän sai myös kenraaliluutnantti Kauko Pöyhösen stipendirahaston stipendin. Majuri Simola on toinen vuoden kadettiupseeriksi nimetty. Edellisenä vuotena nimettiin yliluutnantti Martti Haavisto Reserviupseerikoulusta.

Majuri Simolan nimitystä perusteltiin pitkäaikaisella ja erittäin ansiokkaalla Kadettikunnan hyväksi tehdyllä työllä. Hän on toiminut Lahden Kadettiopiirissä aktiivisesti lähes 20 vuotta.

— Nimitys tuli täysin yllätyksenä, toteaa Simola. Minun on vaikea arvostella olenko ansainnut tällaista huomionosoitusta. Tämähän on västä toinen kerta, kun valinta suoritettiin ja omia ansiotiaan on tietysti aina jäävi arvioimaan.

Tämä oli huomionosoitus koko kadettiopiirille ja sen työteliäille jäsenille. Puheenjohtajan on helppo toimia kun takana on komentajien ja kaikkien muidenkin jäsenten tuki. Piirimme jäsenistä suuri osa on aktiivisia, joten työntekijöitä on aina riittänyt.

MISTÄ LUULISIT NIMITTÄMISEN JOHTUVAN?

— Luulisin Lahden kadettiopiirin 4-5 viime vuoden toiminnan vaikuttaneen. Mehän olemme järjestäneet säännöllisesti erilaisia seminaareja ja maanpuolustuspäiviä. Olemme pitäneet kymmenittäin esitelmää eri kouluissa. Jäsenistölle on järjestetty tilaisuuksia 3-4 kertaa vuodessa.

— Lisäksi olemme laatineet erilaisia oppitunti- ja esitelmärunkoja. Yhden näistä laatimistamme kuvasarjoista on Kadettikunta jakanut edelleen muille piireille. Tässä työssä kadettiopiirin nuorempien upseerien työ on ollut erittäin merkittävää.

MISTÄ SITTEN JOHTUU NÄIN SUURI AKTIIVISUUS?

— Ensinnäkin yhtä lukuunottamatta kaikki varuskunnassa palvelevat upseerit kuuluvat Kadettikuntaan. Lahdessa toimii useita aktiivisia maanpuolustusjärjestöjä, joten meidän on ollut pakko ottaa haaste vastaan ja pysyä mukana.

— Toinen syy on mielestäni se, että olemme noin 4 vuoden ajan suuntautuneet aktiivisesti ulospäin. Ennen kaikkea koulumaailmaan. Ensimmäisenä vuotena kohteina olivat oppikoulut, seuraavana peruskoulut, sitten yleensä nuorisot ja viimeksi suuntasimme toimintamme kaikkiin maanpuolustusjärjestöihin. Tänä vuonna kohteina tulevat olemaan Lahdessa toimivat nuorisojärjestöt.

— Viime vuonna teimme aloitteen Päijät-Hämeen alueen maanpuolustusjärjestöjen yhteistyöryhmän perustamisesta. Perustavassa kokouksessa oli 34 eri järjestön edustus. Kadettiopiiri toimi tämän ryhmän kokoonkutsujana.

— Emme ole odottaneet esitelmäpyyntöjä vaan olemme itse tehneet tarjouksia. Vuosittain lähetämme n. 20-30 kouluun tarjouksemme esitelmälaisuudesta ja kiinnostusta on riittänyt. Luennoitsijat on otettu vastaan erittäin hyvin ja keskustelua syntyy joka kerta.

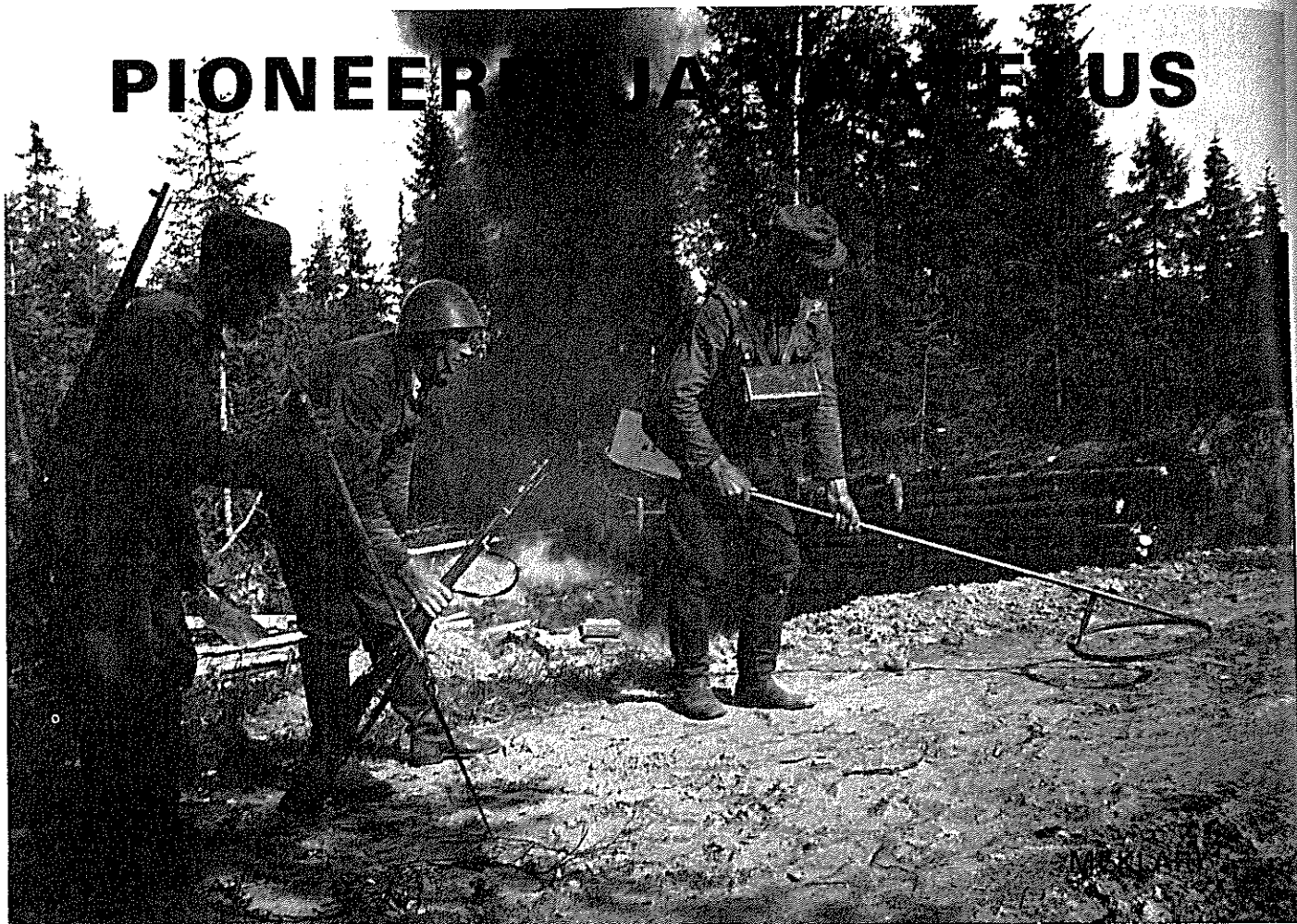
— Olemme todenneet nuorison tietävän hyvin vähän puolustusvoimista ja maanpuolustuksesta. Työtä siis riittää.

— Mielestäni harjoittamamme toiminta on ollut onnistunutta ja olemme saaneet kosketuksen nuorisoon. Suositelen sitä muillekin kadettiopiireille.

ONKO TÄLLAINEN PALKITSEMINEN TARPEELLISTA?

— Tätä työtä ei tehdä palkitsemisen toivossa vaan isänmaamme parhaaksi. Aina on tietysti miellyttävää huomata työtään arvostetun. Kyllä se kannustaa yrittämään edelleen. □

PIONEERIT JA SIVILIS

Suomen sotaväen pioneerit ovat olleet erittäin näyttävästi — jälleen! — esillä julkisuudessa tässä kevään kuluessa. Pohjanmaan tulvien asettelun he hoitivat jo rutiinilla. Edellisenä keväänähän samanlaiset vaivat koittelivat Porin seutua, mitä pioneerit tukivat ansiokkaasti jäiden räjäytyksillä.

Toinen vastaavasti pioneereille mainetta ja kunniaa tuonut tapahtuma — tosin jostain syystä vähäiselle julkisuudelle jäänyt, ei edes Ruotuyäki ole asiaa huomannut, ei ainakaan vielä tätä kirjoitettaessa — on tuo Oulun junaonnettomuus. Siinä hienosti malmilastissa ollut tavarajuna törmäsi etelästä saapuneeseen pikajunaan.

Ensimmäisenä ryhtyi tarmokkaaseen pelastustoimintaan pikajunassa matkustanut sotilasosasto, ilmeisesti pioneereja. Mutta joka tapauksessa toimintaa johti pioneerimajuri Pertti Huttunen Turusta. Vasta ensiapu- ym. osastojen saavuttua paikalle Pertti Huttunen katsoi voivansa lähteä sairaalamatkalle, minkä tuloksena todettiin pari kylkiluuta poikkinaisiksi ja korva melkein pä irtirepeytyneeksi.

Sillälailla puolustusvoimat ja pioneerit sekä erityisesti pioneerimajuri Pertti Huttunen!

x x x

Jos välillä siirrytään suuremmille onnettomuustantereille, niin voidaan yksiselitteisesti todeta, että Afrikassa on kasvamassa aikamoinen myrskykeskus. Vietnamiit löytyvät tänäpäivänä tuolta eteläiseltä mantereelta. Eivätkä ne kaikki ole vielä läheskään kypsyneet. Muutamien vuosien kuluttua ollaan siinä tilanteessa, että jokaisella vähänkin itseään suurvaltana pitävällä on siellä omat taistelulentänsä. Valtiollisesti Afrika on kuin Eurooppa 1700-luvun lopulla. Pelkistettynä tämä merkitsee, että siellä on vielä monta sotaa käymättä.

x x x

Mies tapasi tuttavan kadulla ja kysyi: — Mutta eikö sinun pitänyt olla armeijassa?

— Kyllähän minä siellä olin, mutta katsoivat, että minulla oli sellaisia omituisia tapoja ja laskivat siviiliin.

— Millaisia omituisia tapoja?

— Halusin nukkua ikkuna auki.

— Mutta niinhän minäkin teen. Ei kai se nyt niin kummallista voi olla. Muuten missä sinä palvelitkaan?

— Sukellusvenessä.

x x x

Eräät lehdet, tai ainakin eräät henkilöt ovat kirjoitelleet armeijan vaatetusmuodista. Jos tosiaan on niin, että sotaväki

eli upseerit kai lähinnä, suunnittelevat itse omat asunsa, niin se minusta on turhaa isottelua. Ei kai upseerikoulutus ihan siihen riitä.

Toinen asia on sitten se, kun siviili-muoti siirtyi yhä kapeampaan ja kapeampaan housunlahkeeseen, niin sotilasmuoti piti vain kiinni omasta leveälahkeistaan. Ennen kuin se vihdoin taipui ja hyväksyi kapealahkeiset housut, mutta silloin se oli jo tavallaan myöhäistä: siviilissä siirryttiin lähes samaan aikaan jälleen leveälahkeisiin.

Mistä muuten mahtaa johtua, että ulkomaisten armeijoiden pukukankaat näyttävät rypistymättömiltä, mutta meidän taatusti rypistyville. En tiedä, ovatko ne myös taatusti väriäpäästäviä.

x x x

Sotahistoria on monipuolisesti opettavaa luettavaa. Suurista ja monista pienemmistäkin sotatoimista voidaan ottaa oppia, kun ne oikealla tavalla istutetaan nykyisiin puitteisiin. Mutta miten on pienten, sodassa usein esiintyvien niksiänsä laita? Esimerkiksi sissiretkellä luonnosta saatavien ruokatarvikkeiden keräminen ja niiden käyttö. Onko näitä asioita tutkittu ja pantu lisäksi muistiin paperille?

x x x

KENRAALI PATTONIN AJATUKSIA

Korkeiden johtajien samoin kuin esikuntaupseerien pitäisi päivittäin käydä etulinjassa saadakseen tietää, mitä todella tapahtuu, ei kuitenkaan välttämättä tarkoituksenaan moittia tai muuttaa jotakin. Tärkeintä on lähteä linjoille nähdäkseen omin silmin ja tullakseen nähdyksi johtajana, samalla kun itse saa tietoja.

Käskyn antaminen ei vaadi enempää kuin 10 % tehtävän koko suorittamiseen vaadittavasta ajasta. Jäljellä olevat 90 % johtajan vaivoista ja ponnistuksista on huolehtimista ja valvomista, että käsky täytetään välittömästi ja tinkimättä.

Se joka ei suo itselleen lepoa, ei kestä kauan. Jos todella on tarpeen, jokaisella on oltava voimia työskennellä keskeytyksettä, mutta tällaiset tilanteet eivät ole jokapäiväisiä.

Mitä lähemmäksi riptamaa olet valinnut komentopaikkasi, sitä vähemmän aikaa kuluu linjoille pääsemiseen ja sitä nopeammin paluu sujuu.

Suunnitelman on oltava yksinkertainen ja joustava. Ennen kaikkea se on sovellettava suunnitelman täytäntöönpanijoiden mukaan.

Tiedustelutoimintaa ei ole koskaan liikaa.

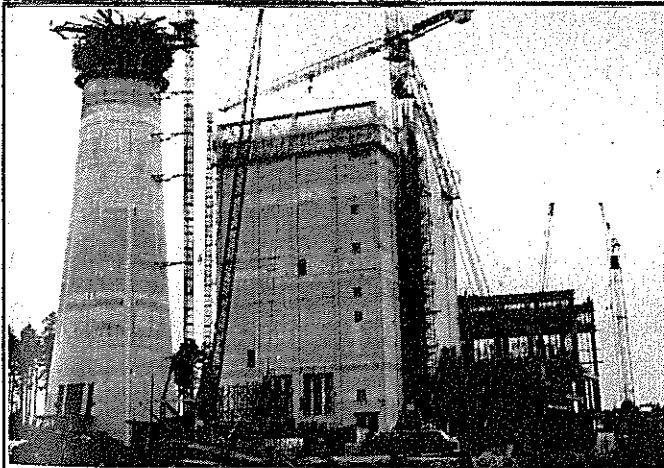
Tiedustelulla hankitut vihollistiedot muistuttavat kananmunia — mitä tuoreempia sitä parempia.

Käskyn on oltava lyhyt ja sen on sanottava mitä on tehtävä, mutta ei miten on tehtävä. Käskyä voidaan pitää muistilistana ja ilmauksena käskynantajan ottamasta vastuusta.

Taistelun aikana on ylempiarvoisen huomattavasti helpompi tulla eteen kuin alaisen jättää linjat.

Johtajan on henkilökohtaisesti käytävä katsomassa haavoittuneita, ja tämä hänen on tehtävä usein.

Jollette alituiseen vahvista ja vaadi kuria, on omaa syytänne, jos joukkojen voimat ehtyvät.

Kymmenes voimalanäyttö teräksestä ja betonista

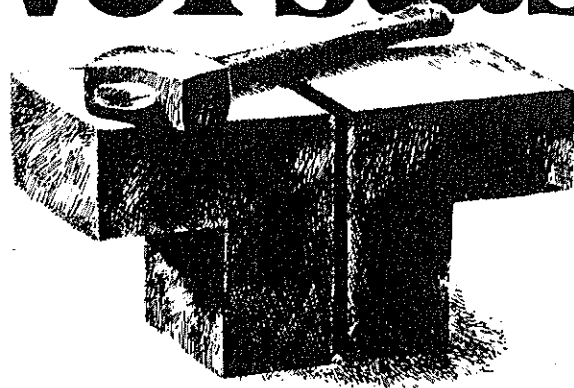
Teräsbetoni Oy tunnetaan teollisuus- ja voimalaitosten, liike- ja toimistorakennusten sekä vaativien erikoisrakenteiden tekijänä. Kuvassa Suomenojan voimalaitostyömaa. Kohde on kymmenes voimalaitos, jonka rakentamiseen Teräsbetoni Oy on osallistunut kuluneen kymmenvuotiskauden aikana.

Rakennus- ja insinööritoimisto

TERÄSBETONI OY

Opastinsilta 8 B 00520 Helsinki 52
puh. 90-140 144

Topin verstas

Rehtiä ja järkevää, hyvin tehtyä mainontaa saa ostaa Topin verstaalta. Siellä on ammatti-ihmisiä töissä.

Markkinointi **TOPITÖRMÄ** Oy

Fredrikinkatu 48 A 00100 Helsinki 10,
puh. 647601, telex 121713 TORMA SF

PUOLUSTUSVOIMIEN HUOLTO ESI- JA VARHAIS- HISTORIALLISENA AIKANA

Suomalaiset taistelijat osasivat käyttää luontoa hyväkseen esi- ja varhais-historiallisena aikana. Taistelun sopeuttaminen vallitseviin luonnonolosuhteisiin oli ratkaisevaa puolustustoimenpiteiden onnistumiselle. Olisiko nykyajan sisseillä jotain opittavaa esi-isiltämme? Esihistoriallisen ajan huoltoa tarkastelee maisteri Osmo Korrosuo

Huollon tehtävä on ollut kautta aikojen sama: mahdollistaa taistelevan joukon liikkuminen sotänäyttämöllä, huolehtia sen ylläpidosta, kuten muonituksesta, majoituksesta, vaatuksesta ja lääkinnästä sekä asetäydennyksestä ja luoda täten edellytykset taistelun käymiselle ja voitolle.

Kun tiedän esittäväni tätä ammattisotilaille, pidän tärkeänä korostaa taistelukentän olosuhteiden merkitystä – mahdollisimman laajasti ymmärrettynä, sisältäen myös sään eikä vain maastoa. Vain luonnonolot huomioonottamalla onnistui taistelevan joukon huolto ja itse taistelu. Ja kun sodankäynnin tuloksesta riippui, voitiinko vihollinen torjua vai hajosiko puolustus, mikä oli väestömme kohtalo ja siten lopulta koko historiamme kulku, voidaan lyhyesti todeta, että taistelun sopeuttamisesta vallitseviin luonnonolosuhteisiin riippui eri aikakausina ratkaisevasti puolustustoimenpiteiden menestys tai tappio.

Emme voi tänäänkään suunnitella sissi- tai paikallisjoukkojen toimintaa vedoten Kuuban tai Taka-Intian viidakoiden kokemuksiin, vaan meidän on syytä tutkia, miten täällä Suomessa on aikoinaan menetelty ja sissisotaa eri aikoina menestyksellä käyty aina meidän päiviimme asti. Tietenkin vain harva yksityiskohta on sellaisenaan siirrettävissä menneisyydestä tämän päivän niin erilaiseen taistelutoimintaan, mutta pääasia onkin – viholliskohteen huomioimisen jälkeen – periaate soveltaa toiminta mahdollisimman paljon luonnonolosuhteisiin soveltuvaksi.

LIIKENNE

Raskas liikenne tapahtui esi- ja varhaishistoriallisena aikana vesitse, meren saaristoväyliä ja tiheätä sisävesistöverkostoa seuraten. Sotatoimet tapahtuivat purjehduskautena, siis kesäisin, toukuun alun ja lokakuun lopun välisenä aikana. Varhaishistoriallinen aika ei tunne

talvisotaa sanan nykyisessä merkityksessä. Kevyt liikenne ratsain tai kanto-poroa käyttäen ja jalan noudatteli kesäisin luonnonteitä, harjuja ja niitä myötäileviä tasaisia kangasmaita. Talvella hiihrettiin ja ajettiin porolla vesiteinä tuttuja järvenselkiä ja jokia, jolloin koskipaikat ja virtaaman heikentämät kohdat kierrettiin maitse taivaltamalla. Poro oli tunnettu ja vetoeläimenä käytetty aina 1500-luvulle asti Parkanon – Savon – Äänisen korkeudella etelässä.

Varhaishistoriallisen ajan veneet, uiskot, olivat suhteellisen kookkaita soveltuen niin järvi- kuin meriliikenteeseenkin. Uiskoilla lähdettiin Pirkkalan ja Hollolan rannasta ja jatkettiin Uudenmaan jokia Suomenlahdelle ja edelleen idäntielle tai vastaavasti Pohjanmaan jokia Pohjanlahdelle ja edelleen Lappiin. – Sisävesien, kuten Näsijärven ja Päijänteen venetyypit, Saimaan ”savolaisvene”, pohjoiset koskiveneet ovat erikoistuneet paikallisliikenteeseen myöhemmin, samoin Pohjanlahden ja Suomenlahden sekä Laatokan meriveneet, joista ovat saaneet ruotsalaisvaikutteita.

– Veneet olivat soutuveneitä ja niissä oli usein myötätuulenpurje. Vesistöjen vedenpinnan ollessa ennen kuivatustoimenpiteitä yleisesti nykyistä korkeammalla saattoi veneillä varsinkin kevättulvan aikaan ja syystulvallakin liikkua nykyistä helpommin ja laajemmalti. Aluksi väljillä vesillä purjehdittiin ja soudettiin, sitten sauvottiin jokia ylös virtaisissa ja koskipaikoissa, lopulta venettä työnnettiin rantapenkereestä ja vihdoin vedettiin rannalta käsin vetoköysistä niin kauan kuin vene jotenkin ui ja mahtui purouomaan.

Täten on esim. Lahden tienoilla päästy Porvoonjokea Ali-Juhakkalan mutkaan, Vartio-ojaa Sotka Oy:n kohdalle ja sen haaraa Paskurinojaa Upo Oy:n tasalle harjun juurelle, Okeroisten puroa Riihelän tasalle. – Tämän jälkeen on vene vedetty kuivalle maalle, missä se kuormattunakin liukui rantanurmella ve-

dettnä tai vieläkin paremmin pyöreillä teloilla. Taivallusta teloilla käytettiin harvapäisillä tasaisilla kangasmailla. Suomen vesistöt ohjaavat liikenteen etelärannikolta ja suurten sisävesistöjen haaroja toisaalta pohjoiseen, toisaalta itään ja Suomenselän vedenjakajan takana taas luoteeseen Pohjanlahden rantaan.

Oulujoelta lähtien joet ovat vieneet poikkimaisin itään ja toisaalta Lappiin ja Jäämerelle, Länsipohjan puolella Tornionjoelta lähtien luoteeseen, Kõlille ja Atlantille. Vesistölatvojen välillä on siirdelta tullen myös Salpausselän yli yläesitettyllä tavalla taivaltamalla, venettä kuivalla maalla vetämällä. Missä kosken rannat ovat olleet niin jyrkät tai itse jossa virtaavan nivan asemasta oikea putous, ettei sauvominen eikä rannalta vetäminen enää käy laatuun, siellä on samoin taivallettu maitse pahan paikan ohi — esim. Kyröskoski, Tammerkoski, Vuoksen ja Pielisen kosket.

Kevyt talviliikenne on keskittynyt merelle paitsi rannikkovesille Suomenlahden poikki mentäessä Suursaaren itäpuoliselle alueelle etelään mentäessä, kun kiintojää ulottui säännöllisesti Kymen tasalle, Pohjanlahdella taas Merenkurkun yli, missä oli aina jääsilta.

Vesistöistä toiseen kuljettaessa ei menty mistä tahansa, vaan liikenne keskittyi selvästi suurimmille ja helpoimmille reiteille. Täten pääsi Kyrösjärven vesistöstä Kihniön vesiä suoraan Peräseinäjoelle venettä vedestä nostamatta, samoin Vesijaolla Hauhon vesistä Päijänteeseen. Suomenjoella Vuoksen vesistä Rautalammin vesiin ja Pieliseltä Kokkapuroa pitkin Sotkamoon. Tällaisena ikivanhan taivalluksen merkinä on vielä meidän päiviimme säilynyt tie ja nimipari osoittaa reitin tarkan kulun: Kyrösjoki—Kyröjoki, Ähtäri—Ähtävä, Korvua—Korvuanniemi j.n.e. Helpointa oli taivaltaa maitse siellä, missä vesistölatvoja yhdisti luoteiskaakkoisuuntainen pitkittäisharju ja sen liepeillä tasainen kangasreunus. Kangasta taivallettiin veneellä ja harjua pitkin on ratsastettu ja kävelty.

Lahden tienoilla on taivallettu Porvoonjoen mutkasta Hennalan läpi Mytjärvelle, levähdetty ja ruokailtu siinä, ylitetty Salpausselkä matalimmalta kohdalta ja jatkettu edelleen Vesijärvelle. Rinteitä noustessa on tyhjennetty venevoitu kantaa olkapäillä, kuten keskiaikaisissa kuvissa esitetään. Vartio-ojaa ja Paskurinojaa noustessa on harjun ylittämisen jälkeen levähdetty Joutjärven rannalla ja jatkettu Mustakallion selännettä Vesijärvelle. Okeroisten puroa noustaessa on levähdetty Likolammella ja jatkettu Pirttiharjun yli Jalkarantaan.

Aikaisemmin mainittu kestikievariasutus on auttanut suuresti siellä, missä maitse taivallus on ollut pitkä. Erämaat talot ovat sijainneet harjun ja vesistön yhtymäkohdassa, kosken niskalla — Kyröskoski — tai harjun ylittäneen taivalluksen levähdyspaikassa — Äänekosken Patala —. Alkavaa harjuvaellusta varten on ollut varattuna talojen lähellä poroja, jotka on kesytetty ruokkimalla niitä. Venekuormat on sälytetty porojen selkään, missä maataivallus on ollut venettä vetäen liian pitkä esim. yli 2 km.

Myös hevosia on käytetty kantoeläiminä. Alavesillä käytetyt veneet on jätetty "kestikievarin" huostaan ja pohjanpuoleisilla vesillä, "larvamailla" käytetty vene haettu esiin hyvin piilotetusta talvehtimiskätköstään ja niin on vesimatka taas jatkunut.

Vesien varsilla ja latvoilla olevien uudistilojen, kestikievariasutuksen merkitys oli lisäksi siinä, että ne tavattomasti helpottivat kaikkea pohjoiseen tai itään matkaavien huoltoa. Kestihän yli 100-peninkulmainen matka viikkoja Kokemäenjoelta Vienan- tai Jäämerelle.

ETEENTYÖNNETTY HUOLTO.

Tässä kootaan yhteen näiden erämaatulojen merkitys taistelevan joukon huololle. Yksinäinen uudisasukas, "oma kylän poika" otti vastaan rintamailta tulevan venekunnan, antoi sen käyttöön ja mukaan matkalle osan yksinäisen miehen kaskan tuotosta, syksyn ja talven eräpyynnin kuivatusta lihan- ja kalansaaliista, käytti poroille ja joskus hevosille pienen rantaniityn edellisenä vuonna korjattuja heiniä. Täten ei

satojen miesten tarvinnut kuljettaa kaukomatkoillaan ja sotaretkillään muuta kuin aseet mukanaan. Vedenjakajaseudun jälkeen oli seuraava huoltoetappi meren rannalla.

Aikana, jolloin "Häme ulottui suola-merestä suola-mereseen" siirtyivät yksinäiset uudisasukkaat kesäisin Pohjanlahden ja Suomenlahden asumattomille rannoille "kalastusasemille" pyytämään meren apajilta. Kun lapinkävijät ja idänpurjehtijat palasivat edelliset juhannukseksi eli mittumaariksi, jälkimmäiset usein vasta myöhemmin syksyllä, he olivat valmiina vastaanottamassa kalansaaliineen ja rantasaunoineen, joissa matkalaiset lämmittelivät ja saunoivat.

Vedenjakajalla odotti taas "kestikievarin" kesällä koottu muona ja saunanlämmän. Lisäksi otettiin viimeiselle kotimatkan taipaleelle järestä nostettu ja maauunissa rikastettu rautamalmi ja kesällä poltettu terva samaan kuormaan Lapin turkisten kanssa rintakylille vietäväksi. Lapinkävijöillä ja viikinkiretkille lähtijöillä oli täten kaksijaksainen "eteentyönnetty huolto", joka riitti koko vaelluksen ajan, kunnes päästiin idän tiellä vieraille maille asutuskeskuksiin, jossa huolto ostettiin — tai ryöstettiin — ja pohjoisessa pieniin lappalaiskyliin, jossa verottajia siellä käynnin aikana kestettiin.

Pirkkalaisasutuksen synty 1100-luvun lopulla merkitsi paitsi suoja-asutuksen luomista Lapin "porstuaan" nimenomaan myös koko lapinkäynnin pysyvän huollon perustamista maanviljelysasutuksen pellon ja niityn tuoton varaan itse sotaanäyttämöllä, karjalaisia vastaan La-

pissa ja Peräpohjolassa taisteltaessa. Tämän jälkeen "kestikievariasituksen" ja kesäapajilla pyytäjien merkitys keskittyi nimenomaan itään suuntautuvan asutuksen ja ristiretkien sotaisten yhteenottojen huollon turvaamiseen.

Myös Uudenmaan ruotsalaisperäisellä uudisasutuksella oli alusta alkaen huollollinen tehtävä, se tuki Suomenlahden rannalla liikkuvia asevoimia niin merivoimia kuin ratsuväkeä ja talonpoikaista nostoväkeä uudelle ajalle asti, jolloin vasta Kustaa Vaasa uudisti puolustusvoimien huollon linnaläänien varastohuoltoon ja verotukseen nojautuen.

Vaikkei tämän esityksen tarkoituksena ole esittää nykyaikaista soveltamista, mainittakoon, että joudumme sekä sissi- että paikallisjoukkojen toiminnassa soveltamaan tätä vanhaa "eteentyönnehtyn huollon" ja kätköhuollon periaatetta ja nojautumaan moninaisin tavoin siviiliasutuksen "kestikievariasituksen" palveluksiin.

Vesiliikenteen osalta on syytä merkitä muistiin, että maassamme on n. 200000 moottorivenettä, joista 70 % sisävesien partailla, 400000 soutuvenettä, 20000 kanoottia ja 5000 purjevenettä, joista merenrannikolla 60 %. Vesistöliikennekapasiteettimme yksin näillä pienaluksilla riittää siten yli miljoonan hengen siirtämiseen, se soveltuu niin hyvin evakuointiin kuin paikallisjoukkotoiminnassa käytettäväksi. Ongelma on siinä, etteivät vesistöt ja veneet ole aina siellä, missä taistellaan ja että veneet on yleensä erikseen koottava jotain siirtooperaatiota varten.

Puolustusvoimiemme huolto oli täten pitkään luontoon nojaavaa erämaahuoltoa eikä varastohuoltoa. Juuri tässä piili suomalaisten kyky selvitä alivoimaisinkin joukoin vihollisen torjuntatehtävistä.

Taistelukupauksista käy ilmi, että niin ruotsalaiset kuin venäläiset ratkaisivat huoltonsa asuttuja alueita ryöstämällä, mikä pakotti heidät suuntaamaan myös sotaretkensä lyhyillä etäisyyksillä Venäjän ja Laatokan asutuista jokilaaksoista Lounais-Suomen asutulle rannalle ja Keski-Ruotsin rintamaille sekä Vanajan ja Hollolan Hämeen keskuksia vastaan.

Satapeninkulmaisissa Pohjois-Fennoskandian erämaissa pystyivät vain länsisuomalaiset ja karjalaiset liikuttelemaan aseellista voimaa ja norjalaisetkin vain Jäämeren, Kuolan ja Vienan rannalla. Karjalaiset hallitsivat eräteknikaan yhtä hyvin kuin suomalaiset sukulaisensa ja se teki heidät siksi niin vaarallisiksi kilpailijoiksi Sisä-Suomessa ja Pohjan perillä. Siksi lähetti Novgorod aina karjalaiset asialle tälle alueelle keskittyen merivoimineen Suomenlahdelle ja Länsi-Karjalan-Uudenmaan rannikolle sen asuttamisen jälkeen.

Varastohuoltoon siirrytään maassamme vasta 1100-luvun lopulta lähtien syntyvän hiippakunnallisen ja sitten maakunnallisen linnalaitoksen myötä. Varuskuntalinnoihin oli koottava pysyvän varusväen muona ja hevosten rehu sekä suuret asevarastot myös maakunnista koottua nostoväkeä varten: keihäitä, jousia ja nuolia, miekkoja, kilpiä ja sittemmin haarniskoita. Niissä oli myös aseiteollisuuden ja linnarakennuksen raaka-ainevarastot: rautaa, kalkkia ja tiiliä.

Varastohuolto perustui pakanuudenaikana tuntemattomaan verotukseen, jonka parseleinä eli verokappaleina olivat nimenomaan säilyvät ruoka-aineet: vilja, voi, kuivattu ja sitten sakalaisasutuksen ajoilta lähtien myös suolattu kala sekä kansainvälisessä kaupassa rahana käytetyt turkikset. Kirkollisista kymmenyksistä 1/3 tuli piispalle ja sen maa-

han jäävä osuus 2/3 — 1/3 meni paaville — käytettiin nimenomaan piispan asevoimien ja linnojen ylläpitämiseen.

Nimenomaan tämä uusi puolustusrajaus aiheutti hämäläisten kapinan Tuomas-piispaa vastaan v. 1237, kun vihollinen muutenkin ankarasti hävitti maakuntaa. — Toisen ristiretken jälkeen, siis 1200-luvun jälkipuoliskolla tuli valtiotalta kuvaan mukaan ja alkoi ylläpitää runsaslukuisempaa maakuntalinnalaitosta omalla verollaan. Samanaikaisesti alkoi uuden liikennelaitoksen, tieverkoston luominen päivätyö- ja sillantekovelvollisuuksineen ja pyöräajoneuvoilla liikkuvat vakinaisen väen kuormastot syntyivät.

Verotavarat koottiin yleensä veneillä, mutta siirrettiin kokoamispaikoista, kuninkaankartanoista linnoihin ajoneuvoilla. Niin kirkko kuin valtiotalta hankivat kansainvälisen kaupan avulla ulkomailta aseihin tarvittavan raudan ja muita metalleja, rakennuksiin tarvittavan kalkin, ruokaan tarvittavan suolan sekä asepuukujen kankaat — mikäli viimemainittuja ei kudottu linnojen työpaikoissa.

Maakruunun linnan kohtalo valaisee yksityiskohtaisesti silloisen huollon tilaa. Vuonna 1300 perustivat ruotsalaiset nykyisen Leningradin paikalle Nevan suulle Maakruunu-nimisen linnan, jonka oli määrä seitsemän vuotta aikaisemmin rakennetun Viipurin tavoin sulkea pääsy Suomenlahdelta Laatokalle. Kivien puutteessa etupäässä puusta ja maavaleista kiireellisesti kyhätty varustus sai talveksikin vakinaisen varusväen. Mutta Suomenlahden jäädyttyä alkoi varastohuolto pettää. Ruoka ei riittänyt, vilja pilaantui, miehet saivat keripukin, kosteat asuntokorsut aiheuttivat kuumesairauksia ja kun novgorodilaiset sitten hyökkäsivät keväällä Laatokan rannan ja Nevan auetta, mutta Suomenlahden perukoiden ollessa vielä jäässä, kun apua ei voitu lähettää Viipurista, oli harventunut ja heikentynyt varuskunta helppo saalis viholliselle. Siinä oli esimerkki uuden varastohuollon pettämisestä.

Tuomas-piispan ajalta on taas säilynyt kertomus itsenäisen erämaahuollon menestymisestä, kun länsisuomalaiset tekivät suuren hävitysretken Laatokalle. Vaikka karjalaisten onnistui tuhota heidän laivastonsa, he palasivat maantietä, siis Salpausselkiä pitkin kotiin. Aikaisemmilta ristiretkiajoilta on säilynyt useita ihmetteleviä kertomuksia siitä, miten suomalaisten aseistetut joukot ilmestyivät yllättäen vahvemman vihollisensa selustaan ja sivustaan kiertäen saariston kautta tai sisämaan yhteyksiä pitkin. Siksi pidettiin suomalaisia noitina, jotka pystyivät kääntämään tuulen omille matkoilleen otolliseksi. □

KADETTIPIIRIEN TOIMINTAA

LAHDEN KADETTIPIIRILLÄ MAANPUOLUSTUSPÄIVÄ

Lahden Kadettiipiirin järjestämää maanpuolustuspäivää vietettiin 18.4.1977 Lahden Hennalan upseerikerholla.

Iltapäivällä oli tilaisuus kadettiupseereille. Esitelmän tilaisuudessa piti evl Eino Tirronen aiheesta: Sedanista Verduniin – Ranskan politiikan värikkäät välivuodet.

Kadettipäivällisellä yll Pentti Lantta piti alustuksen aiheesta ”Upseerien politikointi”. Siinä todettiin, että sotilaan on lähes päivittäin uskallettava keskustella maanpuolustuksesta. Se on oikeaa upseerin politikointia. Jos taas upseeri suostuisi puoluepolitiikan pyörteisiin, siitä saattaisi olla seuraavia haittoja:

- korkeimmat virat jaettaisiin puoluepoliittisin perustein
- puolueiden kiistat ulottuisivat puolustusvoimiin
- esimies–alainen suhde ja työtöve-ruussuhteet joutuisivat ristipaineeseen ja kyräily voittais alaa.

Seuranneessa keskustelussa ei kukaan kadettiupseereista kannattanut puoluepolitiikan tuloa puolustusvoimiin.

Maanpuolustuspäivän iltatilaisuus oli yleisötilaisuus, johon yleisöllä oli vapaa pääsy ja johon Lahden Kadettiipiiri lisäksi oli kutsunut eri maanpuolustusjärjestöjen ja ennenkaikkea nuorisjärjestöjen edustajia. Iltatilaisuuteen osallistui n 100 henkeä linja-autolakosta huolimatta.

Avaussanoissaan kadettiipiirin puheenjohtaja kapteeni K Suvanto totesi että kadettiipiiri on tahtonut kohdistaa tilaisuuden nuorisoon ja toivoi, että samalla kun nuorisolle nyt annetaan mahdollisuus tuoda julki omia mielipiteitään, nämä samalla auttaisivat vanhempia ymmärtämään nuorison ja heidän ongelmiaan maanpuolustuskysymyksissä. Tämä ongelmien kartoittaminen luo edellytykset sellaisen maanpuolustustyön tukemiselle, johon kaikki voivat varauksetta osallistua.

Maanpuolustuskurssin johtaja eversti R Setälä piti illan pääesitelmän aiheesta Suomen turvallisuuspoliittinen asema.

Setälä totesi turvallisuuspoliittisen tilanteen Pohjois-Euroopassa olevan tällä hetkellä varsin vakaan ja että alueella ei esiinny kiistoja. Tätä edesauttaa Setälän mukaan se, että alueella on kaksi tasapainoittavaa puolueetonta valtiota Suomi ja Ruotsi. Lisäksi tätä edistää myöskin se, että sotilaallinen painopiste ei ole Pohjois-Euroopassa vaan Keski-Euroopassa.

Mainitessaan turvallisuuspolitiikkamme nojautuvan valtiosopimuksimme, Setälä korosti, että YYA-sopimus ei ole liittosopimus vaan sopimus ystävyydestä, yhteistyöstä ja avunannosta. – Tilanteessa, jossa ”kätätäpitempää joudutaan käyttämään” sopimus ei automaattisesti johda siihen, että Neuvostoliiton joukot saapuvat autamaan, vaan asiasta on sovittava neuvottelemalla, Setälä totesi.

Illan keskustelun alusti Lahden kaupunginhallituksen puheenjohtaja, varatuomari Markku Ahtela aiheesta ”Nuorison asema ja osuus maanpuolustustyöhön”

Paneelikeskusteluun oli kutsuttu edustajat Teinien Tuki ry:stä, Varusmiesliitosta, Teiniliitosta, Etelä-Hämeen nuorisoseurojen liitosta, seurakuntanuorisista, partiolaisista ja varusmiestoimikunnasta. Kaikki järjestöt olivat noudattaneet kutsua pois lukien varusmiestoimikunta äkillisen sairastapauksen johdosta.

Paneelin osanottajat toivat alkupuheenvuoroissaan esille järjestönsä periaatteellisen kannan maanpuolustustyöhön. Varusmieliitto hyväksyy täysin asellisen maanpuolustuksen ja korostaa varusmiespalveluksen mielekkyyttä sek-

pyrkii korottamaan varusmiesten päivärahaa. Teinien Tuki korostaa nuorison tasavertaisuutta vanhempien kanssa sekä että heidän suhteensa maanpuolustukseen on lämmin ja myönteinen. Julkinen sana lähinnä radio ja tv vaikuttaa negatiivisesti maanpuolustusasenteisiin. Lisäksi Teinien Tuki korostaa koulun ja kodin keskeistä asemaa nuorison maanpuolustusasenteiden kehittämisessä.

Teiniliiton edustaja korosti aktiivista ulkopoliittikkaa rauhan puolesta sotaa vastaan.

Nuoriseurojen liitolla on tehtä-

vänään vastuullisten kansalaisten kasvattaminen sekä että heidän maanpuolustusasenteensa on ehdottomasti positiivinen.

Seurakuntanuorien tavoitteena on antaa nuorisolle oikea kuva yhteiskunnasta sekä toivoo maanpuolustusasioissa apua "kasarmilta".

Partioläiset korostivat kodin, uskonnon ja isänmaan keskeistä asemaa kaikessa toiminnassaan. Heidän asenteensa maanpuolustukseen on positiivinen sekä heillä on jo nyt omassa koulutuksessaan mukana väestönsuojelukoulutus. Maan-

puolustuskasvatus olisi aloitettava jo "sudenpentu"-iässä ja lisäksi he toivoivat kadettipiirien ulottavan toimintansa myös partiolaisiin.

Tämän jälkeen virisi erittäin vilkas keskustelu yleisön ja paneelin osanottajien välillä.

Lopuksi paneelin puheenjohtaja majuri V K Simolän kysyessä kultakin paneeliin osallistuvan järjestön edustajalta että mikä on ko järjestön osuus rakentavassa isänmaallisessa työssä vastasivat kaikki olevansa mukana 100 %.

E Mäkipelto

Rantasalmen kirkolta Kolkontaipaleen kautta Joroisiin menevän tien varteen on 28.1.1977 pystytetty kuvassa oleva Haapaniemen kadettikoululle ohjaava opaste. Tämä on puuhattu Savonlinnan kadetti-piirin aloitteesta ja käytännön tuki on saatu Savonlinnan maanpuolustusväeltä.

RAUHAN AJAN SUURIN KADETTIKURSSI 10 V

– Tiedätkö, minkä hallitseminen on vaikeampaa, kuin rajoittamattoman ydinsodan?

– Kantahenkilökunnan jatkokoulutusammuntojen, kun soitto kuntakin on mukana!

– Entä vieläkin vaikeampaa?

– ? ? ?

– Kadettikurssin, kun siitä yritetään ottaa vuosijuhlavalokuvaa?

Tältä ainakin tuntui, kun 51. Kadettikurssi oli valokuvattaessa juhlinut toista vuorokautta 10-vuotista upseerintuuraansa Hyvinkään Rantasipissä 2.–3.4.1977.

Suurin sotiemme jälkeen valmistunut kadettikurssi, järjestyksessään 51., nimettiin aktiivupseerin virkoihin perinteellisen menoin 18.3.1967. Kurssilta valmistui 222 maa- ja ilmavoimien upseeria, kun sen syksyllä 1964 aloitti peräti 255 simpua.

KymmenvuotisjuhlallisuuDET aloitettiin jo 19.3.1977, jolloin runsaat 50 kadettiveljeä vieraili Kadettikoululla laske-massa kukkalaitteen Sankariaulaan ja verestämässä vanhoja muistoja yhteisen

lounaan, saunomisen ja kaljakellariin tustutumisen merkeissä.

Päätapahtuma Hyvinkään Rantasipissä oli kerännyt räntasateisesta viikonvaihteesta huolimatta noin 120 aktiivi- ja evp-upseeria, suurin osa avec. Ja arvata saattaa, että jälleen näkemisen riemu oli käsinkosketeltava, olihan joukossa runsaasti sellaisiakin toveruksia, jotka eivät olleet tavanneet 10 vuoteen. Daamit tuntuivat yhtä hehkeiltä, kuin ennenkin, mutta herroista useat näyttivät siirtyneen pari painoluokkaa raskaampaan sarjaan.

Tapahtuma aloitettiin Sammun Sallaisuudella ja Holistiseitsikon reimalla torvisoitannalla, josta itse Retuperäkin olisi ollut kateellinen. Daamien poistuttua muotinäytökseen yökerhon puolelle herrat siirtyivät hotellin supermoderniin auditorioon viralliseen kurssikokoukseen. Kadettikomppanian ex-päällikkö Jukka Suviniemi käytti tapansa mukaan pontevan puheenvuoron kannustaen kadettejaan vastaisuudessaan hyviin suorituksiin. Diaesitys ”Sirpaleita 1964-67” palautti mieleen parhaita paloja ja piloja, joista vilpittömimmät naurunremahduk-

set aiheutti kuvasarja 51. B:n värikkäistä ”sotilashautajaisista”.

Saunomisen ja hetken puhalluksen jälkeen juhkakansa kokoontui yhteiselle illalliselle, jonka kuluessa viihtyisyydestä huolehtivat mm Holistiseitsikko ja vahvennettu kvartetti. Ja voisipa vaikka vanna, että laulajien kirvoittaessa serenadinsa ”Warum?” yhdessä jos toisesakin mielessä siirryttiin 10-12 vuotta taaksepäin. Ja piste i:n päälle oli Esko Rytyn oma floor show, jota järjestelytoimikunta ei ollut rohjennut pyytää, mutta kylläkin salaa toivoa.

Sunnuntaiaamukokouksen päätös koontua uudelleen viimeistään viiden vuoden kuluttua, yleiset kiittäjäiset ja maittava lounas päättivät yhteisen ilonpidon. Sähkein muistettiin entisiä koulun johtajia kenrm Börje Backströmiä ja kenrl Manu Haaksalaa, nykyistä koulun johtajaa ev Tauno Sutelaa sekä joukosta poistuneen Erkki Tuovisen puolisoa.

Järjestelytoimikunnan puuhamiehet Ilkka Hollo ja Eero Riuttala ansaitsivat yhteisesti ja erikseen lausutut kiitokset.

Seppo Uro (5091)

RAUTA JA KONETARVE OY

RHS-putkia

**KANKI-, MUOTO- JA
RAKENNUSTERÄKSIÄ
TERÄSLEVYJÄ
RAKENNUSTARVIKKEITA
TALOUSTAVARAA**

HOLTS AUTOKEMIKAALIOITA

KONTTORI

Pohj. Esplanadi 25 A — Puh. 650 077

MYYMÄLÄ

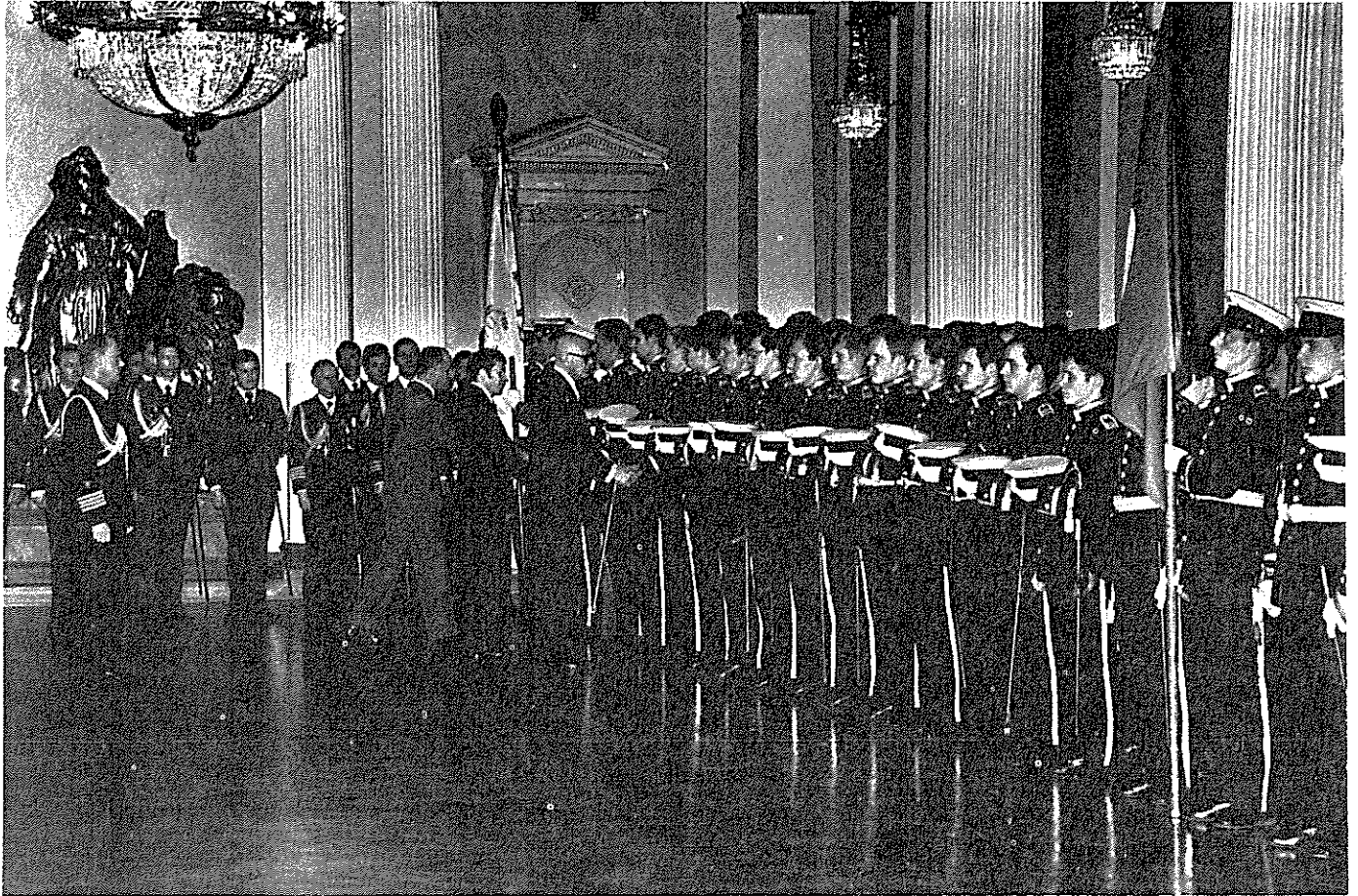
Pohj. Esplanadi 27 — Puh. 665 059

VARASTOT

HELSINKI — KOUVOLA

Puh. 951 - 14 575

UPSEEREIKSI: 61. kadettikurssi ja 45. merikadettikurssi

TASAVALLAN PRESIDENTIN PUHE

61. kadettikurssi ja 45. merikadettikurssi

Onnittelen Teitä suorittamanne upseerin virkatutkinnon johdosta. Nimitän Teidät puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen upseerin virkoihin ja toivotan Teille vaativissa tehtävissänne parhainta menestystä.

Puolustusvoimien lakisääteisistä tehtävistä on rauhan oloissa näkyvintä koulutustyö. Vuosittain palvelukseen astuvat varusmiehet sekä reservin kertausharjoitukset muodostavat sen mittavan työmaan, jossa Teidän kouluttajan ja kasvattajan kykyne punnitaan.

Eräs suomalaisen aktiiviupseerikoulu-

tuksen eduista on se, että jokainen upseerin uralle aikova on suorittanut varusmiespalveluksensa muitten ikätovereittensa mukana. Se antaa hyvän lähtökohdan nuorelle, Kadettikoulusta valmistuvalle upseerille. Ne kokemukset, jotka Te olette hankineet suomalaisesta varusmiesyhteisöstä ja Teihin kohdistetuista koulutus- ja kasvatusmenetelmistä, on nyt yhdistettävä Kadettikoulussa saamaanne monipuoliseen opetukseen.

Suomalaisen sotilasjohtajan olemukseen on totuttu liittämään johtaminen omalla esimerkillä. Niinpä Teidän tulisi olla johtamassanne joukossa henkisesti

lujimpia, fyysisesti kestävimpiä ja ammattitaidoltanne parhaita. Kehittäkää siis alati itseänne näissä ominaisuuksissa ja ohjatkaa alaisianne oikeassa hengessä pyrkimään samoihin, sotilaan kunnia-kaisiin päämääriin.

Herrat upseerit. Henkinen lujuus ja tahto puolustaa kansakuntamme itseenäisyyttä olkoon kouluttajan ja kasvattajan työssänne keskeisiä tavoitteita.

Kadettikoulun, Merisotakoulun ja Ilmasotakoulun johtajat, opettajat ja henkilökunta, kiitän Teitä puolustusvoimien upseerikoulutuksen hyväksi tekemästäne arvokkaasta työstä.

LUUTNANTEIKSI 26.3.1977 YLENNETYT

Mittauspatteristossa:

kadetti, vänrikki Erkki Aulis Tapio Ot-
ranen;

Panssariprikaatin Esikunnassa:

kadetti, vänrikki Kari Pekka Juhani Hil-
den;

Panssarivaunupataljoonassa:

kadettivääpeli, vänrikki Kari Juhani Re-
kola; kadetti, vänrikki Jukka Mikko
Pennanen;

Hämeen Jääkäripataljoonassa:

kadetti, vänrikki Timo Kyösti Tapani
Suutarinen;

Jääkäripatteristossa:

kadetti, vänrikki Tenho Antero Keso;
kadetti, vänrikki Timo Valtter Lairio;
Uudenmaan Prikaatissa:

kadettialikersantti, vänrikki Pertti Ta-
pani Jokinen;

kadetti, vänrikki Pekka Ahti Juhani Al-
hovaara;

kadetti, vänrikki John Harald Nordblad;

Hämeen Ratsujääkäripataljoonassa:

kadettiylikersantti, vänrikki Juha-Pekka
Liikola; kadetti, vänrikki Pekka Ilmari
Toivanen;

Uudenmaan Jääkäripataljoonassa:

kadetti, vänrikki Pekka Pellervo Kustaa
Harviainen; kadetti, vänrikki Pertti Ta-
pio Riutta;

Rannikkojääkäripataljoonassa:

kadettikersantti, vänrikki Kalle Tapani
Liesinen;

Kaartin Pataljoonassa:

kadettialikersantti, vänrikki Oiva Tapio
Niitynperä;

Suomenlinnan Rannikkotykistörykment-
tissä:

kadetti, vänrikki Kaarlo Olavi Saari-
mäki;

Helsingin Ilmatorjuntarykmentissä:

kadetti, vänrikki Harri Esko Tapani
Pulsa;

Viestirykmentissä:

kadettikersantti, vänrikki Raimo Jaakko
Henrikki Huttunen; kadetti, vänrikki
Urpo Ilmari Sällälä;

Pohjan Prikaatissa:

kadetti, vänrikki Ensio Anselmi Johans-
son; kadetti, vänrikki Martti Eino Pihla-
janiemi; kadetti, vänrikki Pekka Väinö
Wahlgren;

Kainuun Prikaatissa:

kadetti, vänrikki Risto Tapio Kotala;
kadetti, vänrikki Voitto Tapio Leinonen;
kadetti, vänrikki Seppo Väinö Kullervo
Pussinen;

Lapin Jääkäripataljoonassa:

kadetti, vänrikki Hannu Einari Aikio;
kadetti, vänrikki Erkki Juhani Kämä-
räinen;

Pohjanmaan Tykistörykmentissä:

kadetti, vänrikki Jukka Antero Haaksi-
ala; kadetti, vänrikki Esko Johannes Ta-
via;

Rovaniemen Ilmatorjuntapatteristossa:

kadetti, vänrikki Veli Matti Snäkin;

Pohjan Pioneerikompaniassa:

kadettialikersantti, vänrikki Olli Sakari
Niemensivu;

Karjalan Prikaatissa:

kadetti, vänrikki Jarkko Tuomas Lappe-
teläinen; kadetti, vänrikki Ari Yrjö
Väinö Vähä-Pietilä;

Savon Prikaatissa:

kadetti, vänrikki Jukka Veikko Ran-
tanen; kadetti, vänrikki Pekka Heikki
Aleksanteri Vauhkonen;

Kymen Jääkäripataljoonassa:

kadetti, vänrikki Timo Tapani Artell;
kadetti, vänrikki Pekka Olavi Koski; ka-
detti, vänrikki Lauri Ilmari Toivanen;

Uudenmaan Rakuunapataljoonassa:

kadetti, vänrikki Markku Pauli Tapio
Keskinen; kadetti, vänrikki Seppo Ju-
hani Mattila; kadetti, vänrikki Osmo
Olavi Salo;

Karjalan Tykistörykmentissä:

kadetti, vänrikki Ari Lauri Nurmi;

Kotkan Rannikkopatteristossa:

kadetti, vänrikki Hannu Mikko Erik
Saarinen;

Salpausselän Ilmatorjuntapatteristossa:

kadettiylikersantti, vänrikki Risto Juhani
Häkkinen;

Kymen Pioneeripataljoonassa:

kadetti, vänrikki Juha Osmo Kilpiä; ka-
detti, vänrikki Markku Tapani Lahti;

Porin Prikaatissa:

kadetti, vänrikki Mauri Tapio Ikonen;
kadetti, vänrikki Reino Antero Kallio;
kadetti, vänrikki Artto Axel Waldemar
Kihlström;

Satakunnan Tykistörykmentissä:

kadetti, vänrikki Reijo Juhani Toppinen;
Turun Rannikkotykistörykmentissä:
kadetti, vänrikki Vesa Väinö Tapani
Ranki;

Turun Ilmatorjuntapatteristossa:

kadettialikersantti, vänrikki Ari Tauno
Olavi Halonen; kadetti, vänrikki Pertti
Johannes Alanen;

Karjalan Jääkäripataljoonassa:

kadetti, vänrikki Jarkko Juhani Kok-
kinen; kadetti, vänrikki Raino Johannes
Salonen;

Pohjois-Karjalan Patteristossa:

kadetti, vänrikki Pekka Tapio Rautava;

Keski-Suomen Pioneeripataljoonassa:

kadetti, vänrikki Markku Kalervo Kus-
taa Tuominen;

Vaasan Rannikkopatteristossa:

kadetti, vänrikki Jan-Erik Fredrik Juslin;

Laivastolippueessa:

kadetti, aliluutnantti Petri Olli Ilmari
Ahola-Luttala; kadetti, aliluutnantti Nils-
Erik Aspelin; kadetti, aliluutnantti
Martti Pauli Harju; kadetti, aliluutnantti
Veikko Olavi Iire; kadetti, aliluutnantti
Timo Sakari Joutsen; kadetti, aliluut-
nantti Väinö Antero Karumaa; kadetti,
aliluutnantti Risto Niilo Juhani Kuk-
konen; kadetti, aliluutnantti Timo Niilo
Tammiala; kadetti, aliluutnantti Jukka
Johannes Valtari; kadetti, aliluutnantti
Olli Juhani Varjonen; kadetti, aliluut-
nantti Jukka Pekka Wäänänen; kadetti,
aliluutnantti Mauri Jarmo Olavi
Wäänänen; kadetti, aliluutnantti Jouni
Olavi Äijälä;

Helsingin Laivastoasemalla:

kadettipursimies, aliluutnantti Georgij
Alafuzoff;

Turun Laivastoasemalla:

kadettialikersantti, aliluutnantti Tor
Gustaf Öller;

Lapin Lennostossa:

kadetti, vänrikki Seppo Juhani Grön;
kadetti, vänrikki Seppo Antero Kohtala;
kadettialikersantti, vänrikki Hannu Jo-
hannes Närä; kadettikersantti, vänrikki
Kari-Pekka Ranta; kadettialikersantti,
vänrikki Kai Pekka Vainio; kadetti, vän-
rikki Kyösti Juhani Vuohelainen;

Satakunnan Lennostossa:

kadetti, vänrikki Heikki Ilmari Haapio;
kadetti, vänrikki Veli-Matti Heinijoki;
kadetti, vänrikki Jarmo Sakari Jalarvo;
kadetti, vänrikki Erkki Tapani Mustola;
Karjalan Lennostossa:
kadetti, vänrikki Erkki Tapio Aholainen;
kadettiylikersantti, vänrikki Jorma Kul-
lervo Haanpää; kadetti, vänrikki Risto
Kalevi Kaakinen; kadetti, vänrikki
Hannu Esa Tapio Vartiainen; kadetti,
vänrikki Risto Yrjö Olavi Viljanen.

Eläkevakuutus Ilmarisesta

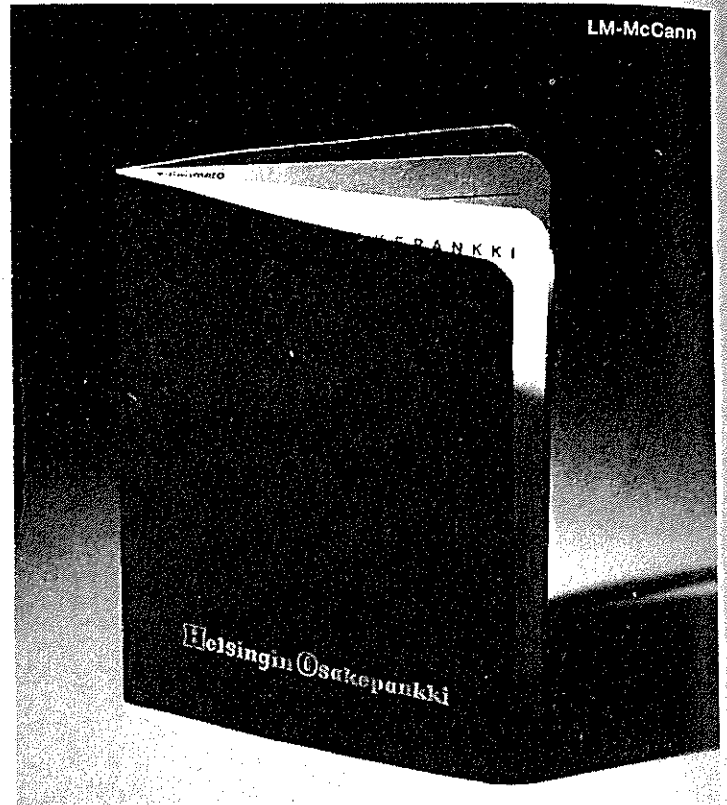
Pohjola-Suomi-Salama, Sampo, Hämeen Vakuutus, Turva tai Varma hoitaa asian.

Ilmarinen on suurin eläkevakuutusyhtiö. Siellä vakuutuksenne on varmoissa kantimissa.

Eerikinkatu 41, Helsinki 18, puh. 90-640 921

du Finnlines LTD

**KUN HELSINGIN
OSAKEPANKIN ASIAKAS
HALUAA LAINAN,
EI ERIKOISSOPIMUKSIA
TARVITA.**

**PANKKISUHDE RIITTÄÄ,
ONHAN
HOP PALVELUPANKKI.**

Hyvä pankkisuhde alkaa tilisuhteesta, joka voi olla esimerkiksi palkkatili, eläketili tai tavoitetili. Pankkisuhde Helsingin Osakepankkiin merkitsee myös vastavuoroisuutta. Eikä erikoissopimuksia tarvita.

Lisätietoja HOP-pankkisuhteen tarjoamista eduista saat esitteestämme. Nouda se lähimmästä HOP:n konttorista.

Tule solmimaan pankkisuhde palvelupankkiin.

Helsingin Osakepankki

palvelupankki

ITSE ASIASTA

Ylennetty kenraaliluutnantiksi

Pajula Jukka Jalmari 26.k. 4.4.1977

Ylennetty kenraalimajuriksi

Stewen Rolf Wilhelm 29.k. 4.4.1977

Ylennetty everstiksi

Heimo Paavo Kullervo 31.k. 1.3.1977
 Pohjanpalo Hannu Antti Ilmari 33.k. 1.4.1977
 Meriläinen Antti Vihtori 33.k. 1.4.1977
 Mäkelä Teuvo Vihtori 37.k. 4.4.1977

Ylennetty everstiluutnantiksi

Hautaniemi Antti Matias 42.k. 1.3.1977
 Ilomäki Vesa Ahti 46.k. 1.3.1977
 Lokka Paavo Johannes 42.k. 1.3.1977
 Pasanen Heikki Juhani 39.k. 1.3.1977
 Sinivuori Hannu Tapani 39.k. 1.3.1977
 Uotila Antti Aprami 42.k. 1.3.1977
 Toivonen Olli Väinö Ilmari 46.k. 1.3.1977
 Helasterä Kaarlo Juhani 43.k. 1.4.1977
 Heininen Hannu Rafael 38.k. 4.4.1977
 Kosola Erkki Jaakko 45.k. 22.4.1977

Ylennetty komentajaksi

Alanne Ikka Seppo Ilmari 29.mek. 1.3.1977
 Iivonen Heimo Matti 29.mek. 1.3.1977
 Pajala Jukka Kaleva 29.mek. 1.3.1977

Ylennetty majuriksi

Lenkkeri Pekka Olavi 45.k. 1.2.1977
 Aaltonen Tauno Olavi 50.k. 1.3.1977
 Haapsamo Heikki 45.k. 1.3.1977
 Hannila Eino Jorma Uolevi 48.k. 1.3.1977
 Hannuksela Pauli Mikko Juhani 47.k. 1.3.1977
 Hämäläinen Markku Taavetti 50.k. 1.3.1977
 Härkönen Osmo Leo Kullervo 47.k. 1.3.1977
 Järvi Simo 47.k. 1.3.1977
 Kanninen Pekka Juhani 49.k. 1.3.1977
 Kasanko Juhani 46.k. 1.3.1977
 Kaukinen Jaakko Johannes 46.k. 1.3.1977
 Keskinen Esko Juhani 48.k. 1.3.1977
 Kinnunen Heikki Juhani 47.k. 1.3.1977
 Koskelainen Vilho Kalevi 47.k. 1.3.1977
 Kummunmäki Martti Albert 47.k. 1.3.1977
 Liikanen Harri Veikko Vihtori 50.k. 1.3.1977
 Markkanen Aarne Veikko 47.k. 1.3.1977
 Mähkä Kauko Rafael 50.k. 1.3.1977
 Mähönen Matti Juhani 50.k. 1.3.1977
 Nieminen Veli-Sakari 46.k. 1.3.1977
 Numminen Veikko Juhani 50.k. 1.3.1977
 Nyqvist Rauno Viljo Tapio 50.k. 1.3.1977
 Ojla Markku Juha Ilmari 50.k. 1.3.1977
 Paronen Hannu Juhani 49.k. 1.3.1977
 Pippola Paavo Matias 50.k. 1.3.1977
 Rahikkala Mikko Pauli Juhani 47.k. 1.3.1977
 Rajahalme Esko Juhani 50.k. 1.3.1977
 Ripatti Pekka Juhani 50.k. 1.3.1977
 Siihola Pekka Pietari 50.k. 1.3.1977
 Tanninen Matti Ilmari 47.k. 1.3.1977
 Tanskanen Reijo Kalevi 47.k. 1.3.1977
 Teljamo Pekka Juhani 50.k. 1.3.1977
 Torvinen Olli Pekka 47.k. 1.3.1977
 Vaismaa Kaarlo Tapani 50.k. 1.3.1977
 Virtanen Seppo Antero 45.k. 1.3.1977
 Åkerman Pentti Juhani 46.k. 1.3.1977
 Salovaara Kalevi 47.k. 1.3.1977

Ylennetty komentajakapteeniksi

Rasku Risto Tapio 35.mek. 1.3.1977
 Tarvonen Arto Tapio Juhani 32.mek. 1.3.1977
 Martikainen Jorma Olavi 35.mek. 1.4.1977

Ylennetty kapteeniksi

Hahtela Martti Juhani	53.k.	1.2.1977
Kiiskinen Osmo Raimo	53.k.	1.2.1977
Ruonansuu Lauri Erkki	53.k.	1.2.1977

Asplund Karl Ingmar Tornbjörn	} 53 k.	1.3.1977
Elsilä Jorma Kullervo		
Hakala Heimo Kalevi		
Hakala Veikko Ilmari		
Hakkarainen Osmo Kyösti Kalervo		
Hannukkala Pekka Väinö Kustaa		
Harju Matti Kalervo		
Hartikainen Pertti Sakari		
Harviainen Reijo Veli Juhani		
Hiltula Heikki Antti		
Himanen Ilkka Juhani		
Holma Juha Heikki		
Huhtala Jouko Antero		
Jokinen Kaarlo Kalevi		
Jolula Paavo Antero		
Junell Kai Gustav Ensio		
Jäppilä Olavi Ensio		
Järvi Markku Yrjö Alfons		
Kaipia Seppo Veikko Tapio		
Kallioniemi Timo Juhani		
Kanerva Kalevi Valdemar		
Kiilapuro Seppo Tapio		
Kopra Timo Pekka Tapani		
Korpela Kari Jussi Sakari		
Koskela Raimo Juhani		
Kouri Pekka Lauri Antero		
Kukkola Jorma Kalevi		
Kulmakko Väinö Erkki Sakari		
Lahdenperä Jouko Ilkka Juhani		
Lahtinen Jussi Valentin		
Latikka Matti Erkki Juhani		
Lehti Jorma Kalevi		
Lehtonen Esko Pentti Juhani		
Lehtonen Pentti Uolevi		
Lipponen Urpo Henrikki		
Liukkonen Seppo Tapani		
Liusvaara Aarno Juhani		
Loikkanen Pekka Juhani		
Lonka Pertti Eero Kalervo		
Marttinen Yrjö Sakari		
Mälkki Jouko Tapio		
Pajulahti Simo Antero		
Paukkunen Olli Johannes		
Pöllänen Jukka Einari		
Ranta Raimo Uolevi		
Rantasaari Juha Antti		
Rastas Raimo Tapio		
Reiman Kalevi Gunnar		
Runtti Reijo Juhani		
Salmenpohja Harras Juhani		
Salminen Hannu Juhani		
Schroderus Kalle Juhani		
Seppä Markku Allan		
Seppä Mauri Juhani		

53 k. 1.3.1977

Silvennoinen Heikki Martti Antero	} 53 k.	1.3.1977		
Summanen Reijo Erkki				
Suomalainen Paavo Aaro Juhani				
Suutarinen Jukka-Pekka Ilmari				
Tuominen Martti Seppo Juhani				
Vaahtolampi Esko Pentti				
Vainio Kari Olavi				
Vehmas Seppo Tapio				
Vennala Antti Olavi				
Vilkuna Harri Antero				
Vuori Pentti Olavi				
Ylönen Toivo Ensio				
Ahola Keijo Sakari			53.k.	1.4.1977
Iivonen Antti Armas			54.k.	1.4.1977
Malmberg Pertti Antti	54.k.	1.4.1977		
Melleri Kari Arvi Johannes	54.k.	1.4.1977		
Tervonen Pertti Aarne	54.k.	1.4.1977		
Anteroinen Rauno Juhani	54.k.	1.5.1977		
Kepsu Keijo Pellervo	54.k.	1.5.1977		
Rönköharju Jarkko August	51.k.	1.5.1977		

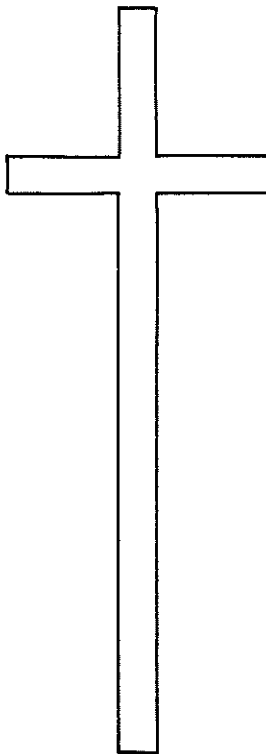
Ylennetty kapteeniluutnantiksi

Bäckman Timo Carl Rafael	38.mek.	1.3.1977
Kaari Jarkko Heikki	38.mek.	1.3.1977
Lehmus Ilkka Antero	38.mek.	1.3.1977
Malkamäki Heikki Matti	38.mek.	1.3.1977
Miikkola Mikael Ilmari	38.mek.	1.3.1977
Mäntynen Juhani Sulo Alekski	38.mek.	1.3.1977
Platan Erkki Antero	38.mek.	1.3.1977
Ropponen Matti Juhani	38.mek.	1.3.1977
Rönnemaa Rolf Mika Tapio	38.mek.	1.3.1977
Saastamoinen Heikki Aslak	38.mek.	1.3.1977
Saastamoinen Juhani Evert Tapio	38.mek.	1.3.1977
Tiainen Risto Juhani	38.mek.	1.3.1977
Visamo Ilkka Jarmo	38.mek.	1.3.1977

Myönnetty ero

Ev Pohjanvirta Yrjö Erik	13.mek.	21.5.1977
Ev Leppälä Wilhelm Kustaa Alfred	22.k.	31.5.1977
Ev Seppälä Ilkka Johannes	26.k.	1.7.1977
Evl Tukiainen Ahti Ensio	24.mek.	1.7.1977
Evl Mikkonen Niilo Juhani	35.k.	1.7.1977
Kom Koironen Teuvo Olavi	20.mek.	1.4.1977
Maj Halme Harry Helmer	42.k.	1.5.1977
Maj Nivalainen Olli Juhani	45.k.	1.6.1977
Maj Himanen Paavo Tapio	48.k.	1.7.1977
Kapt Vuorela Keijo Jeri Ilmari	27.mek.	1.8.1977

IN MEMORIAM

Majuri
Turpeinen
Jorma Veikko Akseli
s. 26.9.1915
k. 20.10.1976
Kad n:o 1590
21.kurssi

Majuri
Koponen
Timo Ilmari
s. 12.4.1913
k. 8.2.1977
Kad n:o 1486
20. kurssi

Insinöörikenraalimajuri
Miettinen
Kaarlo Olavi
s. 9.2.1916
k. 22.2.1977
Kad n:o 271 me
12. merikurssi

Eversti
Niiranen
Toivo Sakari
s. 27.7.1925
k. 26.2.1977
Kad n:o 2981
28. kurssi

Lutnantti
Kyrklund
Konrad Johannes
s. 7.1.1908
k. 28.3.1977
Kad n:o 193
4. kurssi

Kapteeni
Merenheimo
Viljo Voitto Jaakko
s. 16.11.1909
k. 30.3.1977
Kad n:o 1270
18. kurssi

Majuri
Hirn
Karl Gunnar
s. 7.2.1917
k. 24.4.1977
Kad n:o 2738
27. kurssi

Kommodori
Siivonen
Eino Ilmari
s. 20.4.1913
k. 13.4.1977
Kad. n:o 243 me
10. merikurssi

Majuri
Lehtosuo
Jaakko Jorma
s. 19.6.1909
k. 5.4.1977
Kad n:o 1241
18. kurssi

Eversti
Noko
Vilho Ilmari
s. 13.11.1912
k. 25.4.1977
Kad n:o 1272
18. kurssi

Kenraaliluutnantti
Huhtala
Vilho Olavi
s, 1,1,1903
k. 2.5.1977
Kad n:o 268
5. kurssi

K A D E T T I K U N T A r. y.

PUNAVUORENKATU 14 B 32, 00150 HELSINKI 15 ☎ 665137 JA 665739 ☎ 7091

JÄSENTIEDOTE VUOSIKOKOUKSESTA 5.3.1977

Kadettikunta ry:n vuosikokous pidettiin 5.3.1977 Kadettikoululla.
Kokouspäivän ohjelma oli seuraava:

- Klo 09.00 Valtuuskunnan kokous
- ” 12.00 Lounas
- ” 13.00 Kunnianosoitus Kadettikoulun sankariaulassa
- ” 13.30 Vuosikokous

Kadettikunnan puheenjohtajan, kenraaliluutnantti Jukka Pajulan
avauspuhe järjestön 56:nessa vuosikokouksessa.

Kenraaliluutnantti Jukka Pajula

Toivotan teidät kaikki mitä lämmimmin tervetulleiksi tähän Kadettikunta ry:n 56:nteen vuosikokoukseen, jota tällaisena epätasalukuisena välivuotena vietämme esimerkiksi viime vuoteen verrattuna vaatimattomammin muodoin pelkästään työn merkeissä. Kokouksemme ulkonaiset puitteet kuitenkin ovat parhaat mahdolliset, mistä jälleen kerran suuret kiitokset Kadettikoulun herra johtajalle, eversti Tauno Sutelalle ja Helsingin Kadettipiirille sekä luonnollisesti toiminnanjohtajallemme kom Warikselle.

Kuten laaditusta vuosikertomuksesta ilmenee vuosi 1976 on osaltaan toteutunut pääpiirtein odotusten mukaisesti 1970-luvulle vahvistettua toimintasuunnitelmaa. Kadettikunnan asema ulospäin

suuntautuvana maanpuolustusjärjestönä on edelleen vakiintunut sekä yleisessä tietoisuudessa että kadettiupseereiden keskuudessa, mutta toiminta on yhä nojautunut liian pienen aktiivisten jäsenten ryhmään. Toimenpiteet piiriorganisaation suorituskyvyn tehostamiseksi on saatettu lupaavaan alkuun. Sen sijaan Kadettikunnan taloudellisen aseman riippuvuutta ulkopuolisista apurahoista ei ole kyetty merkittävästi vähentämään.

Toimintamme selvä painopiste on edelleenkin ollut maanpuolustusaattelisessa työssä, mikä on kohdistunut ensisijaisesti koulunuorisoon ja opettajiin sekä viime aikoina myöskin opettajainvalmistuslaitoksiin. Näin siksi, että tur-

vallisuuspolitiikamme ja maanpuolustuksemme perusteiden opetus koululaitoksessamme on erittäin hataralla pohjalla ja useimmissa tapauksissa täysin olematonta. Voidaan jopa väittää, että koululaitoksemme eräissä tapauksissa, opettajasta riippuen, istuttaa nuorisoomme kieroutuneita ja täysin kielteisiäkin asenteita maanpuolustusta kohtaan. Näin ollen pidän sitä maanpuolustusaatteellista valistustyötä, mitä kadettiipiirit koulumaailman keskuudessa, missä aktiivisemmin, missä vähemmän aktiivisesti suorittavat, erittäin tärkeänä, arvokkaana ja jokaisen kadettiupseerin varauksettoman tuen ansaitsevana toimintana. Tältä toimintasektorilta haluan esimerkkinä mainita, että viime vuonna kadettiipiirien maanpuolustusaatteellinen työ kohdistui pitkästi yli 30.000 koululaiseen ja yli 2.000 opettajaan. Haluan esittää saavutetuista tuloksista parhaat kiitokseni kadettiipiireille. Tehty työ ei voi olla vaille merkitystä kentässä, joka muuten jäisi lähes kokonaan ilman tämän alan asiallista opetusta ja valistusta.

Eräänä todistuksena siitä, että tällä toiminnalla todella on merkitystä pitäisin sitä, että maanpuolustukseen kielteisesti suhtautuvat piirit ovat tavan takaa arvostelleet Kadettikuntaa, sen johtoa ja erityisesti sen toimintaa koulumaailmassa erittäin kiivain ja huolestunein sanakääntein. Se on todistuksena myöskin siitä, että tätä työtä edelleenkin on jatkettava ja sitä on jaksettava entises-

täänkin tehostaa, muuten meidän nuorisomme on vaarassa joutua sellaisen yksipuolisen informaation varaan, jota me kadettiupseerit emme mitenkään voi hyväksyä. Tätä eivät valitettavasti tunnu kaikki kadettiupseeritkaan vielä tänä päivänä tajuavan päätellen siitä passivisuudesta, millä liian moni kadettiupseeri toimintaamme suhtautuu, puhumattakaan niistä vastuunsa väistäjistä, jotka ovat jättäytyneet kokonaan yhdistyksemme toiminnan ulkopuolelle. Onko syy ajattelemattomuudessa, välinpitämättömyydessä, palvelustehtävien aiheuttamissa kiireissä vaiko liian pitkälle menneessä materialistisessa ajattelutavassa? En tiedä, mutta mielestäni asiaan olisi korkea aika saada aikaan korjaus. Jo Napoleon aikanaan totesi, että kaksi on maailmassa mahtia; on sana ja miekka eli henki ja materia ja näistä verrattomasti voimakkaampi on sana — henki. Jos se pettää, pettää sen mukana kaikki muukin.

Joku saattaa nyt kuulemansa perusteella arvella, että maanpuolustusnihilistien lisäksi myös allekirjoittanut on huolestunut kadettiupseereista ja heidän toiminnastaan, tosin eri syistä kuin edellä mainitsemani piirit. Se pitää osittain paikkansa ja viime aikoina olen eräitten muittenkin vanhempien upseerien kuulut esittävän huolestumisensa nuorempien upseerien heidän mielestään liian pitkälle menneestä tunti- ja minuuttikirjuri-mentaliteetista. On jopa

oltu sitä mieltä, että Kadettikunnan toiminnan painopiste tulisi siirtää oman ja senistön hengen lujittamiseen. Minun on kuitenkin vilpittömästi todettava ja myönnettävä, että kaikki kadettiupseerit tänäkin päivänä ovat pohjimmiltaan yhtä lujaa ja luotettavaa tekoa kuin aikaisemmatkin kadettipolvet ja että valtaosa nuorisostamme on maanpuolustus-tahtoista, palvelusaltista kunnan väkeen, joittenka suhteen meillä ei ole syytä toistaiseksi mihinkään huoleen. Haluaisin vain korostaa, että tämä on tilanne, jonka muuttamiseksi tässä maassa tehdään ahneesti työtä ja jonka säilyttämisen toisaalta vaatii meiltä kadettiupseereilta jatkuvaa valppautta ja aktiivista toimintaa lakisäätteisten tehtävimmme ja kadettilupauksemme täyttämiseksi.

Suomen kansa on aloittanut itsenäisyytensä 60:nneen vuoden. Tämän juhlavuoden valtakunnalliseksi teemaksi on valittu sanat "ITSENÄINEN SUOMI — YHTEINEN ASIAMME". Saman teeman on myös Kadettikunnan hallitus valinnut alkavan toimintavuoden tunnukseksi. Rohkenen toivoa, että jokainen kadettiupseeri antaa tuolle arvokkaalle teemalle elävän sisällön toimimalla siten, että kansamme edelleenkin saisi jatkaa omaehtoista elämäänsä itsenäisessä ja vapaassa Suomessa. Näissä velvoittavissa merkeissä julistan Kadettikunnan vuosikokouksen avatuksi.

Vuosikokouksen pöytäkirja

Pöytäkirja Kadettikunta ry:n vuosikokouksesta Helsingissä Kadettikoululla 5.3.1977 klo 13.30—15.00.

Paikalla oli 80 jäsentä ja valtakirjoilla edustettuina 564 eli yhteensä 644 jäsentä.

Kokouksen puheenjohtajina toimivat kenrl J Pajula ja evl M Suhonen sekä sihteerinä kom R Waris.

1. §

Vuosikokous aloitettiin kunnianosoituksella Kadettikoulun Sankariaulassa, jossa kukkalaitteen laskivat kenrl J Pajula, evl M Suhonen ja kad L Poukka.

Tilaisuuden avaussanoissa kenrl J Pajula lausui vuosikokouksen osanottajat tervetulleiksi ja kiitti Kadettikoulua järjestelyistä vuosikokouksen hyväksi.

Kenraali Hannes Ignanattiuksen Kadettisäätiön palkintojen, yhteensä 8.050 markkaa, jaon suoritti säätiön hallituksen varapuheenjohtaja, kenrm A Savolainen hallituksen jäsenen, ev T Sutelan avustamana. Seuraavat teokset, tutkimukset ja kirjoitukset palkittiin:

Teoksen "Vienan sissit — Sissipataljoona 3 jatkosodassa", kirjoittaja kenraalimajuri Veikko Karhunen

Tutkimuksen "Suomen Kadettikoulun yhdenmukaistamiskausi 1821—1835" kirjoittaja everstiluutnantti Keijo Elio

Teoksen "Ässien iskulaivue" kirjoittaja eversti Joppe Karhunen

Teoksen "Salamapartio Kantalahteen" kirjoittaja kapteeni Pentti H. Tikkanen

Kirjoituksen "Summa ja Tolvajärven — Aittojoen — Ilomantsin taistelut" kirjoittaja eversti Reino Simonen

Kirjoituksen "Reservin upseerit Suomen turvallisuuspolitiikan tukipylväinä" kirjoittaja everstiluutnantti Martti Suhonen

Kirjoituksen "Laivasto talvisodassa" kirjoittaja kommodori Kalervo Kijanen

Kirjoituksen "Huollon kehityspiirteitä itsenäisyytemme aikana" kirjoittaja eversti Eino Tirronen

Kirjoituksen "Rannikkotyöstä talvisodassa" kirjoittaja eversti Yrjö Pohjanvirta

Puheenjohtajan esityksestä päätettiin lähettää vuosikokouksesta terveyshäikeet seuraaville:

- Puolustusministeri,
- Puolustusvoimain komentaja,
- Kadettikunnan kunniajäsenet ja
- Suomen Kadettiklubin viimeinen puheenjohtaja.

2. §

Varsinaisen vuosikokouksen avasi Kadettikunnan puheenjohtaja, kenrl J Pajula.

3. §

Kokouksen puheenjohtajiksi valittiin kenrl J Pajula ja evl M Suhonen, sihteeriksi kom R Waris, pöytäkirjan tarkastajiksi evl M Lukkari ja evl P Saarikoski sekä äänten laskijoiksi yll P Aminoff ja kad S Kinnarinen.

4. §

Vuosikokous todettiin sääntöjen mukaisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

5. §

Puheenjohtaja luki vuosikertomuksesta vuonna 1976 kuolleiden kadettiupseereiden nimet, jonka jälkeen kunnioitettiin vainajien muistoa hetkeksi hiljentyneinä.

6. §

Palkittiin erityisen ansiokkaasta toiminnasta Kadettikunnan tarkoituserien toteuttamiseksi Kadettikunnan ansiomerkillä

– eversti Niilo Antero Riuttala ja tunnustuksena ansioista ja harrastuksesta Kadettikunnan toiminnassa Kadettikunnan ansiolevykkeellä

– kenraalimajuri Aapo Aatos Savolainen ja

– everstiluutnantti Stig Harald Östenson.

Nimitettiin Vuoden Kadettiupseeriksi

– majuri Veikko Kustaa Simola ja myönnettiin hänelle Kenraaliluutnantti Kauko Pöyhösen stipendiraaston stipendi 300 mk, perusteena erittäin aktiivinen ja ansiokas toiminta Lahden kadettiopistossa Kadettikunnan päämäärien hyväksi.

Palkittujen puolesta lausui kiitokset ev N Riuttala.

Puheenjohtaja ilmoitti, että valtuuskunnan kokouksessa 5.3.1977 on päätetty merkitä Kadettikunnan Kultaiseen Kirjaan vuosikokouksen 15.3.1976 Vuoden Kadettiupseeriksi nimitettävä yliluutnantti Martti Sakari Haavisto.

Tämän jälkeen puheenjohtaja esitti kiitokset – everstiluutnantti Ville Rajakalliolle Kadettikunnan saamasta suurlahjoituksesta (50.000 mk) ja luovutti hänelle lahjoitusvaroilla perustetun rahaston säännöt Kadettikunnan juhlahallitukseen tekstatuina.

7. §

Käsiteltiin ja hyväksyttiin vuosikertomus toimintavuodelta 1976. Vuosikertomus on liitteenä.

8. §

Ev E Tirronen esitti Kadettikunnan ja Kulkiraudan tilintarkastajien kertomukset, jonka jälkeen evl M Suhosen toiminnassa puheenjohtajana vuosikokous myönsi yksimielisesti tili- ja vastuuvapauden asianomaisille.

9. §

Kenrm A Savolainen esitti toimintasuunnitelman vuodelle 1977, joka hyväksyttiin valtuuskunnan kokouksessa tarkistettuna muodossa. Toimintasuunnitelma on liitteenä.

10. §

Ev S Östenson esitti tulo- ja menoarvion vuodelle 1977, joka hyväksyttiin ja samalla vahvistettiin vuoden 1977 jäsenmaksuksi 30 mk. Tulo- ja menoarvio on liitteenä.

11. §

Puheenjohtaja ilmoitti, että Suomen Marsalkka Mannerheimin Kadettisäätiön vuosikertomus 1976 on lähetetty Kadettikunnalle ja vastaava kertomus Kenraali Hannes Ignatiuksen Kadettisäätiöltä on vielä saamatta.

12. §

Valittiin Kadettikunnan puheenjohtajaksi yksimielisesti edelleen kenrl J Pajula.

13. §

Valittiin Kadettikunnan varapuheenjohtajaksi yksimielisesti edelleen evl S Östenson.

14. §

Kadettikunnan hallituksesta sääntömääräisesti erovuorossa olevan maj M Savonjousen ja Sotakorkeakouluopintojensa vuoksi hallituksen jäsenyydestä vapautusta pyytäneen kapt P Härmäläisen paikoille valittiin yksimielisesti evl A Sivula ja kapt T Kallioniemi sekä muut hallituksen jäsenet uudelleen. Kadettikunnan hallituksen kokoonpano tuli siten seuraavaksi:

Puh.joht.	kenrl	J Pajula
Varapuh.joht.	evl	S Östenson
Jäsenet	kenrm	A Savolainen
	ev	T Sutela
	evl	A Maunula
	evl	L Kymäläinen
	kom	K Dahlbo
	evl	A Sivula
	maj	P Heinrichs
	kapt	T Kallioniemi.

15. §

Valittiin edelleen tilintarkastajiksi ev A Salovaara ja ev E Tirronen sekä varatilintarkastajiksi evl K Mäntylä ja evl E Seitola.

16. §

Valittiin kadettiopistojen esitysten mukaisesti valtuuskunta, jonka jäsenet ja varajäsenet on lueteltu liitteessä.

Valtuuskunnan puheenjohtajaksi valittiin edelleen kenrl E Setälä (Helsinki) ja valtuuskunnan kokoonpanomuu- toksista johtuen uusiksi varapuheenjohtajiksi ev R Simonen (Savonlinna), evl M Rautonen (Vaasa) ja maj P Huttunen (Turku).

17. §

Merkittiin pöytäkirjaan kadettiopistojen toimintamuodot.

18. §

Käsiteltiin ja hyväksyttiin hallituksen esitys, jonka mukaan: Vuodesta 1978 lähtien kadettiopistossa

– siirrytään yhtäläiseen piirihallituksen johtamaan toimintamuotoon,

– toiminta- ja tilivuosi yhdistetään kalenterivuoteen ja

– vuosikokous pidetään tammi- helmikuussa.

Perusteena on Kadettikunnan piirio- rganisation suorituskyvyn tehostaminen.

19. §

Keskusteltiin seuraavan vuosikokouksen pitopaikasta ja päätettiin jättää se Kadettikunnan hallituksen ratkaistavaksi. Maj P Salonen ilmoitti, että Pohjois-Uusimaan kadettiopisto on valmis järjestämään vuoden 1978 vuosikokouksen Taistelukoululla.

20. §

Kenrl P Multanen esitti vuosikokouksen kiitokset puheenjohtajana toimineelle kenrl J Pajulalle.

21. §

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.00.

Puheenjohtaja

Jukka Pajula

Kenraalimajuri
Jukka Pajula

Sihteeri

Raimo Waris

Komentaja
R Waris

Vuosikokouksessa 5.3.1977 valittu valtuuskunta

Kadettipiiri	Jäsen	Varajäsen
Helsinki	kenrl E. Setälä pj	evl P. Palmu
"	kenrl P. Multanen	maj P. Kojo
"	ev R. Rinne	evl R. Kukkonen
"	evl M. Suhonen	maj A. Aho
Pohjois-Uusimaa	maj P. Salonen	kapt P. Kettunen
Lahti	kapt K. Suvanto	kapt M. Finnilä
Hämeenlinna	maj M. Närhi	kapt S. Pajulahti
Tammisaari	maj B. Hornborg	kapt H. Hakala
Riihimäki	maj L. Heimonen	maj R. Mäkelä
Turku	maj P. Huttunen vpj	maj M. Luukkonen
Pori	maj P. Saanilahti	kapt O. Hänninen
Niinisalo	kapt O. Kandolin	kapt P. Ruotsalainen
Säkylä	evl A. Fasta	kapt S. Suontausta
Pirkka-Häme	ev E. Korpilahti	evl P. Aitero
Keski-Suomi	maj K. Risku	kapt S. Liettu
Kouvola	kapt R. Korpela	maj M. Aakkula
Etelä-Karjala	maj E. Äärynen	evl P. Korhonen
Mikkeli	evl H. Arovaara	evl A. Metso
Savonlinna	ev R. Simonen, vpj	maj V. Pokkinen
Hamina	maj A. Kiukas	kapt L. Lind
Kuopio	evl E. Lampikoski	evl A. Partti
Joensuu	evl T. Paanila	maj A. Laine
Vaasa	evl M. Rautonen, vpj	evl P. Väyrynen
Seinäjoki	maj P. Pippola	maj O. Lahti
Kokkola	evl P. Järvinen	evl R. Sihvola
Oulu	evl P. Havu	maj P. Korhonen
Kainuu	evl O. Larikka	maj P. Taussi
Lappi	evl A. Airakorpi	ylil S. Tuomi
Kadettioppilaskunta	kad L. Poukka	kad S. Kinnarinen

Vuosikokouksessa 5.3.1977 vahvistetut Kadettipiirit

Järjestötoiminnalliset (18)

Helsinki
Pohjois-Uusimaa
Lahti
Hämeenlinna
Turku
Säkylä
Pirkka-Häme
Kouvola
Etelä-Karjala
Mikkeli
Savonlinna
Hamina
Kuopio
Joensuu
Vaasa
Oulu
Kainuu
Lappi

Alueelliset (8)

Tammisaari
Riihimäki
Pori
Niinisalo
Keski-Suomi
Seinäjoki
Kokkola
Kadettioppilaskunta

Vuosikertomus toimintavuodelta 1976

I Toiminnan päämäärä

Toiminnan päämääränä on ollut – maanpuolustustahdon kohottaminen yhteistyössä puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen ja maanpuolustusjärjestöjen kanssa,

– taloudellisten toimintaedellytysten kehittäminen huomioonottaen yhdistyksen ja kadettisäätiöiden resurssien keskitetyn käytön ja

– jäsenkunnan yhteenkuuluvuuden lujiittaminen aktiivisella jäsenistöllä yhdistyksen toimintaan sekä viihtyisiin ja virikkeitä antaviin yhdessäolotilaisuuksiin. Toiminnan painopiste on ollut maanpuolustusaatteellisessa työssä pyrkimyksenä vahvistaa tietoisuutta maanpuolustuksesta turvallisuuspolitiikan perustekijänä.

Toimintavuoden teemana on ollut itsenäisyys turvataan joka päivä

II Jäsenistö ja organisaatio

A. Jäsenistö

1. Kunniajäsenet

- kenraaliluutnantti Kai Savonjousi
- kenraaliluutnantti Olavi Huhtala
- eversti Urho Tähtinen
- kenraaliluutnantti Adolf Ehrnrooth ja
- everstiluutnantti Usko Sakari Hahti.

2. Jäseniä Kadettikunnassa on 31.12.1976 ollut 3.543 Yhdistyksestä on vuonna 1976 kuollut 33 jäsentä, jotka on lueteltu liitteessä. Kadettikuntaan on liittynyt 66 jäsentä ja siitä on eronnut (2) tai jäsenmaksujen laiminlyönnin vuoksi katsottu eronneeksi (51) 53 jäsentä. Lukuja tarkasteltaessa on otettava huomioon, että tavallisesti syksyllä nuorimmalle kadettikurssille pidetty Kadettikunnan informatio- ja jäseneksiotto-tilaisuus on siirtynyt seuraavalle vuodelle.

B. Yhdistyksen johto

1. Hallitus

Puheenjohtajana on toiminut kenraaliluutnantti Jukka Pajula ja varapuheenjohtajana everstiluutnantti Stig Östenson. Hallituksen kokoonpano ja sen asettamat työelimet on esitetty liitteessä

2. Tilintarkastajat

Tilintarkastajina ovat toimineet – eversti Aulis Salovaara ja – eversti Eino Tirronen sekä varatilintarkastajina – everstiluutnantti Kosti Mäntylä ja – everstiluutnantti Erkki Seitola.

3. Valtuuskunta

Valtuuskunnan puheenjohtajana on toiminut kenraaliluutnantti Erkki Setälä ja varapuheenjohtajina everstiluutnantti Martti Suhonen, everstiluutnantti Pentti Lyly ja majuri Pauli Prinkkilä. Valtuuskunnan nimiluettelo on liitteessä.

4. Edustukset Kadettikunnan edustukset on esitetty luettelossa s. 11.

5. Toimisto

Toiminnanjohtajana on ollut komentaja Reino Waris ja toimistonhoitajana rouva Sirkka-Liisa Törmänen.

C. Kadettiipiirit

Kadettikunnan jäsenistö on toiminut jakaantuneena kadettiipiireihin, joita vuoden alussa on ollut 28 ja lopussa 26. Vähennyksenä ovat Merivoimien ja Hangon kadettiipiirit, joista asianomaisten suostumuksella ja vuosikokouksen 13.3.1976 päätöksellä Hangon piiri on lopettanut toimintansa jäsenkunnan pienuuden asettamien rajoitusten vuoksi ja sen jäsenet ovat liittyneet Tammisaaren kadettiipiiriin sekä Merivoimien kadettiipiiri on lopettanut toimintansa ympäri maata jakaantuneen jäsenistönsä vuoksi epä tarkoituksen mukaisena ja sen jäsenet ovat liittyneet paikkakuntiansa kadettiipiireihin.

Toimintamuodoltaan järjestötoiminnallisia kadettiipiirejä on ollut 16 ja alueellisia 10.

III Toiminta

A. Kokoukset

1. Vuosikokous

Vuosikokous pidettiin 13.3.1976 Turussa Hotelli Marina Palacessa ja siihen liittyen 55-vuotisjuhla Turun Linnassa.

2. Hallituksen kokoukset

Kadettikunnan hallitus on pitänyt 12 kokousta. Sen asettamat työelimet ovat koontuneet keskimäärin kaksi kertaa vuoden aikana.

3. Valtuuskunnan kokoukset

Valtuuskunta on pitänyt kaksi kokousta 13.3.1976 yhdistyksen vuosikokouksen yhteydessä Turussa ja 19.11.1976 Kadettikoululla.

B. Toiminta aloittain

1. Järjestötoiminta

Toimintasuunnitelman mukaisesti on selvitetty mahdollisuuksia parantaa kadettiipiirin suorituskykyä ja sen perusteella on päätetty esittää seuraavalle vuosikokoukselle, että kaikissa kadettiipiireissä.

– siirrytään yhtäläiseen, piirihallitusjohtoiseen toimintamuotoon.

– toiminta- ja tilivuodeksi määritetään kalenterivuosi ja

– vuosikokous pidetään tammikuussa.

2. Maanpuolustusaatteellinen toiminta

Maanpuolustusaatteellinen työ on ensisijaisesti kohdistunut opettajiin, opettajakoulutuslaitosten opiskelijoihin ja koulunuorisoon. Se on kokonaisuudessaan tapahtunut kadettiipiirin toimenpitein, joita yhdistyksen taholta on tuettu osallistamalla toiminnan aiheuttamiin kustannuksiin, täydentämällä opetusdiarisarja ”Turvallisuutemme peruskivet” ja jakamalla käyttöön nuorimmille koululaisille tarkoitettu kuultokuvasarja ”Mitä on turvallisuus”. Kadettiipiirien järjestämiin maanpuolustusopetustilaisuuksiin on osallistunut yhteensä 36.898 ulkopuolista henkilöä, joista opettajia on ollut 2.268 ja koululaisia 30.360. Yhdistelmä näistä tilaisuuksista on liitteessä.

3. Perinne- ja palkitsemistoiminta

Toimintavuoden aikana on tarkistettu ja vahvistettu käyttöön ”Toimintaohje huomionosoitusten suorittamisesta” ja ”Toimintaohje onnittelevien ja surunvalittelujen esittämistavoista.”

Vuosikokouksessa 13.3.1976 on Kadettikunnan kunniajäseniksi kutsuttu ja merkitty Kadettikunnan Kultaiseen Kirjaan

- Kenraaliluutnantti, Mannerheim-ristin ritari Adolf Erik Ehrnrooth ja
- Everstiluutnantti Usko Sakari Hahti ja

Kadettikunnan ansiomerkillä palkittu ja merkitty Kadettikunnan Kultaiseen kirjaan

- Vara-amiraali, Mannerheim-ristin ritari Jouko Kalevi Esaias Pirhonen.
- Kenraaliluutnantti Erkki Vilhelm Setälä ja

– Eversti Veikko Viktor Vähätupa sekä Kadettikunnan ansiolevykkeellä palkittu

- Everstiluutnantti Pentti Kaarlo Heino,
- Everstiluutnantti Pentti Johannes Järvinen,
- Eversti, Mannerheim-ristin ritari Gustaf Erik Magnusson,

– Kenraaliluutnantti Eero Pentti Multanen,

– Everstiluutnantti, Maunu Veikko Rautonen,

– Everstiluutnantti Pentti Silvast,

– Majuri Veikko Kustaa Simola,

– Everstiluutnantti Martti Erkki Sakari Sinerma,

– Everstiluutnantti Martti Emil Suhonen ja

– Kapteeni Esko Antero Viinikainen ja Vuoden Kadettiupseeriksi nimetty

– Yliluutnantti Martti Sakari Haavisto, jolle on samalla myönnetty Kenraaliluutnantti Kauko Pöyhösen Stipendiraaston stipendi 300 mk.

Kadettikurssit ovat pitäneet kokouksiaan perinteiseen tapaan ja kummikursitoiminta on jatkunut jo vakiintunein muodoin.

4. Julkaisu- ja tiedotustoiminta

Jäsenlehti Kylkirauta on julkaistu neljänä numerona suunnitelman mukaisesti. Lehden päätoimittajana on ollut everstiluutnantti Martti Sinerma ja toimitussihteerinä valtiotieteen maisteri Erkki Paukkunen.

Kylkiraudassa olleiden tiedotusten lisäksi jäsenille on jaettu ”Jäsentiedote vuosikokouksesta 13.3.1976”. Kadetti-piireille on lähetetty hallituksen ja valtuuskunnan kokousten pöytäkirjat tiedoksi sekä viisi kiertokirjettä.

5. Talous- ja rahoitustoiminta

Tavanomaisen tulo- ja menoarvion mukaisen toiminnan ohella on selvitetty mahdollisuuksia yhdistää Kadettikunnan ja kadettisäätiöiden varat Kadettisäätiöksi käytettäväksi keskitetyksi Kadettikunnan maanpuolustusaatteellisen työn tukemiseen ja säätiöiden nykyisten tarkoituserien toteuttamiseen. Selvityksen perusteella on toimenpiteiden aloittamista siirretty toistaiseksi, koska riittävää yksimielisyyttä ei ole ollut vielä tässä vaiheessa saavutettavissa.

Aikaisempien vuosien tapaan on toimittaa tukenut apurahoin Maanpuolustuksen Tuki ry, Maanpuolustuksen Kannatussäätiö ja Uuden Päivän Rahasto. Näiden lisäksi on Jenny ja Antti Wihurin Rahastolta saatu vuoden lopussa apuraha, joka käytetään maanpuolustusaatteelliseen työhön vuoden 1977 aikana.

Jäsen- ja tukimaksuja on kertynyt arvioiden mukaisesti. Everstiluutnantti, teollisuusneuvos Ville Rajakaltiolta Kadettikunta r.y. on saanut 50.000 mk:n lahjoituksen, jolla on perustettu ”Everstiluutnantti Ville Rajakaltion Maanpuolustusrahoisto. Rahaston tarkoituksena on Kadettikunnan maanpuolustusaatteellisen

työn tukeminen ensisijaisesti nuorison keskuudessa. Sen säännöt ovat liitteenä.

Kadettien opintolainojen takaustoiminta on jatkunut siten, että vuoden loppuun mennessä on myönnetty yhteensä 218 opintolainaa, joiden vastuu Kadettikunnalle 31.12.1976 on ollut 237.492,00 mk.

6. Yhteistoiminta

Yhteistoiminta puolustusvoimien kanssa on tapahtunut ensisijaisesti esikuntien, joukko-osastojen ja kadetti-piirien keskeisenä. Puolustusvoimat ovat tukeneet vuosikokouksen ja siihen liittyneen 55-vuotisjuhlan kuljetuksia sotilasmatkali-puilla ja autoilla.

Upseerijärjestöjen kanssa yhteistoiminta on jatkunut Upseerijärjestöjen Yhteistoimintaelimen YTE:n puitteissa. Sen puheenjohtajana on ollut 4.6.1976 alkaneella toimintakaudella Kadettikunnan puheenjohtaja.

Upseeriliiton ja Kadettikunnan hallitusten yhteinen kokous on pidetty 9.12.1976. Upseeriliitolle on tehty aloite kadettiupseerimatrikkelin täydentämismahdollisuuksien selvittämiseksi järjestöjen yhteistyönä.

Muihin maanpuolustusyhdistyksiin on järjestötasolla pidetty yhteyttä mm Maanpuolustus- ja -huoltojärjestöjen Neuvottelukunnan kautta. Neuvottelukunnan sihteerinä on vuonna 1976 toiminut Kadettikunnan toiminnanjohtaja. Kadettikunnan aloitteesta neuvottelukunta on päättänyt järjestää naisjärjestöjen edustajille lokakuussa 1977 tilaisuuden ”Naisten Maanpuolustuspäivä -77”.

Yhteistoiminta koulumaailman kanssa on tapahtunut kadetti-piirien ja paikallisten opettajien ja koulujen välisenä yhteistyönä.

7. Kunnianosoitukset, onnittelet ja surunvalittelut

Kunnianosoitukset sankarivainajille on järjestetty Kadettikunnan vuosipäivänä 27.1. ja vuosikokouksen yhteydessä 13.3. sekä on osallistuttu muiden maanpuolustusjärjestöjen kanssa kunnianosoituksiin Puolustusvoimien lippupäivänä 4.6.

Onnittelet on muistettu merkkipäivään viettäneitä ansioituneita jäseniä ja maanpuolustustyöntekijöitä.

Surunvalittelut on esitetty keskuudeltamme poistuneiden jäsenten omaisille Suomen Marsalkka Mannerheimin Kadettisäätiön kautta.

IV Talous

Yhdistyksen taloudenhoito on esitetty liitteissä seuraavasti:

– Tuloslaskelma 1.1. - 31.12.1976

– Tase 31.12.1976

– Taseerittely

– Tilintarkastuskertomus

– Kylkiraudan tilinpäätös

Tilikauden alijäämä on ollut 8.345,50 mk, joka on aiheutunut avustuksesta Kylkiraudalle.

V Yhdistelmä

Vuosi 1976 on osaltaan toteuttanut pääpiirtein odotusten mukaisesti 1970-luvulle vahvistettua toimintasuunnitelmaa. Kadettikunnan asema ulospäin suuntautuvana maanpuolustusjärjestönä on edelleen vakiintunut sekä yleisessä tietoisuudessa että kadettiupseereiden keskuudessa, mutta toiminta on yhä nojautunut pieneen aktiivisten jäsenten ryhmään. Toimenpiteet piiriorganisaation suorituskyvyn tehostamiseksi on saatettu lupaavaan alkuun. Sen sijaan Kadettikunnan taloudellisen aseman riippuvuutta ulkopuolisista apurahoista ei ole kyetty merkittävästi vähentämään.

Helsingissä 26.1.1977

HALLITUS

Puheenjohtaja

Kenraaliluutnantti

Jukka Pajula

Varapuheenjohtaja

Everstiluutnantti

S Östenson

Jäsenet

A Savolainen

T Sutela

A Maunula

L Kymäläinen

K Dahlbo

M Savonjousi

P Heinrichs

P Hämäläinen

R Waris

Toiminnanjohtaja

Tilastoa yhdistyksen ulkopuolisille pidetyistä maanpuolustusaatteellisista tilaisuuksista v 1976

Kadettiipiiri	Esityksiä kouluissa		Maanpuol. tilais. opettajille		Maanpuol. tilais. ulkopuolisille		SELVITYKSIÄ	
	esitys-ker- rat	osallistujia		til. luku- määrä	osal- lis- tuvia	til. luku- määrä		osal- lis- tuvia
		opet- tasia	oppi- lai- ta					
Helsinki	4	60	1540	1	90			
Pohjois-Uusimaa	2		45			7	251	
Lahti	19	293	5892			4	318	
Hämeenlinna				1	20			
Tammisaari	4	50	1500					
Riihimäki								
Turku	1	4	100	2	130			
Pori								
Niinisalo								
Säkylä	9	36	1155			30	885	
Pirkka-Häme	34	105	4300	1	40	6	420	
Keski-Suomi								
Kouvola	4	15	369	1	28	7	122	
Etelä-Karjala	16	90	1767	1	80			
Mikkeli	3	4	147			3	129	
Savonlinna	2	14	460					
Hamina	53	156	2908	1	100	1	40	
Kuopio	4	7	261	4	96	10	382	
Joensuu	3	80	1200	1	60			
Vaasa	6	53	681	2	173	2	33	
Seinäjoki	2	11	180	1	40	1	32	
Kokkola	3	8	110	1	42	4	284	
Oulu	7	50	2020	1	36	10	1195	
Kainuu	8	70	1580	1	80			
Lappi	3	10	250			7	179	
Kadettioppilaskunta	32	137	3895					
YHTEENSÄ	219	1253	30360	19	1015	92	4270	
Opettaja ja opettajiksi valmistuvia				2.268				
Koululaisia				30.360				
Muita				4.270				
YHTEENSÄ				36.898				

Tuloslaskelma

1.1.—31.12.1976

Varsinainen toiminta

Kulut

Maanpuolustusaatt. työ

– Turvall.pol.opetus ja seminaarit			–	7.707,22	
– Piiritoiminta			–	7.367,00	
– Matkat			–	113,00	
Palkat			–	67.101,55	

Sosiaalikulut

– Sosiaalivakuutukset		–	4.412,33		
– Sosiaaliturvamaksut		–	6.029,50	–	10.441,83

Kokouskulut

– Hallitus ja jaostot			–	571,56	
– Valtuuskunta			–	633,75	
– YTE			–	721,08	
– Vuosikokous	–	5.320,78			

Varaus v 75 + 5.000,—

Lahjoitus	+	5.200,00	–	120,78	–	2.047,17
-----------------	---	----------	---	--------	---	----------

Toimiston vuokra

					–	6.000,00
--	--	--	--	--	---	----------

Tiedotus- ja suhdetoiminta

					–	3.845,80
--	--	--	--	--	---	----------

Stipendit

					–	2.000,00
--	--	--	--	--	---	----------

Kulut

– Toimistokulut			–	2.055,89		
– Puhelin -"			–	2.194,25		
– Posti -"			–	1.488,67		
– Painatus -"			–	774,00		
– Tilintarkastukset			–	193,60		
– Muut kulut			–	682,72	–	7.389,13

Kulujäämä

						– 114.012,70
--	--	--	--	--	--	--------------

Sijoitukset

Pankkikorot	+	1.524,09				
Osingot	+	2.866,50	+	4.390,59		
Hoitokulut	–	150,41				
Velan korot	–	781,20	–	931,61	+	3.458,98
					–	110.553,72

Varainhankinta

Apurahat						+	35.000,00
Jäsenmaksut	+	65.316,68					
Perintäkulut	–	6.499,08	+	58.817,60			
Tukimaksut jäseniltä	+	11.409,00					
Perintäkulut	–	332,40	+	11.076,60			
Muut tukimaksut			+	17.000,00	+	28.076,60	
Matrikkeleiden myynti	+	2.788,92					
Varasto 31.12.76	+	4,14					
Varasto 1.1.76	–	1.047,42	+	1.745,64			
Solmioiden myynti	+	3.360,00					
Varasto 31.12.76	+	2.500,00					
Varasto 1.1.76	–	5.000,00	+	860,00			
Viirien myynti	+	2.102,00					
Varasto 31.12.76	+	651,00					
Hankinnat	–	2.150,60	+	602,40			
Merkkien myynti	+	795,00					
Varasto 31.12.76	+	516,00					
Hankinnat	–	1.067,50	+	243,50			
Kadettikoulun 50-v julk.	+	6,00					
Varasto 31.12.76	+	12,00					
Varasto 1.1.76	–	13,50		450			
Paitojen myynti	+	33,00					
Varasto 1.1.76	–	17,00	+	16,00	+	3.472,04	
Omatoinen tuotto					+	14.812,52	

Poistot			
- Solmiovaraston arvosta	- 2.500,00	
- Kaluston -"	- 258,60	
- Matrikkeleiden -"	- 19,32	- 2.777,92
Varaus maanpuolustusaatteelli-			
seen työhön v 1977	- 10.000,00	
Luottotappio	- 1.190,82	
Avustus Kylkiraudalle	- 9.189,28	
ALIJÄÄMÄ	- 8.345,50	

Tase 31.12.1976

Vastaavaa

Rahoitusomaisuus

Rahat ja pankkisaatavat

Kassatili	3,19	
Postisiirtotili	1.588,39	
Pankkitili	<u>34.771,32</u>	36.362,90

Vaihto-omaisuus

Matriikkelit	4,14	
Solmiot	2.500,00	
Viirit	651,00	
Merkit	516,00	
Kadettikoulun 50-v julkaisut	12,00	
Vanhat matriikkelit	<u>1,00</u>	3.684,14

Käyttöomaisuus ja muut pitkä- vaikutteiset menot

Kalusto 1.1.76	1.720,00	
Hankinnat	<u>438,60</u>	2.158,60
Poisto	<u>258,60</u>	1.900,00
Arvopaperit		20.780,25

Kenr K Pöyhösen Stipendirahasto

Pankkitili	415,31	
Saatavat	2.000,00	
Arvopaperit	<u>2.567,64</u>	4.982,95

Evl V Rajakaltion Maanpuolustusrahasto

Pankkitili	359,38	
Saatavat	<u>50.000,00</u>	50.359,38

MK 118.096,62

Vastattavaa

Vieras pääoma

Lainat	24.350,00	
Siirtyvät velat	<u>7.429,00</u>	31.779,00

Varaukset

Maanpuolustusaatteelliseen työhön v 1977		10.000,00
---	-------	--	-----------

Oma pääoma

Kenr K Pöyhösen Stipendirahasto			
Peruspääoma 1.1.76	4.586,13	
Tilikauden lisäys	<u>60,00</u>	4.646,13
Käyttöpääoma	<u>336,82</u>	4.982,95

Evl V Rajakaltion Maanpuolustus- rahasto

Peruspääoma 16.9.76	50.000,00	
Tilikauden lisäys	<u>72,00</u>	50.072,00
Käyttöpääoma	<u>287,38</u>	50.359,38
Edellisten vuosien ylijäämä	29.293,79	
Tilikauden alijäämä	<u>8.345,50</u>	20.948,29

MK 118.069,62

Kadettikunnan johto- ja toimihenkilöt vuonna 1976

1. Hallitus

Puheenjohtaja,	kenraaliluutnantti	Jukka Pajula	v:sta	75
Varapuheenjohtaja,	everstiluutnantti	Stig Östensson	..	72
Jäsen	kenraalimajuri	Aapo Savolainen	..	72
..	eversti	Tauno Sutela	..	75
..	everstiluutnantti	Antero Maunula	..	73
..	everstiluutnantti	Lauri Kymäläinen	..	74
..	komentaja	Kari Dahlbo	..	74
..	majuri	Matti Savonjousi	..	71
..	majuri	Per Heinrichs	..	76
..	yliluutnantti	Pekka Hämäläinen	..	74

2. Valtuuskunta

	Jäsen		Varajäsen	
Helsinki	evl	A A Salin	evl	P Palmu
..	evl	M Suhonen vpj	maj	A Aho
..	kenrl	P Multanen	ev	O Wuorenheimo
..	maj	A Mäkipää	maj	R Riikonen
Pohjois-Uusimaa	maj	P Salonen	kapt	S Reitkari
Lahti	maj	V K Simola	kapt	E Puolakkainen
Hämeenlinna	evl	P Lyly vpj	evl	M Riihimäki
Tammisaari	maj	B Hornborg	ylil	M Hakala
Riihimäki	maj	S Koistinen	maj	R Mäkelä
Turku	maj	P Huttunen	maj	M Luukanen
Pori	maj	P Saanilahti	kapt	O Hänninen
Niinisalo	kapt	O Kandolin	maj	N Mohell
Säkylä	evl	A Fasta	kapt	S Suontausta
Pirkka-Häme	ev	E Korpikoski	maj	A Yli-Ketelä
Keski-Suomi	maj	K Risku	kapt	S Liettu
Kouvo	kenrl	E Setälä pj	maj	K Norkola
Etelä-Karjala	evl	R Seppälä	maj	E Äärönen
Mikkeli	evl	A Metso	maj	P Lipponen
Savonlinna	ev	R Simonen	maj	V Pokkinen
Hamina	ylil	M Haaavisto	kapt	P Janhila
Kuopio	ev	E Hevonoja	evl	A Partti
Joensuu	evl	P Kilkki	maj	A Laine
Vaasa	evl	M Rautonen	evl	T Kiviranta
Seinäjoki	maj	M Kausto	maj	S Takamaa
Kokkola	evl	P Järvinen	evl	R Sihvola
Oulu	maj	P Prinkkilä vpj	maj	P Korhonen
Kainuu	evl	Y Larikka	maj	P Taussi
Lappi	evl	A Matomäki	evl	M Järvi
Kadettioppilaskunta	kad.alik.	K Liesinen	kad	M Ikonen

3. Hallituksen asettamat työelimet

a) Työvaliokunta

Puheenjohtaja,	kenraalimajuri	Aapo Savolainen
Jäsen	everstiluutnantti	Stig Östenson
..	komentaja	Reino Waris
..	komentaja	Kari Dahlbo

b) Järjestöjaosto

Puheenjohtaja,	everstiluutnantti	Antero Maunula
Jäsen	everstiluutnantti	Leo Manner
..	everstiluutnantti	Hannu Särkiö
..	komentaja	Kari Dahlbo
..	everstiluutnantti	Raimo Kukkonen

c) Maanpuolustusjaosto

Puheenjohtaja,	majuri	Matti Savonjousi
Jäsen	everstiluutnantti	Jorma Kaarnola
"	everstiluutnantti	Lauri Kymäläinen
"	everstiluutnantti	Asko Sivula
"	majuri	Heikki Vitén
"	yliluutnantti	Pekka Hämäläinen
"	yliluutnantti	Timo Kallioniemi

d) Perinne- ja palkitsemisjaosto

Puheenjohtaja,	eversti	Tauno Sutela
Jäsen	everstiluutnantti	Antero Maunula
"	everstiluutnantti	Antero Karvinen
"	everstiluutnantti	Lauri Reunala
"	majuri	Unto Silvennoinen
"	kapteeni	Ossi Tihula

e) Talous- ja rahoitusjaosto

Puheenjohtaja	everstiluutnantti	Stig Östenson
Jäsen	majuri	Aimo Aho
"	majuri	Nils Åkerman
"	majuri	Per Heinrichs
"	majuri	Toivo Ylipaavalniemi

f) Tiedotusjaosto

Puheenjohtaja,	everstiluutnantti	Lauri Kymäläinen
Jäsen	komentaja	Reino Waris
Jäsen	everstiluutnantti	Martti Sinerma

g) Kylkiraudan toimitusneuvosto

Puheenjohtaja,	komentaja	Reino Waris
Jäsen	eversti	Gunnar Öhman
Jäsen	everstiluutnantti	Toivo Lehmusvirta
"	everstiluutnantti	Lauri Reunala
"	everstiluutnantti	Pentti Palmu
"	majuri	Per Heinrichs
"	kapteeni	Anssi Huovila
"	yliluutnantti	Erik Lagerström

h) Kylkiraudan toimitus

Päätoimittaja,	everstiluutnantti	Martti Sinerma
Toimitussihteeri,	valtiotieteen maisteri	Erkki Paukkunen
Talous- ja ilmoitusmateriaaliasiat,	rouva	Irja Wonkka
Ilmoitushankinta	everstiluutnantti	Toivo Lehmusvirta

4. Tilintarkastajat

Tilintarkastaja,	eversti	Aulis Salovaara	Varatilintark.	everstiluutnantti	Kosti Mäntylä
"	eversti	Eino Tirronen	"	everstiluutnantti	Erkki Seitola

5. Edustukset

a. Upseerijärjestöjen Yhteistoimintaelin (YTE)

Kenraalimajuri	Jukka Pajula
Everstiluutnantti	Stig Östenson
Eversti	Tauno Sutela
Komentaja	Reino Waris

b. Suomen Marsalkka Mannerheimin Metsästysmaja r.y.

Kenraaliluutnantti	Erkki Setälä
Everstiluutnantti	Usko Sakari Hahti
Majuri	Unto Silventoinen, varamiehenä
Majuri	Antero Mäkipää, "

c. Maanpuolustus-, ja -huoltojärjestöjen neuvottelukunta

Kadettikunnan edustaja, majuri Matti Savonjousi
Neuvottelukunnan sihteeri, komentaja Reino Waris

6. Toimisto

Toiminnanjohtaja, komentaja Reino Waris
Toimistonhoitaja, rouva Sirkka-Liisa Törmänen

Vuonna 1976 kuolleet kadettikunnan jäsenet sekä yhdistykseen kuulumattomat kadettiupseerit

1. Kadettikunnan jäsenet (33)

Kenrm evp	Mielonen, Unto Oskar	6.1.76	19. kurssi
Ltn evp	Tuovinen, Erkki Johannes	21.1.76	51. -"
Evl evp	Toiviainen, Lauri Mauno	23.1.76	13. -"
Evl evp	Tuulensuu, Antti Sakari	13.2.76	26. -"
Kapt evp	Kivilaakso, Uno Simeon	19.2.76	3. -"
Maj evp	Nummi, Ruben Rafael	24.2.76	9. -"
Maj evp	Magnusson, Thure Ragnar	16.4.76	10. -"
Evl evp	Andersson, John William	26.4.76	15. -"
Kapt evp	Sutela, Mauno Antero	5.5.76	26. -"
Maj evp	Heiskanen, Pentti Antero	10.5.76	27. -"
Evl evp	Korhonen, Onni	30.5.76	9. -"
Kapt	Karvonen, Erkki Johannes	31.5.76	49. -"
Maj evp	Lehtisaari, Kaarlo Johannes	13.6.76	16. -"
Maj evp	Tuurna, Kaarlo Tauno	15.7.76	5. -"
Maj evp	Teutari, Väinö Jakob Kasimir	20.7.76	4. -"
Evl evp	Moisio, Reko	29.7.76	17. -"
Ev evp	Aumo, Rudolf	1.8.76	19. -"
Maj evp	Hirvi, Pentti Armas	5.8.76	27. -"
Kenrl evp	Roschier, Elof	6.8.76	4. -"
Kom evp	Gröndahl, Holger	16.8.76	1. mek
Komkapt evp	Grönqvist, Rudolf Leopold	20.8.76	5. -"
Kapt evp	Viinikainen, Elias Tauno Armas	6.9.76	26. kurssi
Maj evp	Räty, Antti Jussi	6.9.76	16. -"
Ev evp	Veijola, Veikko Kustaa	15.9.76	2. -"
Evl evp	Lyly, Kosti Johannes	6.10.76	3. -"
Evl evp	Heino, Pentti Kaarlo	9.10.76	17. -"
Komkapt evp	Salkala, Yrjö August	13.10.76	4. mek
Maj evp	Railio, Pentti	16.10.76	24. kurssi
Kenrl evp	Halttu, Paavo Oskari	19.10.76	17. -"
Evl evp	Kalliomäki, Kaarlo Armas Ilmari	16.11.76	4. -"
Maj evp	Honkanen, Pekka Aulis	11.12.76	24. -"
Evl evp	Salminen, Unto Olavi	15.12.76	21. -"

2. Yhdistykseen kuulumattomat kadettiupseerit (9)

Ltn evp	Sirkkunen, Paavo	1.76	16. mek
Ylil	Saukkonen, Markku Juhani	18.3.76	56. kurssi
Kenrl evp	Miettinen, Martti Juhon	3.5.76	7. -"
Maj evp	Launamo, Kosti August	18.6.76	25. -"
Ylil	Massinen, Lauri Heikki	26.8.76	54. -"
Evl evp	Rane, Lauri Julius	29.9.76	21. -"
Kapt evp	Juutilainen, Aarne Edvard	28.10.76	8. -"
Evl evp	Paloheimo, Leo Ilmari	15.12.76	7. -"
Maj evp	Gripenberg, Claës Göran	20.12.76	13. -"

Kenraali Hannes Ignatiuksen Kadettisäätiön vuosikertomus toimintavuodelta 1976

Johdanto

Sotahistoriallinen julkaisu toiminta ja tutkimustyö on myös vuonna 1976 saanut palkintoina ja apurahoina tukea säätiömme taholta. Palkitut teokset ja kirjoitukset ovat käsitelleet mm talvisotamme viivytystaisteluita, jatkosodan asemasotavaihetta, kesän 1944 torjuntataisteluita, Lapin sotaa, Morane-lentäjien vaiheita sodissamme, Kuninkaallisen Pohjanmaan rykmenttiä Kustaa III:n aikana ja sotilaspoliittista asemaa Fennoskandiassa.

Hallitus

Säätiön hallituksessa tapahtui vuonna 1976 seuraavat muutokset:

Säätiön perustamisvuodesta 1950 lukien ja jo säätiötä edeltäneen stipendiraaston aikana useita vuosia puheenjohtajana toimineen kenraaliluutnantti Kai Savonjousen pyydettyä eroa puheenjohtajan tehtävästä, hänen tilalleen hallitukseen valittiin yksimielisesti majuri Matti Savonjuosi ja säätiön uudeksi puheenjohtajaksi kenraaliluutnantti Olavi Huhtala ja hänen tilalleen varapuheenjohtajaksi kenraalimajuri Aapo Savolainen.

Hallituksen kokoonpano muodostui seuraavaksi:

- Puheenjohtaja kenraaliluutnantti Olavi Huhtala
- varapuheenjohtajaksi kenraalimajuri Aapo Savolainen
- jäsenet eversti Tauno Sutela, komentaja Arto Kivikuru ja majuri Matti Savonjuosi.

Asiamies

Asiamiehenä on toiminut everstiluutnantti Toivo Yläkari.

Toiminta

Toiminta on lähinnä kohdistunut juoksevien asioiden hoitoon säätiölle vahvistettuja sääntöjä noudattaen sekä hallituksen päätösten toteuttamiseen.

Hallituksen apuna säätiölle lähetettyjen töiden arvostelussa on ollut Kadettikunnan hallituksen ja säätiön nimeämä asiantuntijalautakunta, johon v. 1976 ovat kuuluneet puheenjohtajana eversti Ilmari Tiainen sekä jäsenenä kommodori Jorma Haapkylä, everstiluutnantti Urpo Mukala ja eversti Arvo Lauri.

Palkinnot

Arvosteltavaksi oli määräpäivään 31.12.1975 mennessä lähetetty kolme teosta, yksi kirjoitus ja kaksi kirjoituskoelmaa sekä yksi apuraha-anomus. Palkinnot jaettiin seuraavasti

Teokset

2.000 markkaa yhteisesti majureille Hannu Särkiö ja Gustav Hägglund teoksesta "Mitä tapahtuu jos...";

1.500 markkaa everstiluutnantti C-B J Petander'ille teoksesta "Kungliga Österbottens regemente under Gustav III:s tied";

500 markkaa eversti Joppe Karhuselle teoksesta "Kuolevien kotkien laivue";

Kirjoitukset

1.000 markkaa kenraalimajuri Lauri Sotisaarelle kirjoituksesta "Näkemyksiä Talvisodan viivytystaistelusta";
750 markkaa eversti Mauno Kuosalle kirjoituksesta teokseen "Maailma palaa - Toinen Maailmansota I-II";

Apuraha

1.000 markkaa everstiluutnantti C-B J Petander'ille tutkimustyönsä viimeisen osan julkaisukuntoon saattamista varten.

Palkintoja ja apurahoja myönnettiin v 1976 yhteensä mk 6.750,-.

Palkitsematta jäi yksi puhe- ja kirjoituskokoelma. Palkinnot ja apuraha luovutettiin osalle niiden saajista Kadettikunnan vuosikokouksessa ja osalle ne postitettiin.

Kenraaliluutnantti Hannes Ignatius on syntynyt 8.10.1871 ja kuollut 3.3.1941. Kadettikunnan kunniajäseneksi hänet kutsuttiin v. 1924.

Kenraali Ignatius palveli puolustusvoimissa mm. päämajoitustemestarina, yleisesikunnan päällikkönä ja sotakoulujen tarkastajana. Lisäksi hän toimi Kadettikoulun perustamisen suunnitelleen ja opetusohjelman laatineen toimikunnan puheenjohtajana.

Kadettikunnan toimintasuunnitelma vuodelle 1977

A. Toiminnan päämäärä

1. Päämääränä on nykyistä toimintalinjaa jatkaen

— kansalaisten maanpuolustustahtoon kohottaminen erityisesti nuorison keskuudessa yhteistyössä puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen ja maanpuolustusjärjestöjen kanssa,

— jäsenkunnan yhteenkuuluvuuden tunteen lujittaminen ja aktiiviseen toimintaan osallistuvan jäsenistön lisääminen sekä

— organisaation suorituskyvyn ja taloudellisten toimintaedellytysten kehittäminen.

2. Toiminnan painopiste on maanpuolustusaatteellisessa työssä.

Toimintakauden teemana on Suomen itsenäisyyden 60. juhluvuoden valtakunnallinen teema: ITSENÄINEN SUOMI — YHTEINEN ASIAMME.

B. Toiminta aloittain

1. Järjestötoiminta

Kadettiipiireissä siirrytään yhdenmukaiseen, piirihallitusjohtoiseen toimintamuotoon ja toiminta- ja tilivuosi yhdistetään kalenterivuoteen. Piiritointaohjeet tarkistetaan vastaavasti huomioonottaen samalla Suomen Marsalkka Mannerheimin Kadettisäätiön avustustoiminnan muutoksen aiheuttamat velvoitteet kadettiipiireille.

Valtuuskunnan asemaa ja toimivuutta parannetaan kytkemällä jäsenedustukset tarvittaessa piirihallitukseen ja pitämällä talvikauden toiminnan tehostamiseksi kokous alkusyksystä.

Kadettiupseerimatrikelin täydentämismahdollisuudet selvitetään yhteistyössä Upseeriliiton kanssa.

2. Maanpuolustusaatteellinen toiminta

Maanpuolustusaatteellinen toiminta suunnataan edelleen ensisijaisesti koulu- ja maailmaan: opettajiin, opettajankoulutuslaitosten opiskelijoihin ja koulunuorison.

Yhdistysjohtoisesti tuetaan niitä Suomen itsenäisyyden 60-vuotistapahtumiin liittyviä toimenpiteitä, joilla kohotetaan nuorison maanpuolustustahtoa. Lisäksi tuetaan kadettiipiirien työtä toimittamalla maanpuolustusta käsittelevää opetusaineistoa ja osallistamalla toiminnan aiheuttamiin kustannuksiin. Varusmiesten turvallisuusopetusaineistoa runkona käyttäen valmistetaan kadettiipiirien käyttöön koulunuoriselle sopiva sotilaalista maanpuolustusta käsittelevä dia-sarja.

Kadettiipiireittäin järjestetään entiseen tapaan opetusalan henkilöstölle turvallisuuspolitiikkaa käsitteleviä tilaisuuksia ja pidetään maanpuolustusaiheisia esityksiä opettajankoulutuslaitoksissa ja kouluissa.

3. Julkaisu- ja tiedotustoiminta

Kylkirauta julkaistaan neljänä numerona: maaliskuu-, touko-, loka- ja joulukuussa. Lehden nykyinen linja säilytetään. Kylkiraudassa julkaistavilla kirjoituksilla pyritään aktivoimaan maanpuolustuskeskustelua sekä lisäämään jäsenistön tietoa Kadettikunnan nykyisestä asemasta maanpuolustusjärjestönä ja tarpeellisuudesta maanpuolustustyöntekijöiden herättäjänä ja lujittajana.

4. Talous- ja rahoitustoiminta

Tavanomaisen tulo- ja menoarvion mukaisen toiminnan ohella jatketaan pyrkimyksiä Kadettikunnan taloudellisen aseman saattamiseksi nykyistä vähemmän riippuvaiseksi ulkopuolisista apurahoista.

5. Yhteistoiminta

Yhteistoimintaa puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen ja maanpuolustusjärjestöjen kanssa jatketaan vakiintunein muotoin.

Upseerijärjestöjen Yhteistoimintaelimen puitteissa osallistutaan v 1979 vietettävän upseerikoulutuksen 200-vuotisjuhlavuoden eri tapahtumien valmisteluihin. Maanpuolustusjärjestöjen kanssa yhteistyössä toteutetaan tilaisuus ”Naisten Maanpuolustuspäivä -77”.

Tulo- ja menoarvio vuodelle 1977

	TULOT	MENOT
Järjestötoiminta		
— jäsenmaksut	78.000,—	
— jäsenten tukimaksut	5.000,—	
— myyntiartikkelit	4.000,—	2.500,—
— palkat		83.800,—
— sosiaaliturva- ja -vakuutusmaksut		16.500,—
— SMM-Kadettisäätiön osuus toimiston palkkakuluista	11.800,—	
— vuokrat		6.000,—
— kokoukset		5.000,—
— stipendit		2.000,—
Maanpuolustusaatteellinen toiminta		
— apurahat	52.000,—	
— Evi V Rajakaltion Mp-rahasto	6.00,—	
— Jenny ja Antti Wihurin rahaston.apur.sirto		10.000,—
— seminaarit ja turvall. pol. opetus		18.300,—
— piiritoiminta		10.400,—
— matkat		600,—
Julkaisu- ja tiedotustoiminta		
— suhde ja tiedotustoiminta		4.000,—
— Kylkirauta	75.400	75.400,—
Kulungit		
— ATK		7.000,—
— toimisto		2.200,—
— puhelin		2.500,—
— posti		1.800,—
— painatukset		1.000,—
— tilintarkastukset		500,—
— notariaatti		200,—
— muut kulut		1.000,—
Sijoitukset ja velat		
— korot ja osingot	3.000,—	
— lainan lyhennys SMM-Kadettisäätiölle		4.000,—
— korko lainasta SMM-Kadettisäätiölle		500,—
YHTEENSÄ	245.200,—	245.200,—

Everstiluutnantti Ville Rajakaltion maanpuolustusrahaston säännöt (vahvistettu 20.10.1976).

"Kadettikunta ry:n maanpuolustusaatteellisen työn tukemista varten everstiluutnantti Ville Rajakaltio on tehnyt lahjoituksen Kadettikunta r.y:lle "Everstiluutnantti Ville Rajakaltion maanpuolustusrahasto" -nimisen rahaston perustamiseksi. Rahastolle on vahvistettu seuraavat säännöt:

1. §

Rahaston muodostaa yllämainittu lahjoitus arvoltaan 50.000,- mk ja sitä voidaan kartuttaa yksityisten henkilöiden sekä yhteisöjen lahjoituksilla.

2. §

Rahaston tarkoituksena on Kadettikunta r.y:n maanpuolustusaatteellisen työn tukeminen ensisijaisesti nuorison keskuudessa.

3. §

Rahaston hoitokunnan muodostaa Kadettikunta r.y:n hallitus, joka vastaa kaikista rahaston hoitoon kuuluvista asioista.

4. §

Rahaston varat jakaantuvat peruspääomaan ja käyttöpääomaan, jotka kirjanpidossa pidetään erillään toisistaan. Peruspääoma, määrältään 50.000 mk pidetään koskemattomana ja sitä voidaan kartuttaa lisälahjoituksilla. Vuotuisesta tuotosta siirretään vähintään 20 prosenttia peruspääomaan, jota näin lisääntyneenä ei saa vähentää. Loput vuosituotosta siirretään käyttöpääomaan rahaston tarkoituksen mukaisesti käytettäväksi.

Rahaston varoja hoidetaan tallettamalla varat pankkiin tai antamalla rahaa lainaksi varmaan vakuutta vastaan korkoa kasvamaan tai sijoittamalla ne varmoihin arvopapereihin. Sijoitukset on vaarantamatta varmuutta pyrittävä tekemään niin, että pääoman tuotto on mahdollisimman suuri.

5. §

Rahaston käyttöpääoman varoja Kadettikunta r.y. käyttää, tulo- ja menoarviossa sekä tilinpäätöksessä erikseen mainituina, yhdistyksen maanpuolustusaatteelliseen työhön ensisijaisesti nuorison keskuudessa ja mikäli mahdollista

omaksi kohteeksi nimettyyn toimintaan.

6. §

Rahaston sääntöihin voi Kadettikunta r.y:n vuosikokous hallituksen esityksestä tehdä tarpeelliseksi katsottuja muutoksia."

Teollisuusneuvos Vilhelm Rajakaltio on syntynyt 31.7.1908 Iissä. Aktiiviupseeritutkinnon hän suoritti kadettikurssilla n:o 14 vuonna 1932. Palveltuaan Kajaanin Sissipataljoonassa, Jääkäriprikaatissa, Hyökkäysvaunupataljoonassa ja Joensuun Rajavartiostossa hän osallistui Talvisotaan huoltopäällikkönä Ilomantsin rintamalla sekä Jatkosotaan JR 32:n komentajana Uhualla ja huoltopäällikkönä III Armeijakunnan esikunnassa Karjalan Kannaksella ja pohjoisella rintamalla. Vuodesta 1950 hän on johtanut perustamaansa Rajaville Oy:tä. Teollisuusyritys valmista rakennuselementtejä ja muita betonituotteita.

JÄSENMAKSU

Vuosikokouksen päätöksen mukaan
Jäsenmaksu v 1977 on 30 mk.

Jäsenmaksukortiston tietokonekäsitteystä johtuen maksukortit on lähetetty kaikille, mutta sääntöjen 18. §:n mukaisesti jäsenmaksu on vapaaehtoinen

- kunniajäsenille
- kuusikymmentä vuotta täyttäneille ja
- hallituksen jäsenille.

Tue taloutta — tilaa toimistosta

Myyntiartikkelien hinnat

ADRESSIT (tekstauksesta lisämaksu)

- 2-lehtiset	5,00 mk
- 4-lehtiset	7,00 mk
- keinoahkakantiset	50,00 mk
- pienenadressit	1,00 mk

KORTIT

- kutsu, kiitos- ja joulukortit	0,70 mk
- kortit ilman tekstiä	0,70 mk
- pöytäkortit	0,30 mk

SOLMIOT + TASKULIINAT (Kadettikunnan tunnuksella)

- tummansiniset	25,00 mk
- viininpunaiset	25,00 mk

MERKIT JA VIIRIT

- Kadettikunnan pienoismerkit	15,00 mk
- Kadettikunnan viirit	50,00 mk (200 mk) ¹⁾

Huom.

¹⁾ Kannatusmyyntihinta on vähint. nelinkertainen.

²⁾ Matrikkeli "Kadettiupseerit 1920-1970" on myyty loppuun.

Kadettikunta ry:n toimisto

Punavuorenkatu 14 B 32
00150 HELSINKI 15
Toiminnanjohtaja puh 90-665137
Toimistonhoitaja puh 90-665739

LÄNNEI TEHTAAT OY

Monen toimen talo

Sokeritehdas

Rehutehdas

Säilyketehdas

Konepaja

Paperpot-osasto

SÄKYLÄ 27820 Iso-Vimma